

ZAKON O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

DIO PRVI

OSNOVNE ODREDBE

GLAVA I

PREDMET ZAKONA, POJAM I OBLICI OBAVLJANJA PRIVREDNIH DJELATNOSTI

Primjena zakona

Član 1

- (1) Ovim zakonom uređuju se osnivanje, upravljanje, restrukturiranje, prestanak i druga pitanja od značaja za rad privrednih društava ("društvo"), kao i pravni položaj drugih oblika obavljanja privrednih djelatnosti.

Privredna društva i drugi oblici obavljanja privrednih djelatnosti

Član 2

- (1) Privredna društva su pravna lica koja obavljaju privrednu djelatnost radi sticanja dobiti i posluju u jednoj od sljedećih formi propisanih ovim zakonom:
  - 1) ortačko društvo - "OD";
  - 2) komanditno društvo - "KD";
  - 3) akcionarsko društvo - "AD" i
  - 4) društvo sa ograničenom odgovornošću - "DOO"
- (2) U smislu ovog zakona, drugi oblici obavljanja privrednih djelatnosti su:
  - 1) dio stranog društva i
  - 2) preduzetnik.

Primjena odredaba ovog zakona na evropsko akcionarsko društvo, evropsko ekonomsko interesno udruženje i oblike obavljanja privredne djelatnosti koji se osnivaju po posebnom zakonu

Član 3

- (1) Na odnose koji nastaju osnivanjem, poslovanjem i prestankom evropskog akcionarskog društva (*Societas Europaea*) i evropskog ekonomskog interesnog udruženja, koji nijesu regulisani Uredbom o evropskom akcionarskom društvu i Uredbom o evropskom ekonomskom interesnom udruženju ili posebnim zakonima za njihovo sprovođenje na teritoriji Crne Gore, shodno će se primjenjivati odredbe ovog zakona, od dana kada Crna Gora stekne punopravno članstvo u Evropskoj uniji.
- (2) Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na oblike obavljanja privredne djelatnosti koji su osnovani u skladu sa posebnim zakonom, odnosno propisom, osim ako je tim zakonom, odnosno propisom izričito drukčije propisano.

Društvo od javnog interesa

Član 4

- (1) Društvo od javnog interesa, u smislu ovog zakona, je akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću koje je osnovano prema ovom zakonu i čije se hartije od vrijednosti kotiraju na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti u Crnoj Gori ili inostranstvu.

Pravna i poslovna sposobnost društva

Član 5

- (1) Privredna društva stiču svojstvo pravnog lica danom registracije u Centralni registar privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS), u postupku koji se vodi pred Poreskom upravom kao registarskim organom.
- (2) Danom registracije smatraće se datum registracije naznačen u rješenju o registraciji.
- (3) Dio stranog društva u Crnoj Gori nema svojstvo pravnog lica.
- (4) Društvo ima sva prava i obaveze fizičkog lica, osim onih prava i obaveza koje, u skladu sa zakonom, mogu steći isključivo fizička lica ili privredna društva koja posluju u drugoj formi.

GLAVA II

PODRUŽNICA

Pojam podružnice

Član 6

- (1) Privredna društva iz člana 2 stav 1 ovog zakona mogu obavljati svoju djelatnost i preko podružnica.
- (2) Podružnica je posebna organizaciona cjelina društva bez svojstva pravnog lica, čija je poslovna adresa van sjedišta društva.
- (3) Podružnica u pravnom prometu istupa isključivo u ime i za račun društva u okviru kojeg posluje i može obavljati sve poslove iz domena djelatnosti društva.
- (4) Podružnica u pravnom prometu istupa pod nazivom privrednog društva čiji je dio, a uz naziv privrednog društva može koristiti i dodatne elemente individualizacije.

Obrazovanje podružnice

Član 7

- (1) Odluku o obrazovanju podružnice donosi organ društva čija je nadležnost za donošenje takve odluke izričito utvrđena odlukom ili ugovorom o osnivanju, odnosno statutom društva osnivača.
- (2) Odluka iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži:

1. naziv i sjedište društva osnivača;
  2. naziv i poslovnu adresu podružnice;
  3. ime i prezime lica koja su određena za stalne predstavnike podružnice i društva, njihov jedinstveni matični broj i prebivalište, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište kada je riječ o stranom fizičkom licu.
- (3) Društva koja obrazuju podružnice dužna su da u roku od 15 dana od dana obrazovanja podružnice dostave sljedeće podatke za registraciju u CRPS:
1. odluku iz stava 1 ovog člana;
  2. ovlaštenja licima iz tačke 3 odluke iz stava 1 ovog člana da u svojstvu predstavnika podružnice zastupaju društvo, pojedinačno ili kolektivno;
- (4) Na registraciju podružnice shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o registraciji privrednih društava.

Prestanak podružnice

Član 8

(1) Podružnica prestaje:

- 1) ako ovlašćeni organ društva u skladu sa aktom o osnivanju ili statutom društva donese odluku o prestanku iste;
- 2) ako društvo koje je obrazovalo podružnicu prestane da postoji.

GLAVA III

ODGOVORNOST ZA OBAVEZE DRUŠTVA

Odgovornost za obaveze prije registracije društva

Član 9

- (1) Za obaveze koje se preuzmu u ime privrednog društva prije njegove registracije, odgovaraju neograničeno lica koja su ih preuzela u ime društva i osnivači.
- (2) U slučaju da je obaveze iz stava 1 preuzelo više lica, odgovaraju solidarno i neograničeno.
- (3) Ukoliko nakon registracije privredno društvo preuzme obaveze iz st. 1 i 2, lica koja su ih preuzela u ime društva i osnivači oslobađaju se odgovornosti.

Sticanje i prestanak svojstva člana društva

Član 10

- (1) Svojstvo člana ortačkog društva, člana komanditnog društva i člana društva sa ograničenom odgovornošću stiče se danom registracije vlasništva nad udjelom u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.

- (2) Svojestvo akcionara fizičko ili pravno lice stiće na dan registracije akcije, odnosno akcija društva na njegov vlasnički račun kod Centralne Depozitarne Agencije (u daljem tekstu: CDA), u skladu sa propisima koji regulišu tržište kapitala.
- (3) Svojestvo člana ortačkog društva, člana komanditnog društva i člana društva sa ograničenom odgovornošću prestaje danom registracije prestanka svojestva člana društva u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Svojestvo akcionara fizičkom ili pravnom licu prestaje na dan brisanja svih akcija društva sa njegovog vlasničkog računa kod CDA, u skladu sa propisima koji regulišu tržište kapitala.

Odgovornost društva i članova za obaveze društva

Član 11

- (1) Društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom.
- (2) Ortaci u ortačkom društvu i komplementari u komanditnom društvu odgovaraju za obaveze društva solidarno i neograničeno, cjelokupnom svojom imovinom.
- (3) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću, akcionari akcionarskog društva i komanditori u komanditnom društvu ne odgovaraju za obaveze društva, osim kada je to izričito propisano ovim zakonom.

Zloupotreba svojestva pravnog lica

Član 12

- (1) Kada jedan ili više komanditora, članova društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionara zloupotrijebe okolnost da nijesu odgovorni za obaveze komanditnog društva, društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionarskog društva, nadležni sud će utvrditi njihovu solidarnu i neograničenu odgovornost za obaveze tih društava.
- (2) Smatraće se da postoji zloupotreba iz stava 1 ovog člana naročito ako to lice:
  - 1) iskoristi društvo za postizanje cilja koji mu je inače zabranjen;
  - 2) koristi društvo ili njegovu imovinu u cilju oštećenja povjerilaca društva;
  - 3) protivno zakonu upravlja ili raspolaže imovinom kao da je njegova imovina;
  - 4) radi sticanja koristi za sebe ili treća lica umanji imovinu društva, iako je znalo ili moralo znati da društvo neće moći izvršavati svoje obaveze;
- (3) Povjerilac društva čije je potraživanje dospjelo može podnijeti tužbu radi naplate potraživanja protiv lica iz stava 1 ovog člana nadležnom sudu, u roku od šest mjeseci od dana saznanja za zloupotrebu iz stava 2 ovog člana, a najkasnije u roku od tri godine od dana zloupotrebe.
- (4) Pravo povjerioca na tužbu u slučaju dužničke docnje društva, iz stava 3 ovog člana, ne utiče na njegovo pravo na upotrebu drugih sredstava naplate potraživanja na koja ima pravo, u skladu sa zakonom.
- (5) U slučaju da potraživanje povjerioca iz stava 3 ovog člana nije dospjelo u trenutku saznanja za zloupotrebu, rok od šest mjeseci počinje da teče od dana dospijeca potraživanja.

GLAVA IV
SJEDIŠTE DRUŠTVA, DOSTAVLJANJE I UPOTREBA PEČATA

Sjedište

Član 13

- (1) Sjedište je mjesto u Crnoj Gori u kojem se nalazi uprava privrednog društva ili mjesto u kojem društvo trajno obavlja svoju djelatnost, koje je kao takvo utvrđeno osnivačkim aktom ili statutom društva i registrovano u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Privredno društvo može imati samo jedno sjedište.
- (3) Ako se uprava društva ili mjesto u kojem društvo trajno obavlja svoju djelatnost nalaze u mjestu različitom od mjesta koje je registrovano kao sjedište društva, sjedištem će se smatrati mjesto koje je registrovano kao takvo, s tim da treća lica mogu protiv društva zasnovati nadležnost suda i prema mjestu u kojem se nalazi uprava društva, odnosno mjestu u kojem društvo trajno obavlja svoju djelatnost.
- (4) Društvo može promijeniti sjedište na način utvrđen osnivačkim aktom ili statutom društva.

Dostavljanje

Član 14

- (1) Dostavljanje društvu vrši se na adresu njegovog sjedišta ili na posebnu adresu za dostavljanje pošte, koja mora biti registrovana u skladu sa ovim zakonom, ukoliko postoji.
- (2) Društvo mora da posjeduje adresu za prijem elektronske pošte, koja mora da bude registrovana u skladu sa ovim zakonom, pri čemu se urednost dostavljanja društvu dokumenata u elektronskoj formi utvrđuje u skladu sa propisima koji uređuju elektronsko poslovanje.

Upotreba pečata

Član 15

- (1) Privredna društva ne moraju posjedovati sopstveni pečat i ne može im se od strane imaoca javnih ovlašćenja, odnosno privrednih društava i drugih oblika obavljanja privredne djelatnosti koji dozvolu za obavljanje djelatnosti dobijaju u skladu sa posebnim propisima nametati obaveza da takav pečat upotrebljavaju u pravnom prometu i poslovnoj korespondenciji.
- (2) Stav 1 ovog člana ne odnosi se na elektronski pečat koji se izdaje i koristi u skladu sa propisima koji uređuju usluge elektronske identifikacije i elektronski potpis.

GLAVA V
DJELATNOST DRUŠTVA

Član 16

- (1) Društvo ima pretežnu djelatnost, koja se registruje u postupku osnivanja.
- (2) Društvo može obavljati i druge djelatnosti koje nijesu zakonom zabranjene ili isključivo rezervisane za društva u drugoj formi, ako su utvrđene osnivačkim aktom, odnosno statutom.
- (3) Ako je za obavljanje određene djelatnosti potrebno pribaviti odobrenje u skladu sa posebnim propisom, dobijanje takvog odobrenja ne predstavlja uslov za registraciju društva.

GLAVA VI

NAZIV

Pojam i upotreba naziva društva, podružnice i preduzetnika

Član 17

- (1) Naziv društva, podružnice i preduzetnika je ime pod kojim posluje.
- (2) Ukoliko ovim zakonom nije izričito drukčije propisano, na naziv podružnice shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na naziv društva u okviru kojega posluje.
- (3) Nazivi društva, podružnice i preduzetnika, kao i sve njihove promjene obavezno se registruju.
- (4) Naziv društva i naziv podružnice mijenja se na način utvrđen osnivačkim aktom ili statutom društva, a naziv preduzetnika odlukom preduzetnika u pisanoj formi.
- (5) Društvo i preduzetnik su naročito dužni da istupaju u pravnom prometu pod registrovanim nazivom, da ga koriste na poslovnim pismima i drugim dokumentima koja se upućuju trećim licima i da ga ističu na svojim poslovnim prostorijama.
- (6) Naziv može da sadrži i oznaku pretežne djelatnosti.

Obavezni sadržaj naziva društva, podružnice i preduzetnika

Član 18

- (1) Naziv ortačkog društva obavezno sadrži oznaku: "ortačko društvo" ili skraćenicu "OD".
- (2) Naziv komanditnog društva obavezno sadrži oznaku: "komanditno društvo" ili skraćenicu "KD".
- (3) Naziv akcionarskog društva obavezno sadrži oznaku: "akcionarsko društvo" ili skraćenicu "AD".
- (4) Naziv društva sa ograničenom odgovornošću obavezno sadrži oznaku: "društvo sa ograničenom odgovornošću" ili skraćenicu "DOO".
- (5) Naziv podružnice obavezno sadrži puni naziv društva u okviru kojeg posluje, oznaku da se radi o podružnici i poslovnu adresu podružnice.

- (6) Dio stranog društva obavezno sadrži originalni naziv stranog društva, oznaku ili skraćenu oznaku forme tog društva ("akcionarsko društvo" ili "AD", "društvo sa ograničenom odgovornošću" ili "DOO", "komanditno društvo" ili "KD"), alternativni naziv dijela stranog društva, ako je originalni naziv stranog društva upotrijebljen od nekog drugog društva u Crnoj Gori, kao i oblik organizovanja dijela stranog društva ("dio stranog društva", "podružnica", "predstavništvo" i sl.).
- (7) Naziv preduzetnika obavezno sadrži oznaku "preduzetnik".

Skraćeni naziv društva

Član 19

- (1) Društvo može, pored punog naziva, da koristi skraćeni naziv ako je utvrđen osnivačkim aktom društva, odnosno statutom.
- (2) Skraćeni naziv obavezno sadrži oznaku forme društva, a pored oznake može sadržati samo još i riječi koje su već sadržane u nazivu.
- (3) Skraćeni naziv registruje se u CRPS.
- (3) Podružnica ne može koristiti skraćeni naziv.

Upotreba imena i znakova država i međunarodnih organizacija

Član 20

- (1) Naziv društva može da sadrži ime "Crna Gora", a logo društva grb, zastavu i druge državne simbole u skladu sa zakonom.
- (2) Naziv društva može da sadrže imena, a logo društva grbove i druge simbole strane države ili međunarodne organizacije, samo uz prethodnu saglasnost nadležnog organa države ili međunarodne organizacije na koje se naziv ili simboli odnose.

Upotreba ličnog imena

Član 21

- (1) U naziv društva može se unijeti ime ili dio imena fizičkog lica samo uz njegov pristanak, a ako je to lice umrlo uz saglasnost nasljednika.
- (2) Ako društvo svojim djelovanjem ili na drugi način vrijeđa čast i ugled fizičkog lica čije ime je unešeno u njegov naziv, to lice, odnosno njegovi nasljednici, mogu tužbom od nadležnog suda da traže brisanje njegovog imena iz naziva društva.
- (3) Ako je ime lica ostalo u nazivu i nakon prestanka njegovog članstva u društvu, na zahtjev tog lica ili njegovih nasljednika, nadležni sud će donijeti presudu kojom se nalaže brisanje njegovog imena iz naziva društva.
- (4) Tužba iz stava 2 ovog člana može se podnijeti u roku od jedne godine od dana prestanka svojstva člana društva, odnosno smrti člana društva čije je ime ostalo u nazivu društva.

Prenos naziva društva

Član 22

- (1) Naziv društva se može prenijeti samo zajedno sa društvom.

Zaštita naziva društva

Član 23

- (1) Neće biti dozvoljena registracija naziva društva u CRPS koji je:
  - 1) suprotan prinudnim propisima i moralu društva;
  - 2) istovjetan ili toliko sličan nazivu drugog društva da zbog nepostojanja jasne razlike između dva naziva može doći do zamjene društava od strane učesnika u pravnom prometu;
  - 3) takav da može da dovede u zabludu učesnike u pravnom prometu u pogledu pravne forme ili pretežne djelatnosti društva.
- (2) U slučaju povrede odredaba iz stava 1 ovog člana, zainteresovano lice može tužbom protiv društva koje je tu povredu napravilo zahtijevati od nadležnog suda promjenu naziva tog društva i naknadu štete.
- (3) Tužba iz stava 2, u vezi sa stavom 1, tač. 2 i 3 ovog člana, može se podnijeti u roku od dvije godine od dana registracije naziva društva koje vrši povredu.
- (4) Postupak po tužbi iz stava 3 ovog člana je hitan.
- (5) Ako društvo koje je napravilo povredu, u roku od 30 dana od pravosnažnosti presude kojom se nalaže promjena naziva iz stava 5 ovog člana, ne izvrši promjenu naziva, Poreska uprava po službenoj dužnosti pokreće postupak prinudne likvidacije društva koje je izvršilo povredu odredaba iz stava 1 ovog člana.

GLAVA VII

ZASTUPANJE DRUŠTVA

1. Zastupnici

Zakonski zastupnici

Član 24

- (1) Zakonski zastupnici društva su lica koja su ovim zakonom kao takva određena za svaku formu privrednog društva.
- (2) Lica koja imaju svojstvo zakonskog zastupnika društva se obavezno registruju, u skladu sa ovim zakonom.

Ostali zastupnici

Član 25

- (1) Osim zakonskih zastupnika, zastupnici društva u smislu ovog zakona su i lica koja su aktom nadležnog organa društva ovlašćena da zastupaju društvo i koja su kao takva registrovana u CRPS.

Obim ovlašćenja i odgovornost zastupnika

Član 26

- (1) Lice kojem je povjereno obavljanje određenih poslova u okviru djelatnosti društva, može preduzimati sve radnje i zaključivati sve poslove koji se uobičajeno obavljaju ili nastaju uz poslove koji su mu povjereni.
- (2) Ako ovlašćenje za zastupanje utvrđeno zakonom ili drugim aktom nije izričito utvrđeno kao zajedničko, svaki zastupnik istupa samostalno u ime i za račun društva.
- (3) Zastupnik privrednog društva dužan je prema privrednom društvu da poštuje sva ograničenja ovlašćenja na zastupanje utvrđena zakonom, osnivačkim aktom, statutom ili drugim aktom društva i odgovara za štetu nastalu njihovim prekoračenjem, u skladu sa zakonom.

Punomoćnik po zaposlenju

Član 27

- (1) Lica koja u svojstvu zaposlenih u društvu rade na poslovima čije obavljanje u redovnom poslovanju uključuje i zaključenje ili ispunjenje određenih ugovora ili preuzimanje drugih pravnih radnji, ovlašćena su da kao punomoćnici društva zaključuju i ispunjavaju te ugovore, odnosno preduzimaju te pravne radnje u granicama poslova na kojima rade bez posebnog punomoćja.

2. Prokura

Pojam i osnovne karakteristike prokure

Član 28

- (1) Prokura je punomoćje za vođenje poslova društva kojom društvo ovlašćuje jedno ili više fizičkih lica da u njegovo ime i za njegov račun zaključuju pravne poslove i preduzimaju druge pravne radnje.
- (2) Prokuru mogu izdati svi oblici obavljanja privredne djelatnosti.
- (3) Preduzetnik daje prokuru lično i ovlašćenje davanja prokure ne može prenijeti na drugo lice.
- (4) Prokura se ne može dati pravnom licu.
- (5) Prokura se izdaje odlukom ortaka, komplementara, odnosno skupštine društva, ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drukčije utvrđeno.
- (6) Prokura se daje u pisanom obliku i obavezno se registruje u CRPS.
- (7) Prokura nije prenosiva na drugo lice.

- (8) Kada se potpisuje ispred društva, pored svog potpisa, prokurista mora jasno da naznači svoj status prokuriste, s tim da nedostatak potpisa ne uslovljava ništavost pravnog posla.

Vrste prokure

Član 29

- (1) Prokura može biti pojedinačna ili zajednička.
- (2) Ako je prokura izdata za dva ili više lica bez naznake da se radi o zajedničkoj prokuri, svaki prokurista istupa samostalno.
- (3) Ako je prokura izdata kao zajednička prokura, pravni poslovi koje zaključuju ili pravne radnje koje preduzimaju prokuristi punovažni su uz izričitu saglasnost svih prokurista.
- (4) Saglasnost iz stava 3 ovog člana može biti data kao prethodna ili naknadna.
- (5) Izjava volje ili pravna radnja učinjena prema jednom prokuristi ima pravno dejstvo kao da je učinjena prema svim prokuristima.

Ovlašćenja i ograničenja ovlašćenja prokuriste

Član 30

- (1) Prokurista može da sklapa sve ugovore i preuzima sve pravne radnje u ime i za račun društva, s tim da bez posebnog ovlašćenja ne može da:
  - 1) zaključuje pravne poslove i preuzima pravne radnje u vezi sa sticanjem, otuđenjem ili opterećenjem nepokretnosti, odnosno udjela i akcija koje društvo posjeduje u drugim društvima;
  - 2) zaključuje ugovore o zajmu i kreditu;
  - 3) preuzima mjenične obaveze i obaveze jemstva;
  - 4) zastupa društvo u upravnim i sudskim postupcima ili pred arbitražom;
  - 5) da punomoćje za zastupanje drugim licima.
- (2) Ograničenja prokure koja nijesu izričito utvrđena ovim zakonom nemaju dejstvo prema trećim licima.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, kada je prokura ograničena supotpisom zakonskog zastupnika društva ili drugog prokuriste (zajednička prokura) i kada je takvo ograničenje registrovano u skladu sa ovim zakonom, moguće je isticati isto prema trećim licima.
- (4) Na prava i obaveze prokuriste primjenjuje se član 26, stav 2 ovog zakona.

Opoziv i otkaz prokure

Član 31

- (1) Prokura se može opozvati u svakom trenutku, bez obzira na sadržaj pravnoga posla na osnovu kojeg je data.

- (2) Davalac prokure ne može se odreći prava da opozove prokuru, niti prava da je ograniči ili uslovi.
- (3) Prokurista može da otkáže prokuru u svako doba, uz obavezu da u narednih 30 dana, računajući od dana dostave otkaza društvu, zaključuje pravne poslove i preduzima druge pravne radnje, ako to od njega izričito zahtijeva davalac prokure u obavještenju o otkazu prokure, koje mora biti u pisanoj formi.

GLAVA VIII

POSEBNE DUŽNOSTI PREMA DRUŠTVU

1. Lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu i povezana lica

Lica sa posebnim dužnostima prema društvu

Član 32

- (1) Posebne dužnosti prema društvu imaju:
  - 1) ortaci i komplementari;
  - 2) članovi društva sa ograničenom odgovornošću koji posjeduju značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili član društva sa ograničenom odgovornošću koji je kontrolni član društva u smislu člana 33 ovog zakona;
  - 3) akcionari koji posjeduju značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili akcionar koji je kontrolni akcionar društva u smislu člana 33 ovog zakona;
  - 4) izvršni direktor, članovi odbora direktora, članovi upravnog odbora, članovi nadzornog odbora, zastupnici i prokuristi;
  - 5) revizor;
  - 6) likvidacioni upravnik.
- (2) Osnivačkim aktom ili statutom se mogu odrediti i druga lica kao lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu.

Povezana lica

Član 33

- (1) Povezanim licem u smislu ovog zakona u odnosu na određeno fizičko lice smatra se:
  - 1) njegov krvni srodnik u pravoj liniji, krvni srodnik u pobočnoj liniji zaključno sa trećim stepenom srodstva, supružnik i vanbračni partner ovih lica;
  - 2) njegov supružnik, vanbračni partner i njihovi krvni srodnici zaključno sa prvim stepenom srodstva;
  - 3) njegov usvojlac ili usvojenik, kao i potomci usvojenika;
  - 4) druga lica koja sa tim licem žive u zajedničkom domaćinstvu.
- (2) Povezanim licem u smislu ovog zakona u odnosu na određeno pravno lice smatra se:
  - 1) pravno lice u kojem to pravno lice posjeduje značajno učešće u kapitalu;
  - 2) pravno lice u kojem je to pravno lice kontrolni član društva (kontrolisano društvo);

- 3) pravno lice koje je zajedno sa tim pravnim licem pod kontrolom trećeg lica;
  - 4) lice koje u tom pravnom licu posjeduje značajno učešće u kapitalu;
  - 5) lice koje je kontrolni član tog pravnog lica;
  - 6) lice koje je izvršni direktor, član odbora direktora, član upravnog odbora ili član nadzornog odbora.
- (3) Značajno učešće u osnovnom kapitalu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim djeluju zajedno, posjeduje više od 25% prava glasa u društvu.
  - (4) Većinsko učešće u osnovnom kapitalu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim djeluju zajedno, posjeduje više od 50% prava glasa u društvu.
  - (5) Kontrola u smislu stava 2 ovog člana podrazumijeva pravo ili mogućnost jednog lica, da samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajednički djeluju vrši odlučujući uticaj na poslovanje drugog lica putem učešća u osnovnom kapitalu, ugovora ili prava na imenovanje većine članova odbora direktora, odnosno većine članova upravnog i nadzornog odbora.
  - (6) Smatra se da je određeno lice kontrolni član društva uvijek kada to lice samostalno ili sa povezanim licima posjeduje većinsko učešće u osnovnom kapitalu društva.
  - (7) Zajedničko djelovanje postoji kada dva ili više lica, na osnovu međusobnog izričitog ili prećutnog sporazuma, koriste glasačka prava u određenom licu ili preduzimaju druge radnje u cilju vršenja zajedničkog uticaja na upravljanje ili poslovanje tog lica.

2. Dužnost pažnje

Pojam

Član 34

- (1) Lica iz člana 32 stav 1 tač. 4, 5 i 6 ovog zakona dužna su da u tom svojstvu izvršavaju svoje poslove savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika, u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu društva kao cjeline.
- (2) Pod pažnjom dobrog privrednika u smislu stava 1 ovog člana podrazumijeva se stepen pažnje sa kojom bi postupalo razumno pažljivo lice koje bi posjedovalo znanje, vještine i iskustvo koje bi se razumno moglo očekivati za obavljanje te dužnosti u društvu.
- (3) Ako pored onih iz stava 2 ovog člana, lice iz člana 32 stav 1 tač. 4, 5 i 6 posjeduje dodatna specifična znanja, vještine ili iskustvo, ista se moraju uzeti u obzir prilikom ocjene stepena pažnje koju je trebalo da pokaže.

Tužba zbog povrede dužnosti pažnje i pravilo poslovnog prosuđivanja

Član 35

- (1) Protiv lica iz člana 32 stav 1 tač. 4, 5 i 6 ovog zakona društvo može podnijeti tužbu za nadoknadu štete koju mu to lice pričinu povredom dužnosti pažnje iz člana 34 ovog zakona.
- (2) Lice iz člana 32 stav 1 tač. 4, 5 i 6 koje dokaže da je postupalo u skladu sa obavezama iz člana 34, ne može se smatrati odgovornim za štetu nastalu kao rezultat njegovih

pogrešnih poslovnih odluka.

3. Dužnost prijavljivanja ličnog interesa

Pojam

Član 36

- (1) Lice iz člana 32 ovog zakona dužno je da obavijesti ortake (u slučaju ortačkog društva), komplementare (u slučaju komanditnog društva), članove društva (u slučaju društva sa ograničenom odgovornošću koje nema strukturu organa akcionarskog društva), odbor direktora, odnosno nadzorni odbor (u slučaju akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću koje ima strukturu organa akcionarskog društva) o postojanju ličnog interesa ili interesa sa njim povezanih lica u pravnom poslu koji društvo zaključuje, odnosno pravnoj radnji koju društvo preduzima.
- (2) Lični interes kod lica iz člana 32 ovog zakona postoji u slučaju:
  - 1) zaključivanja pravnog posla između društva i tog lica ili sa njim povezanog lica;
  - 2) pravne radnje (preduzimanje radnji u sudskim i drugim postupcima, odricanje od prava i drugo) koju društvo preduzima prema tom licu ili prema sa njim povezanim licem;
  - 3) zaključivanja pravnog posla između društva i trećeg lica, odnosno preduzimanja pravne radnje društva prema trećem licu, ako je to treće lice sa njim ili sa njim povezanim licem u finansijskom odnosu i ako se može očekivati da postojanje tog odnosa utiče na njegovo postupanje;
  - 4) zaključivanja pravnog posla, odnosno preduzimanja pravne radnje društva iz koje treće lice ima ekonomski interes, ako je to treće lice sa njim ili sa njim povezanim licem u finansijskom odnosu i ako se može očekivati da postojanje tog odnosa utiče na njegovo postupanje;
- (3) Finansijski odnosi u smislu stava 2 tač. 3 i 4 ovog člana su dužničko-povjerilački, kao i drugi odnosi kod kojih se može nesporno utvrditi povezanost ekonomskih interesa lica u posmatranom odnosu.

Odobranje daljeg postupanja u slučaju ličnog interesa

Član 37

- (1) Postupanja u slučajevima iz člana 36 stav 2 ovog zakona odobravaju se:
  - 1) u slučaju ortačkog društva, odnosno komanditnog društva, većinom glasova svih ortaka, odnosno komplementara kod kojih ne postoji lični interes;
  - 2) u slučaju društva sa ograničenom odgovornošću koje nema strukturu organa akcionarskog društva, običnom većinom glasova prisutnih članova skupštine društva, kod kojih ne postoji lični interes;
  - 3) u slučaju društva sa ograničenom odgovornošću koje ima strukturu organa akcionarskog društva, većinom glasova svih članova odbora direktora (ako je riječ o jednodomnom društvu sa ograničenom odgovornošću), odnosno nadzornog odbora (ako je riječ o dvodomnom društvu sa ograničenom odgovornošću) kod kojih ne postoji lični interes;

- 4) u slučaju akcionarskog društva, većinom glasova svih članova odbora direktora (kod jednodomnog akcionarskog društva), odnosno nadzornog odbora (kod dvodomnog akcionarskog društva), kod kojih ne postoji lični interes.
- (2) U slučajevima iz stava 1 tač. 3 i 4 ovog člana, ako svi članovi odbora direktora ili nadzornog odbora imaju lični interes ili je broj članova koji nemaju lični interes nedovoljan za postizanje kvoruma za rad ili zbog jednake podjele glasova između članova ovih organa kod kojih ne postoji lični interes i okolnosti da predsjednik tog organa nije među njima odluka ne može biti donijeta, odobrenje će dati skupština članova društva ograničene odgovornosti, odnosno skupština akcionara običnom većinom glasova prisutnih članova skupštine kod kojih ne postoji lični interes.
- (3) Osnivačkim aktom ili statutom može se odrediti da odobrenje iz stava 1 tač. 3 i 4 ovog člana daje skupština društva.
- (4) U slučaju da u skladu sa stavom 1 tač. 3 i 4 ovog člana odbor direktora, odnosno nadzorni odbor odobre postupanje u situacijama postojanja ličnog interesa, ovi organi su dužni da informišu skupštinu društva o detaljima izdatog odobrenja na prvoj narednoj sjednici, u formi posebne tačke dnevnog reda.
- (5) Odobrenje iz stava 1 ovog člana nije potrebno u slučaju:
  - 1) postojanja ličnog interesa kod jedinog člana društva ili svih članova društva;
  - 2) upisa, odnosno kupovine udjela, odnosno akcija po osnovu prava prečeg upisa, odnosno prava preče kupovine članova društva;
  - 3) pribavljanja sopstvenih udjela, odnosno akcija od strane društva, ako se to pribavljanje vrši u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na sopstvene udjele, odnosno akcije.

Tužba zbog povrede pravila o odobravanju postupanja u slučajevima postojanja ličnog interesa

Član 38

- (1) Kada lica iz člana 32 ovog zakona nijesu tražila ili dobila traženo odobrenje u skladu sa članom 37 ovog zakona, ili kada prilikom podnošenja zahtjeva za odobrenje nijesu predstavila sve činjenice od značaja za donošenje takve odluke, društvo može podnijeti tužbu za poništaj pravnih poslova zaključenih, odnosno radnji preduzetih u situacijama u kojima je postojao lični interes i nadoknadu štete od lica iz člana 32 ovog zakona, zbog njihovog postupanja u situaciji postojanja ličnog interesa bez dobijanja prethodnog odobrenja.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, pored lica iz člana 32 ovog zakona za štetu društvu solidarno i neograničeno odgovara i treće lice iz člana 36 stav 2 tač. 3 i 4 ovog zakona, ako je znalo ili moralo znati za postojanje ličnog interesa u vrijeme zaključenja pravnog posla, odnosno preduzimanja pravne radnje.

Izuzetak od postojanja povrede pravila o odobravanju postupanja u slučajevima postojanja ličnog interesa

Član 39

- (1) Smatraće se da nije došlo do povrede pravila o odobravanju pravnih poslova i radnji kod kojih postoji lični interes, ako u postupku po tužbi iz člana 38 bude utvrđeno da nije bilo štete po društvo ili da nije postojao lični interes tuženog.
- (2) Pored izuzetaka iz stava 1 ovog člana, smatraće se da nije došlo do povrede pravila o odobravanju pravnih poslova i radnji kod kojih postoji lični interes iz člana 36 stav 2 tač. 3 i 4 od strane lica iz člana 32, ako ova lica u postupku po tužbi iz člana 38 dokažu da nijesu znala niti su morala znati za okolnost zaključenja pravnog posla, odnosno preduzimanja pravne radnje kod kojih je postojao lični interes, prema navodima iz tužbenog zahtjeva.

4. Dužnost izbjegavanja konflikta interesa

Pojam konflikta interesa

Član 40

- (1) Lica iz člana 32 i ekspert manjine iz člana 127 ovog zakona ne mogu u svom interesu ili u interesu sa njima povezanih lica da:
  - 1) koriste imovinu društva;
  - 2) koriste informacije do kojih su došli u tom svojstvu, a koje inače nisu javno dostupne;
  - 3) koriste mogućnosti za zaključenje poslova koje se ukažu društvu;
  - 4) na drugi način zloupotrijebe svoj položaj u odnosu na društvo.
- (2) Dužnost izbjegavanja konflikta interesa postoji nezavisno od toga da li je društvo bilo u mogućnosti da iskoristi imovinu, informacije ili zaključi poslove iz stava 1 ovog člana.
- (3) Odredba iz stava 1 tačka 1 ovog člana ne odnosi se na revizora društva i eksperta manjine iz člana 127.

Izuzetak od povrede dužnosti izbjegavanja konflikta interesa

Član 41

- (1) Izuzetno od člana 40 ovog zakona, lice iz člana 32 ovog zakona može postupati suprotno odredbama člana 40 stav 1 tač. 1 do 3, ako je pribavilo prethodno ili naknadno odobrenje u skladu sa članom 37 ovog zakona i kada postupanje iz člana 40 stav 1 tačka 2 nije suprotno propisima koji regulišu tržište kapitala.

Tužba zbog povrede dužnosti izbjegavanja konflikta interesa

Član 42

- (1) Društvo može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 32 ovog zakona koje povrijedi dužnost izbjegavanja konflikta interesa iz člana 40 ovog zakona, kao i protiv sa njim povezanog lica iz člana 33 stav 1 ovog zakona, kojom može tražiti:
  - 1) nadoknadu štete;
  - 2) prenos na društvo koristi koju je to lice, odnosno povezano lice iz člana 40 stav 1 ovog člana ostvarilo kao posljedicu te povrede dužnosti.

5. Dužnost čuvanja poslovne tajne

Pojam

Član 43

- (1) Lica iz člana 32 ovog zakona, ostala lica zaposlena u društvu i ekspert manjine iz člana 127, dužni su da čuvaju poslovnu tajnu društva.
- (2) Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da poslovnu tajnu čuvaju i nakon prestanka tog svojstva, u periodu od dvije godine od dana prestanka tog svojstva, s tim da se osnivačkim aktom, statutom, odlukom društva ili ugovorom zaključenim sa tim licima ovaj period može produžiti, ali najviše na pet godina.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, ekspert manjine je dužan da čuva poslovnu tajnu neograničeni vremenski period.
- (4) Poslovna tajna je podatak, odnosno skup podataka koji nije u cjelosti ili u određenoj konfiguraciji ili rasporedu svojih sastavnih djelova opštepoznat ili lako dostupan licima iz krugova koji redovno rade sa tom vrstom informacija, koji imaju ekonomsku vrijednost zato što nijesu opštepoznati i na koje se primjenjuju odgovarajuće mjere zaštite tajnosti na osnovu kojih društvo koje ih zakonito posjeduje obezbjeđuje njihovu tajnost.
- (5) Poslovna tajna je i podatak koji je zakonom ili podzakonskim aktom određen kao poslovna tajna.

Izuzeci od dužnosti čuvanja poslovne tajne

Član 44

- (1) Saopštavanje podataka iz člana 43 ovog zakona ne predstavlja povredu dužnosti iz člana 43 ovog zakona ako je to:
  - 1) obaveza utvrđena zakonom ili odlukom nadležnog državnog organa;
  - 2) neizostavan dio informacije o kršenju prinudnih propisa;
  - 3) neophodno radi zaštite interesa društva.

Posljedice povrede dužnosti čuvanja poslovne tajne

Član 45

- (1) Društvo može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 43 ovog zakona koje povrijedi dužnost čuvanja poslovne tajne, kojom može tražiti:
  - 1) nadoknadu štete;
  - 2) isključenje tog lica kao člana društva, ako je to lice član društva;
- (2) Društvo je dužno da pruži potpunu zaštitu licu koje postupajući savjesno i u dobroj vjeri ukazuje nadležnim organima na postojanje informacije iz člana 44 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

6. Dužnost poštovanja zabrane konkurencije

Pojam

Član 46

- (1) Lice iz člana 32 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, osim člana društva sa ograničenom odgovornošću i člana akcionarskog društva koji imaju značajno učešće u osnovnom kapitalu, ne može bez pribavljenog odobrenja u skladu sa članom 37 ovog zakona:
  - 1) imati svojstvo lica iz člana 32 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona u drugom društvu koje ima isti ili sličan predmet poslovanja (konkurentsko društvo);
  - 2) biti preduzetnik koji ima isti ili sličan predmet poslovanja;
  - 3) biti zaposlen u konkurentskom društvu;
  - 4) biti na drugi način angažovan u konkurentskom društvu;
  - 5) biti član ili osnivač u drugom pravnom licu koje ima isti ili sličan predmet poslovanja.
- (2) Osnivačkim aktom ili statutom društva:
  - 1) može se zabrana iz stava 1 ovog člana proširiti i na druga lica, čime se ne može dirati u stečena prava tih lica;
  - 2) može se propisati da zabrana iz stava 1 ovog člana važi i poslije prestanka svojstva iz člana 32 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, ali ne duže od dvije godine;
  - 3) mogu se odrediti poslovi, način ili mjesto njihovog obavljanja koji ne predstavljaju povredu dužnosti poštovanja zabrane konkurencije.
- (3) Zabrana iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na jedinog člana društva.

Tužba zbog povrede pravila o zabrani konkurencije

Član 47

- (1) Društvo može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 32 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona koje povrijedi pravila o zabrani konkurencije iz člana 46 ovog zakona za:
  - 1) nadoknadu štete;
  - 2) prenos na društvo koristi koju je to lice, odnosno konkurentsko društvo iz člana 46 ovog zakona ostvarilo kao posljedicu te povrede;
  - 3) isključenje tog lica kao člana društva, ako je to lice član društva.

8.7 Pravila za podnošenje tužbi zbog povrede posebnih dužnosti

Rokovi

Član 48

- (1) Tužba iz čl. 35, 38, 42, 45 i 47 ovog zakona može se podnijeti u roku od 6 mjeseci od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od 3 godine od dana učinjene povrede.

Odricanje od prava

Član 49

- (1) Društvo se može odreći prava na sve ili neke od tužbenih zahtjeva iz čl. 35, 38, 42, 45 i 47 prema članovima odbora direktora, nadzornog odbora, upravnog odbora i izvršnom direktoru tek nakon isteka roka od 3 godine od dana učinjene povrede, a na osnovu odluke skupštine, odnosno članova društva kojoj se nijesu usprotivili akcionari, odnosno članovi društva koji posjeduju najmanje 5% osnovnog kapitala društva.

Direktna tužba

Član 50

- (1) Član društva može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 32 ovog zakona za nadoknadu štete koju mu to lice prouzrokuje povredom posebnih dužnosti prema društvu (individualna direktna tužba), u roku od 6 mjeseci od dana saznanja za povredu, a najkasnije u roku od 3 godine od dana kada je povreda učinjena.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ukoliko činjenični osnov tužbenog zahtjeva to dozvoljava, smatraće se da tužilac zastupa sve članove društva čiji su interesi ugroženi na isti način, a ne samo sopstveni (kolektivna direktna tužba).
- (3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, na njihov zahtjev, sud će ostalim članovima društva čiji su interesi ugroženi na isti način dozvoliti da stupe u parnicu kao umještači na strani tužioca.
- (4) U slučaju da presudom usvoji tužbeni zahtjev iz stava 1 ovog člana, nadležni sud može poništiti i odluku organa društva kojom je nanijeta presudom utvrđena šteta.

Derivativna tužba

Član 51

- (1) Svaki akcionar, član društva sa ograničenom odgovornošću ili komanditor, nezavisno od toga da li je činjenični osnov za podnošenje tužbe nastao prije ili nakon sticanja svojstva člana društva, radi nadoknade štete prouzrokovane društvu, može podnijeti tužbu iz čl. 35, 38, 42, 45 i 47 ovog zakona, i to u svoje ime, a za račun društva (derivativna tužba), ako je prije podnošenja derivativne tužbe pisanim putem zahtijevao od društva da podnese tužbu po tom osnovu (prethodni zahtjev), a zahtjev je odbijen ili po zahtjevu nije postupljeno u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na podnošenje tužbe u svoje ime, a za račun kontrolisanog društva (derivativna tužba za kontrolisano društvo), ima svaki akcionar, član društva sa ograničenom odgovornošću ili komanditor kontrolnog člana društva:
  - 1) ako je kontrolni član društva koje posjeduje 90% osnovnog kapitala kontrolisanog društva, ili više od toga;
  - 2) ako je prije podnošenja derivativne tužbe pisanim putem zahtijevao od kontrolnog člana društva da podnese derivativnu tužbu po istom osnovu (prethodni zahtjev kontrolnom društvu), odnosno od kontrolisanog društva da podnese tužbu protiv lica odgovornih za štetu (prethodni zahtjev kontrolisanom

društvu), a oba zahtjeva su odbijena ili po zahtjevima nije postupljeno u roku od 30 dana od dana njihovog podnošenja;

- 3) ako je kontrolisano društvo akcionarsko društvo ili društvo ograničene odgovornosti.
- (3) U slučajevima da društva iz st. 1 i 2 ovog člana postupe po prethodnom zahtjevu člana društva, ukoliko to zahtijeva, sud će podnosiocu prethodnog zahtjeva dozvoliti da stupi u parnicu kao umještač na strani tužioca.
- (4) Lica iz st. 1 i 2 ovog člana mogu podnijeti tužbu iz st. 1 i 2 ovog člana, ako do trenutka podnošenja prethodnog zahtjeva nije proteklo više od 6 mjeseci od dana njihovog saznanja za učinjenu povredu, odnosno kad od trenutka kada je povreda učinjena pa do trenutka podnošenja prethodnog zahtjeva nije prošlo više od 3 godine.
- (5) U slučaju da presudom prihvati tužbeni zahtjev iz stava 1 ili stava 2 ovog člana, nadležni sud može poništiti i odluku organa društva kojom je nanijeta šteta presudom utvrđena.

GLAVA IX

IMOVINA I KAPITAL DRUŠTVA

1. Osnovni pojmovi

Imovina i neto imovina društva

Član 52

- (1) Imovinu društva u smislu ovog zakona čini pravo svojine i druga prava koje društvo ima na ulozima ili je steklo poslovanjem.
- (2) Neto imovina (kapital) društva u smislu ovog zakona jeste razlika između vrijednosti imovine i obaveza društva.

Osnovni kapital društva

Član 53

- (1) Osnovni (registrovani) kapital društva je novčana vrijednost upisanih uloga članova društva u društvo, koja je registrovana u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Osnovni kapital društva podijeljen je na udjele, odnosno akcije određene nominalne vrijednosti.

2. Ulozi u društvo

Vrste uloga

Član 54

- (1) Ulozi u društvo mogu da budu novčani i nenovčani.
- (2) Nenovčani ulozima mogu biti u stvarima i pravima, osim kada je ovim zakonom izričito propisano drukčije.

Obaveza uplate, odnosno unošenja uloga

Član 55

- (1) Akcionari, odnosno članovi društva sa ograničenom odgovornošću i komanditori moraju unijeti ulog u društvo prije nego što akcije budu upisane na akcionare, odnosno prije nego što akcije, odnosno udjeli budu registrovani na njihove vlasnike, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ulozi ortaka i komplementara mogu biti uplaćeni, odnosno unijeti u društvo u roku utvrđenom u osnivačkom aktu, odnosno odluci o unosu dodatnih uloga, s tim da taj rok ne može biti duži od dvije godine od dana donošenja osnivačkog akta, odnosno odluke o unosu dodatnih uloga.
- (3) Lica koja su osnivačkim aktom ili na drugi način preuzela obavezu da uplate, odnosno unesu u društvo određeni ulog odgovaraju društvu za prouzrokovanu štetu u slučaju kašnjenja u ispunjenju svojih obaveza, u skladu sa zakonom.

Zabrana povraćaja uloga

Član 56

- (1) Članovima društva ne može se izvršiti povraćaj uplaćenih, odnosno unijetih uloga, niti im se može platiti kamata na ono što su uložili u društvo.
- (2) Plaćanje cijene kod sticanja sopstvenih udjela odnosno akcija, kao ni druga plaćanja članovima društva koja se vrše u skladu sa ovim zakonom, ne smatraju se vraćanjem uloga članovima društva.

Načini utvrđivanja vrijednosti nenovčanog uloga

Član 57

- (1) Vrijednost nenovčanog uloga utvrđuje se:
  - 1) sporazumno od strane svih članova društva;
  - 2) putem procjene, u skladu sa čl. 58, 59 i 60 ovog zakona.
- (2) U akcionarskim društvima i društvima sa ograničenom odgovornošću vrijednost nenovčanog uloga utvrđuje se isključivo putem procjene u skladu sa čl. 58, 59 i 60 ovog zakona.

Procjena vrijednosti nenovčanog uloga

Član 58

- (1) Nenovčani ulogi procjenjuju se od strane jednog ili više ovlaštenih procjenjivača, koji mogu biti fizička ili pravna lica ovlaštena od strane nadležnog državnog organa za poslove vršenja procjene vrijednosti imovine.
- (2) Procjena se vrši prije prihvatanja nenovčanog uloga od strane društva.
- (3) Odlukom društva o prihvatanju nenovčanog uloga utvrđuje se:

- 1) broj i nominalna ili računovodstvena vrijednost akcija koje se izdaju za taj ulog, ime lica koje daje ulog i vrstu imovine koja se ulaže, u slučaju akcionarskog društva;
- 2) nominalna vrijednost udjela, ime lica koje daje ulog i vrstu imovine koja se ulaže, u slučaju društva sa ograničenom odgovornošću, komanditnog ili ortačkog društva.

Sadržaj izvještaja o procjeni

Član 59

(1) Izvještaj o procjeni sadrži:

- 1) ime ili naziv vlasnika imovine;
- 2) opis svakog dijela imovine koja se procjenjuje;
- 3) opis korišćenog metoda procjene;
- 4) izjavu da li vrijednost imovine predložene u izvještaju odgovara broju i nominalnoj vrijednosti akcija koji se stiču u akcionarskom društvu ili računovodstvenoj vrijednosti akcija bez nominalne vrijednosti, uvećanoj za premiju koja se plaća za te akcije ako postoji, odnosno nominalnoj vrijednosti udjela koji se stiču u društvu s ograničenom odgovornošću, komanditnom ili ortačkom društvu.

Objavljivanje izvještaja o procjeni nenovčanog uloga i registracija udjela

Član 60

- (1) Izvještaj ovlašćenog procjenjivača i odluka društva o prihvatanju nenovčanog uloga dostaviće se radi registracije u CRPS u roku od 7 dana od dana prijema rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju emisije akcija po osnovu nenovčanog uloga, za akcionarsko društvo, odnosno u roku od 7 dana od dana kada je zapisnički konstatovan unos uloga u društvo s ograničenom odgovornošću, komanditno ili ortačko društvo.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, kada je ortaku ili komplementaru dat naknadni rok za unos uloga u društvo, Poreska uprava će registrovati unos uloga u CRPS, odnosno sticanje udjela u društvu na osnovu ugovora o osnivanju ili odluke o unosu dodatnih uloga.
- (3) Zapisnik iz stava 1 ovog člana potpisuju lica koje je unijelo nenovčani ulog i ovlašćeni zastupnik društva.
- (4) Obavještenje o odluci o prihvatanju nenovčanog uloga, Poreska uprava dostavlja u "Službeni list Crne Gore" radi objavljivanja, u roku od dva radna dana od dana registracije iz stava 1 ovog člana.

DIO DRUGI

PREDUZETNIK

Pojam preduzetnika

Član 61

- (1) Preduzetnik je fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću radi sticanja dobiti, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugoga.

Registracija preduzetnika

Član 62

- (1) Fizičko lice stiče svojstvo preduzetnika registracijom, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Registraciona prijava iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o nazivu, sjedištu i pretežnoj djelatnosti preduzetnika, ime preduzetnika i poslovođe, ako je imenovan, datum i mjesto njihovog rođenja, matični broj, prebivalište, odnosno boravište i druge podatke od značaja za obavještanje učesnika u pravnom prometu.
- (3) U pogledu naziva, sjedišta i pretežne djelatnosti preduzetnika shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na naziv, sjedište i djelatnost privrednih društava.

Poslovođa

Član 63

- (1) Preduzetnik može pisanim ovlašćenjem povjeriti poslovođenje poslovno sposobnom fizičkom licu ("poslovođa").
- (2) Poslovođa se registruje u registru preduzetnika u CRPS i ima svojstvo i sva ovlašćenja zakonskog zastupnika preduzetnika, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Poslovođa će biti registrovan samo ukoliko se uz registracionu prijavu podnesu dokazi da ispunjava sve uslove za obavljanje registrovane djelatnosti preduzetnika, koje prilikom dobijanja dozvole za obavljanje te djelatnosti, mora ispunjavati i sam preduzetnik.
- (4) Poslovođa se mora nalaziti u radnom odnosu kod preduzetnika kao poslodavca.

Odgovornost preduzetnika

Član 64

- (1) Preduzetnik je odgovoran za sve obaveze u vezi sa privrednom djelatnošću koju obavlja cjelokupnom svojom imovinom.

Prestanak svojstva preduzetnika

Član 65

- (1) Prestankom obavljanja djelatnosti, svojevolumno ili po sili zakona, preduzetnik se briše iz CRPS, čime mu prestaje i svojstvo preduzetnika.
- (2) Preduzetnik svojevolumno prestaje da obavlja djelatnost, prijavom namjere prestanka obavljanja djelatnosti radi registracije u CRPS, odnosno prijavom prestanka obavljanja

djelatnosti nadležnom poreskom organu, uz koju se podnosi rješenje o brisanju iz registra preduzetnika u CRPS.

- (3) Preduzetnik prestaje sa radom po sili zakona u sledećim slučajevima:
- 1) smrću ili trajnim gubitkom poslovne sposobnosti;
  - 2) istekom vremena, ako je obavljanje djelatnosti registrovano na određeno vrijeme;
  - 3) ako je pravnosnažnom presudom utvrđena ništavost registracije preduzetnika;
  - 4) u slučaju prestanka važenja rješenja, saglasnosti ili drugog akta nadležnog organa, kojem je u skladu sa članom 16 stav 3 ovog zakona posebnim aktom propisan kao uslov za registraciju;
  - 5) ako mu je pravnosnažnom presudom izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti;
  - 6) u drugim slučajevima propisanim zakonom.

DIO TREĆI

ORTAČKO DRUŠTVO

GLAVA I

POJAM I OSNIVANJE

Pojam ortačkog društva

Član 66

- (1) Ortačko društvo je privredno društvo koje osnivaju dva ili više ortaka, radi obavljanja djelatnosti pod zajedničkim nazivom.
- (2) Ortak može biti fizičko ili pravno lice.

Osnivački akt

Član 67

- (1) Ortaci zaključuju ugovor o osnivanju u postupku osnivanja društva, u pisanoj formi, sa potpisima ortaka ovjerenim u skladu sa zakonom.
- (2) Ugovor o osnivanju ortačkog društva sadrži:
  - 1) ime, jedinstveni matični broj i prebivalište osnivača koji je domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište osnivača koji je strano fizičko lice, odnosno naziv, matični broj i sjedište osnivača koji je domaće pravno lice, odnosno naziv, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sjedište osnivača koji je strano pravno lice;
  - 2) naziv i sjedište društva;
  - 3) pretežnu djelatnost društva;
  - 4) označenje vrste i vrijednosti uloga svakog ortaka;

- 5) rok na koji se društvo osniva, ako se ne osniva na neodređeno vrijeme;
  - 6) druge odredbe od značaja za društvo i ortake.
- (3) Izmjene i dopune ugovora o osnivanju društva vrše se jednoglasnom odlukom svih ortaka društva, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.

Početna registracija društva

Član 68

- (1) Registracija ortačkog društva vrši se dostavljanjem ugovora o osnivanju ortačkog društva radi registracije u CRPS, uz registracionu prijavu koja, pored podataka iz dostavljenog ugovora o osnivanju, sadrži:
- 1) dokaz o identitetu svakog osnivača;
  - 2) oznaku zastupnika društva i njegov, odnosno njihov potpis ovjeren u skladu sa zakonom.
- (2) Prepis iz stava 1 tačka 1 ne mora biti ovjeren.

GLAVA II

ULOZI U ORTAČKO DRUŠTVO I UDJELI ORTAKA

Ulog i udio

Član 69

- (1) Ako nije drukčije ugovoreno, ortaci moraju unijeti jednake uloge.
- (2) Ulog ortaka u ortačko društvo može biti u novcu, stvarima i pravima, kao i u radu ili uslugama, koji su izvršeni ili treba da budu izvršeni.
- (3) Vrijednost nenovčanog uloga članovi sporazumno određuju u novcu.
- (4) Ortaci stižu udjele u društvu srazmjerno svojim ulozima u društvu, ako se ortaci drukčije ne sporazumiju.

Posljedice zakašnjenja

Član 70

- (1) Ortak koji u ugovorenom roku ne uplati novčani ulog ili koji novac primljen za društvo ne preda blagovremeno društvu ili koji za sebe neopravdano uzme novac društva ili zakasni s unosom drugih uloga, dužan je da plati zakonsku zateznu kamatu, ako ugovorom o osnivanju nijesu ugovorene više kamate, od dana kada je morao uplatiti ili unijeti ulog, kada je morao predati novac ili kada je neopravdano uzeo novac.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana ne isključuje pravo ortačkog društva da zahtijeva nadoknadu druge štete.

Prenos udjela

Član 71

- (1) Udio se prenosi pisanim ugovorom zaključenim između prenosioca i sticalaca, kao i na drugi način u skladu sa zakonom.
- (2) Ugovorne strane kod ugovora iz stava 1 ovog člana ovjeravaju svoje potpise u skladu sa zakonom.
- (3) Sticalac udjela stiče udio danom registracije prenosa udjela.

Prenos udjela između ortaka

Član 72

- (1) Prenos udjela između ortaka je slobodan, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.

Prenos udjela trećim licima

Član 73

- (1) Ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno, ortak ne može bez saglasnosti ostalih ortaka prenijeti svoj udio trećem licu.

Odgovornost kod prenosa udjela i drugih oblika stupanja u ortačko društvo

Član 74

- (1) Lice koje je na osnovu prenosa od strane ranijeg ortaka ili na drugi način stupilo u ortačko društvo nakon njegovog osnivanja odgovora za obaveze društva bez obzira na to kada su nastale.
- (2) Ortaku koji napusti ortačko društvo ne prestaje odgovornost za obaveze društva koje su nastale prije njegovog napuštanja društva.
- (3) Ortak koji napušta društvo može se osloboditi svih postojećih obaveza na osnovu pisanog sporazuma zaključenog između njega, ostalih članova društva i povjerilaca.
- (4) Odredbe st. 2 i 3 ovog člana primjenjuju se i u slučaju iz člana 91.

GLAVA III

VOĐENJE POSLOVA ORTAČKOG DRUŠTVA

Pravo ortaka na vođenje poslova društva

Član 75

- (1) Svaki član društva ima pravo i obavezu da vodi poslove društva.
- (2) Ako je ugovorom o osnivanju ili naknadnim pisanim sporazumom svih ortaka utvrđeno da su jedan ili više ortake ovlašćeni za vođenje poslova, smatraće se da ostali ortaci nemaju ovlašćenje za poslovođenje.

- (3) Ovlaštenje za vođenje poslova obuhvata sve radnje koje se redovno preduzimaju u poslovanju društva.
- (4) Za preduzimanje radnji koje prelaze okvir redovnog poslovanja potrebna je saglasnost svih članova.
- (5) Za prenos ovlaštenja za vođenje poslova potrebna je saglasnost svih članova ovlašćenih da vode poslove društva, osim ako bi postojala opasnost od odlaganja.
- (6) Ovlaštenje prenijeto u skladu sa stavom 5 ovog člana može opozvati svaki član društva koji je ovlašćen za vođenje poslova.

Način vođenja poslova

Član 76

- (1) Ako su svi ortaci ili više njih ovlašćeni da vode poslove društva, svaki je od njih ovlašćen da ih sam vodi.
- (2) Ako se jedan od ortaka ovlašćenih za vođenje poslova društva usprotivi preduzimanju određene radnje, ta se radnja ne može preduzeti.
- (3) Ako je ugovorom o osnivanju ili naknadnim pisanim sporazumom svih ortaka utvrđeno da ortaci koji su ovlašćeni za vođenje poslova društva to mogu činiti samo zajednički, za preduzimanje svakoga posla potrebna je saglasnost svih ortaka, osim ako bi nepreduzimanje radnji zbog nedostupnosti ostalih ortaka ovlašćenih za vođenje poslova društva moglo prouzrokovati štetu društvu.

Otkazivanje ovlaštenja za poslovođenje

Član 77

- (1) Ortak ovlašćen za poslovođenje može otkazati ovlaštenje koje mu je dato, ako za to postoji opravdan razlog.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ortak pisanim putem blagovremeno obavještava sve ostale ortake društva o namjeri da otkáže ovlaštenje za vođenje poslova.
- (3) Ako ortak otkáže ovlaštenje za vođenje poslova suprotno st. 1 i 2 ovog člana, dužan je da društvu nadoknadi time prouzrokovanu štetu.

Pravo na naknadu troškova

Član 78

- (1) Ortak ima pravo na naknadu od društva svih troškova koje je imao u vezi sa poslovanjem ortačkog društva, a koje je s obzirom na okolnosti slučaja bilo neophodno snositi.

Raspodjela dobiti

Član 79

- (1) Ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva ili naknadnim pisanim sporazumom svih ortaka nije drukčije ugovoreno, svaki ortak će na kraju poslovne godine jednako učestvovati u raspodjeli dobiti, odnosno u pokriću gubitka.

Pravo na informisanje

Član 80

- (1) Ortak koji je ovlašćen da vodi poslove društva dužan je da ostalim ortacima na njihov zahtjev pruži tražena obavještenja o svim pitanjima koja utiču na ortačko društvo, a kada se to od njega zatraži, dužan je da pruži i dodatna obavještenja i da položi račun o svome radu.
- (2) Svaki ortak ima pravo uvida u poslovne knjige i druge isprave društva, kao i da ih kopira o sopstvenom trošku.
- (3) Ako mu nije omogućeno vršenje prava iz stava 2 ovog člana u roku od osam dana od dana kada je podnio odgovarajući zahtjev, ortak može tražiti da sud u vanparničnom postupku naloži društvu da postupi po njegovom zahtjevu.
- (4) Postupak iz stava 3 ovog člana je hitan i sud je dužan da donese odluku u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Odlučivanje ortaka društva

Član 81

- (1) Ortaci odluke donose jednoglasno, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, odluka o restrukturiranju društva, odluka o prijemu novog ortaka u društvo i odluke o drugim pitanjima koja ne spadaju u red odluka iz redovne djelatnosti društva uvijek se donose jednoglasno.
- (3) Odredbe ugovora osnivanju suprotne odredbi iz stava 2 ovog člana ništave su.

Registracija promjena

Član 82

- (1) Ortačko društvo je dužno da, u roku od sedam dana od dana promjene, dostavi radi registracije u CRPS potpisanu izjavu kojom se konstatuju promjene u svim slučajevima kada se u društvu promijeni:
  - 1) naziv društva;
  - 2) sjedište društva;
  - 3) pretežna djelatnost društva;
  - 4) vrijeme trajanja društva;
  - 5) postojeća struktura članova društva ili podaci o članovima društva;
  - 6) način raspodjele dobiti, ako je utvrđen osnivačkim aktom;
  - 7) vrsta i vrijednost uloga ortaka;
  - 8) drugi podaci iz ugovora o osnivanju društva.

GLAVA IV
PRAVNI ODNOSI ORTAKA I DRUŠTVA PREMA TREĆIM LICIMA

Zastupanje

Član 83

- (1) Svaki ortak je ovlašćen da samostalno zastupa društvo, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (2) Ako su dva ili više ortaka ovlašćeni da zastupaju društvo zajedno oni mogu da ovlaste jednog ili više ortaka da zastupaju društvo u određenim poslovima ili određenoj vrsti poslova.
- (3) Izjava volje trećih lica učinjena bilo kom od ortaka ovlašćenih da zastupaju društvo zajedno smatraće se da je učinjena društvu.

Otkaz ovlašćenja za zastupanje

Član 84

- (1) Ortak može otkazati ovlašćenje za zastupanje društva, ako za to postoji opravdan razlog.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ortak pisanim putem blagovremeno obavještava sve ostale ortake društva o namjeri da otkáže ovlašćenje za zastupanje.
- (3) Ako ortak otkáže ovlašćenje za zastupanje suprotno st. 1 i 2 ovog člana, dužan je da društvu nadoknadi time prouzrokovanu štetu.

Oduzimanje ovlašćenja za zastupanje

Član 85

- (1) Ovlašćenje za zastupanje može se oduzeti odlukom nadležnog suda po tužbi jednog ili više ortaka ako se utvrdi da za to postoje opravdani razlozi.
- (2) Razlog iz stava 1 postoji naročito u slučaju grube povrede obaveze ili nesposobnosti ortaka da zastupa društvo.

Zastupanje društva u sporu sa ortakom koji je ovlašćen za zastupanje

Član 86

- (1) Ortak ovlašćen za zastupanje ne može izdati punomoćje za zastupanje niti zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana.
- (2) Ako u slučaju iz stava 1 ovog člana društvo nema drugog ortaka ovlašćenog za zastupanje, ovo punomoćje izdaju svi preostali ortaci zajednički.

GLAVA V

PRESTANAK ORTAČKOG DRUŠTVA I PRESTANAK SVOJSTVA ORTAKA

Način prestanka

Član 87

- (1) Ortačko društvo prestaje brisanjem iz registra privrednih subjekata u slučaju:
- 1) Likvidacije solventnog ortačkog društva usljed:
    - a) isteka vremena na koje je osnovano;
    - b) izvršenja posla zbog kojeg je osnovano;
    - c) odluke svih ortaka, ako drukčije nije utvrđeno njihovim ugovorom;
    - d) sudske odluke;
    - e) smrti, odnosno prestanka nekoga od članova društva, ukoliko nije drukčije ugovoreno među ortacima;
    - f) otvaranja stečaja nad ortakom;
    - g) ako je u društvu ostao samo jedan ortak, a u roku od tri mjeseca od dana kada je u društvu ostao jedan ortak društvu ne pristupi novi ortak;
    - h) nastupanja bilo kojeg drugog razloga utvrđenog ugovorom o osnivanju.
  - 2) zaključenja stečaja društva;
  - 3) statusne promjene.

Prestanak svojstva ortaka

Član 88

- (1) Svojstvo ortaka u ortačkom društvu prestaje u slučaju:
- 1) smrti ortaka;
  - 2) brisanja ortaka koji je pravno lice iz nadležnog registra, kao posledice likvidacije ili zaključenja stečaja;
  - 3) istupanja ortaka;
  - 4) isključenja ortaka;
  - 5) u drugim slučajevima utvrđenim u ugovoru o osnivanju.

Nastavljanje društva sa nasljednicima

Član 89

- (1) Ako je ugovorom o osnivanju ili drugim pisanim sporazumom ortaka utvrđeno da ortačko društvo ne prestaje u slučaju smrti ortaka, udio ortaka se ne nasljeđuje već se raspoređuje srazmjerno na preostale ortake.
- (2) Ako je u slučaju iz stava 1 ugovorom o osnivanju ili naknadnim ugovorom ortaka utvrđeno da ortačko društvo nastavlja da posluje sa nasljednicima preminulog ortaka, a nasljednici se sa time ne saglase, udio ortaka se raspoređuje srazmjerno na preostale ortake.

- (3) Nasljednici se mogu saglasiti da naslijede preminulog ortaka tako da stupe na njegovo mjesto ili da zahtijevaju da ortačko društvo promijeni pravnu formu u komanditno društvo, a da oni steknu status komanditora.
- (4) Ako nasljednici zahtijevaju da ortačko društvo promijeni pravnu formu u komanditno društvo u skladu sa stavom 3 ovog člana, a preostali ortaci društva to odbiju, nasljednici stupaju na mjesto preminulog ortaka i mogu istupiti iz društva u skladu sa odredbama ovog zakona o istupanju ortaka.
- (5) Ako nasljednici istupe iz društva u skladu sa stavom 4 ovog člana, oni odgovaraju za do tada nastale obaveze društva po propisima koji uređuju odgovornost nasljednika za dugove ostavioca.
- (6) Ugovorom o osnivanju može se ugovoriti visina udjela u dobiti za komanditore, u slučaju nastavljanja društva sa nasljednicima i promjene pravne forme društva u komanditno društvo, koja može biti različita od visine udjela u dobiti koju je ostavilac imao kao ortak.

Isključenje ortaka

Član 90

- (1) Po tužbi jednog ili više ortaka, nadležni sud će isključiti ortaka, ukoliko tuženi ortak usljed nepažnje nije izvršio obavezu prema društvu ili drugim ortacima, što je imalo uticaja na poslovanje društva.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana udio ortaka koji se isključuje, podijeliće se između ortaka koji ostaju u društvu, srazmjerno visini njihovih udjela u društvu, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije utvrđeno.
- (3) Ortačko društvo je u obavezi da u roku od šest mjeseci isključenom ortaku nadoknadi iznos koji bi primio da je došlo do prestanka društva na dan podizanja tužbe kojom se traži isključenje ortaka.
- (4) Na slučaj isključenja ortaka iz ortačkog društva primjenjuje se odredba člana 74 stav 2 ovog zakona.

Istupanje ortaka

Član 91

- (1) Ortak može da istupi iz društva podnošenjem pisanog obavještenja o istupanju ostalim ortacima.
- (2) Pisano obavještenje iz stava 1 ovog člana podnosi se najmanje dva mjeseca prije isteka poslovne godine, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (3) Ortak koji podnese pisano obavještenje o istupanju u skladu sa ovim članom istupa iz društva istekom poslovne godine u kojoj je obavještenje dato (dan istupanja).
- (4) Pravo ortaka iz ovog člana ne može se ograničiti niti isključiti.

Posledice istupanja ortaka iz društva

Član 92

- (1) Udio ortaka koji istupa podijeliće se između ortaka koji ostaju u ortačkom društvu, srazmjerno visini njihovih udjela u društvu, ako ugovorom o osnivanju nije drugačije utvrđeno.
- (2) Društvo je u obavezi da u roku od šest mjeseci od dana istupanja, osim ako je drugi rok utvrđen ugovorom o osnivanju, isplati ortaku koji istupa iz društva u novcu ono što bi on primio u slučaju likvidacije društva na dan istupanja, ne uzimajući u obzir tekuće i nezavršene poslove.
- (3) Ako je vrijednost imovine društva na dan istupanja nedovoljna za pokriće obaveza društva, ortak koji istupa iz društva je u obavezi da isplati društvu dio nepokrivenog iznosa srazmjerno svom udjelu u društvu u roku od šest mjeseci, ako ugovorom o osnivanju nije utvrđen drugi rok.
- (4) Na slučaj istupanja ortaka iz društva primjenjuje se odredba člana 74 stav 2 ovog zakona.

Zaštita povjerilaca ortaka

Član 93

- (1) Povjerilac koji ima dospjelo potraživanje prema ortaku po osnovu pravnosnažne i izvršne presude ima pravo da u pisanoj formi zahtijeva od društva da mu isplati u novcu ono što bi ortak primio u slučaju likvidacije društva, ali samo do visine svog potraživanja.
- (2) Danom isplate povjerioca od strane društva u skladu sa stavom 1 ovog člana ortak gubi svojstvo ortaka, a njegov udio raspodjeljuje se ostalim ortacima, srazmjerno njihovim udjelima u društvu.
- (3) Ortak koji je izgubio to svojstvo u skladu sa stavom 2 ovog člana zadržava pravo na isplatu u novcu onoga što bi primio u slučaju likvidacije društva umanjeno za iznos isplaćen njegovom povjeriocu.
- (4) U slučaju da u roku od šest mjeseci od dana dostave zahtjeva iz stava 1 ovog člana društvo ne izvrši isplatu povjeriocu ortaka, povjerilac ortaka može od nadležnog suda zahtijevati pokretanje postupka prinudne likvidacije društva.
- (5) U postupku likvidacije iz stava 4 ovog člana povjerilac ortaka ima pravo na isplatu likvidacionog ostatka koji bi pripao ortaku, ali samo do visine svog potraživanja, a ortak zadržava pravo na isplatu likvidacionog ostatka u mjeri u kojoj prelazi iznos potraživanja tog povjerioca.

DIO ČETVRTI

KOMANDITNO DRUŠTVO

GLAVA I

POJAM, OSNIVANJE I SHODNA PRIMJENA ODREDBI O ORTAČKOM DRUŠTVU

Pojam i odgovornost

Član 94

- (1) Komanditno društvo je društvo jednog ili više lica koja se zovu komplementari i jednog ili više lica koja se zovu komanditori, u kojem komplementari neograničeno solidarno odgovaraju ličnom imovinom za sve obaveze društva, dok komanditori ne odgovaraju za obaveze društva.

Osnivački akt

Član 95

- (1) Pored elemenata iz člana 67 ovog zakona, ugovor o osnivanju komanditnog društva obavezno sadrži oznaku da je društvo osnovano kao komanditno, određenje koji je član društva komplementar, a koji je komanditor, kao i podatke o vrsti i visini uloga u društvo svakog komanditora.

Početna registracija

Član 96

- (1) Registracija komanditnog društva vrši se dostavljanjem ugovora o osnivanju komanditnog društva radi registracije u CRPS, uz registracionu prijavu koja, pored podataka iz dostavljenog ugovora o osnivanju, sadrži:
  - 1) dokaz o identitetu svakog osnivača;
  - 2) potvrdu o unosu uloga u društvo za svakog komanditora pojedinačno;
  - 3) procjenu ovlašćenog procjenjivača u pogledu vrijednosti nenovčanih uloga komanditora;
  - 4) oznaku zastupnika društva i njegov, odnosno njihov potpis ovjeren u skladu sa zakonom.

Primjena odredaba o ortačkom društvu

Član 97

- (1) Ukoliko nije drukčije utvrđeno posebnim odredbama ovog zakona, na komanditno društvo se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na ortačko društvo, s tim da komplementari imaju status ortaka u ortačkom društvu.

GLAVA II

ULOG I UDIO, DOBIT I GUBITAK

Ulog i udio

Član 98

- (1) Na uloge i udjele komplementara u društvu, uključujući pravo komplementara na ulog u radu i uslugama, koji su izvršeni ili treba da budu izvršeni, kao i način prenosa udjela, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o ulozima i udjelima ortaka.

- (2) Prenos udjela sa komplementara na komanditora, u smislu ovog zakona, izjednačava se sa prenosom udjela sa ortaka na treća lica.
- (2) Komanditor može slobodno prenijeti svoj udio, s tim da ugovor o prenosu mora biti zaključen u pisanoj formi i ovjeren u skladu sa zakonom.

Dobit i gubitak

Član 99

- (1) Komanditori i komplementari učestvuju u podjeli dobiti i pokriću gubitka društva srazmjerno svojim udjelima u društvu, ako osnivačkim aktom nije drukčije utvrđeno.

GLAVA III

VOĐENJE POSLOVA DRUŠTVA I PRAVA I DUŽNOSTI KOMANDITORA

Vođenje poslova društva

Član 100

- (1) Komplementari vode poslove društva i zastupaju ga.
- (2) Komanditor ne učestvuje u vođenju društva i nema ovlašćenja da zastupa društvo.

Registracija promjena

Član 101

- (1) Komanditno društvo dužno je da u roku od 7 dana od dana promjene, izvrši registraciju promjena ugovora o osnivanju i drugih podataka iz člana 96 kao i promjenu svojstva člana iz komplementara u komanditora, odnosno iz komanditora u komplementara.

Prava komanditora

Član 102

- (1) Komanditor može izvršiti uvid u godišnje finansijske izvještaje i u knjigovodstvo društva, u bilo koje vrijeme.
- (2) Ako komanditoru nije omogućeno vršenje prava iz stava 1 ovog člana u roku od osam dana od dana kada je podnio odgovarajući zahtjev, komanditor može tražiti da sud u vanparničnom postupku naloži društvu da postupi po njegovom zahtjevu.
- (3) Postupak iz stava 2 ovog člana je hitan i sud je dužan da donese odluku u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Komanditor ima pravo da učestvuje u dobiti društva srazmjerno visini njegovog uloga, osim ako je ugovorom o osnivanju drukčije utvrđeno, s tim da rok za isplatu dobiti ne može biti duži od 90 dana računajući od dana usvajanja godišnjih finansijskih izvještaja društva.
- (5) U pogledu visine uplaćenog odnosno unijetog uloga u društvo u smislu stava 4 ovog člana mjerodavna je registrovana vrijednost tog uloga.

Odgovornost komanditora

Član 103

- (1) Komanditor odgovara za obaveze društva samo do visine svog uloga, osim u slučajevima iz člana 12 stav 2.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, komanditor odgovara i za obaveze koje su nastale prije njegovog pristupanja društvu.

GLAVA IV

PRESTANAK STATUSA ČLANA DRUŠTVA I PRESTANAK DRUŠTVA

Posljedice prestanka statusa komplementara i komanditora

Član 104

- (1) Komanditno društvo ne prestaje u slučaju smrti komanditora koji je fizičko lice, odnosno prestanka komanditora koji je pravno lice, već na njihovo mjesto stupaju nasljednici, odnosno pravni sljedbenici.
- (2) Ostali članovi društva nemaju pravo da likvidiraju društvo zbog činjenice da je udio komanditora postao predmet pravnog postupka vezanog za njegov posebni dug.
- (3) Ako iz komanditnog društva istupe svi komplementari, a najmanje jedan novi komplementar nije primljen u roku od šest mjeseci od dana istupanja posljednjeg komplementara, komanditori mogu u tom roku donijeti jednoglasno odluku o promjeni pravne forme u društvo s ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Ako u slučaju iz stava 3 ovog člana komanditori ne donesu odluku o promjeni pravne forme u propisanom roku, na zahtjev Poreske uprave koji se podnosi po službenoj dužnosti, pokreće se postupak prinudne likvidacije društva.
- (5) Ako iz komanditnog društva istupe svi komanditori, a najmanje jedan novi komanditor nije primljen u roku od tri mjeseca od dana istupanja posljednjeg komanditora, komplementari mogu u tom roku donijeti jednoglasno odluku o promjeni pravne forme u ortačko društvo, u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Ako komplementari ne donesu odluku iz stava 5 ovog člana u propisanom roku, nadležni sud, na zahtjev Poreske uprave koji se podnosi po službenoj dužnosti, pokrenuće postupak prinudne likvidacije društva.
- (7) Izvršene promjene iz st. 3 do 6 ovog člana registruju se u skladu sa odredbama ovog zakona o registraciji.

Prestanak komanditnog društva

Član 105

- (1) Na prestanak komanditnog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o prestanku ortačkog društva.

DIO PETI
AKCIONARSKO DRUŠTVO

GLAVA I
OPŠTE ODREDBE

Pojam akcionarskog društva

Član 106

- (1) Akcionarsko društvo je društvo koje osniva jedno ili više fizičkih ili pravnih lica radi obavljanja privredne djelatnosti, a čiji je kapital podijeljen na akcije.

Osnovne karakteristike akcionarskog društva

Član 107

- (1) Akcionarsko društvo je pravno lice koje je svojom imovinom i obavezama odvojeno od akcionara.
- (2) Akcionarsko društvo se može osnovati na određeno ili neodređeno vrijeme.
- (3) Minimalni osnovni kapital akcionarskog društva je 25 000 eura i osnivači su dužni da ga uplate u novcu.
- (4) Pored obaveznog unošenja novčanih uloga iz stava 3 ovog člana, akcionarsko društvo može emitovati akcije za nenovčane uloge, u skladu sa ovim zakonom.

Osnivači akcionarskog društva

Član 108

- (1) Osnivači akcionarskog društva su domaća i strana, fizička ili pravna lica koja su zaključila ugovor, odnosno lice koje je donijelo odluku o osnivanju društva, u skladu sa ovim zakonom.

Zastupanje i pravna valjanost obaveza preuzetih od strane društva

Član 109

- (1) Objavljivanje, u skladu sa ovim zakonom, imena lica koja su, u svojstvu organa ili članova organa društva, zakonom ili aktima društva ovlašćena da zastupaju društvo, obavezuje društvo i društvo se ne može pozvati na bilo kakve neregularnosti prilikom njihovog izbora u odnosu na treća lica, osim ako može dokazati da su treća lica znala ili mogla znati za nepravilnosti prilikom njihovog izbora.
- (2) Postupanja organa društva obavezuju društvo, osim kada su takvim postupanjima prekoračena ovlašćenja koja oni imaju, odnosno mogu imati na osnovu ovog zakona.

- (3) Ograničenja ovlaštenja organa društva koja proističu iz statuta ili odluka tih organa ne mogu se isticati prema trećim licima, čak i ako su blagovremeno objavljena, u skladu sa zakonom.

GLAVA II

JEDNOČLANO AKCIONARSKO DRUŠTVO

Jednočlano akcionarsko društvo

Član 110

- (1) Jednočlano akcionarsko društvo je akcionarsko društvo koje odlukom osniva jedno fizičko ili pravno lice, odnosno društvo u kojem je sve akcije nakon osnivanja steklo jedno fizičko ili pravno lice.
- (2) Ukoliko nakon osnivanja sve akcije stekne jedno fizičko ili pravno lice, društvo je dužno da nastalu promjenu, kao i ime i prebivalište, odnosno naziv i sjedište jedinog akcionara, registruje u CRPS u roku od 8 dana od dana kada je ta promjena registrovana u CDA.
- (3) Akcionar jednočlanog akcionarskog društva ima ovlaštenja skupštine akcionarskog društva i dužan je da sve odluke donosi u pisanom obliku, kao i da ih bez odlaganja hronološki unosi u knjigu odluka društva.
- (4) Pored odluka iz stava 3 ovog člana, svi ugovori između jedinog člana i društva koje on zastupa takođe se unose u knjige društva, osim ugovora zaključenih u okviru tekućeg poslovanja koje se obavlja pod uobičajenim okolnostima.
- (5) Osnivač ili član jednočlanog društva može sam obavljati dužnost izvršnog direktora, odnosno člana organa upravljanja društva ili imenovati drugo lice.

GLAVA III

OSNIVANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Načini osnivanja akcionarskog društva

Član 111

- (1) Akcionarsko društvo se može osnovati tako što na osnovu ugovora o osnivanju utvrđeni broj akcija otkupe osnivači, a preostale akcije steknu druga lica na osnovu javnog poziva za upis i uplatu, koji se sprovodi u skladu sa propisima kojima se uređuje tržište kapitala ("sukcesivno osnivanje"), odnosno tako što sve akcije društva, u skladu sa ugovorom ili odlukom osnivanju, otkupe sami osnivači, odnosno jedini osnivač, bez objavljivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija ("simultano osnivanje").

Postupak sukcesivnog osnivanja akcionarskog društva

Član 112

- (1) Akcionarsko društvo osniva se sukcesivno:

- 1) potpisivanjem ugovora o osnivanju ili donošenjem odluke o osnivanju, uz obaveznu ovjeru potpisa osnivača ili njihovih zastupnika, u skladu sa zakonom;
  - 2) pribavljanjem odobrenja za osnivačku emisiju akcija od Komisije za hartije od vrijednosti;
  - 3) sprovođenjem javnog poziva za upis i uplatu akcija;
  - 4) upisom i uplatom akcija od strane osnivača;
  - 5) pribavljanjem rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o uspješnosti osnivačke emisije akcija;
  - 6) usvajanjem statuta na osnivačkoj skupštini, uz obaveznu ovjeru potpisa predsjedavajućeg osnivačke skupštine, u skladu sa zakonom;
  - 7) registracijom, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Nakon potpisivanja ugovora o osnivanju, kod neke od banaka registrovanih u Crnoj Gori, osnivači otvaraju račun na ime društva u osnivanju, na koji ulagači uplaćuju novac u visini emisione vrijednosti akcija koje se nude na prodaju u sklopu javnog poziva za njihov upis i uplatu.
  - (3) U ugovoru o osnivanju može se predvidjeti mogućnost upisa i uplate, odnosno emisije većeg broja akcija od broja navedenog u prospektu.
  - (4) Ukoliko se u roku koji je određen za upis i uplatu akcija ne upiše i uplati prospektom utvrđeni broj akcija, smatra se da osnivačka emisija akcija nije uspjela, a samim tim ni postupak osnivanja društva.
  - (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, uplaćeni iznosi se, bez umanjenja, vraćaju licima koja su izvršila uplatu, uz solidarnu i neograničenu odgovornost osnivača za njihov povraćaj, u skladu sa propisima koji regulišu tržište hartija od vrijednosti.
  - (6) U slučaju uspjeha postupka javne emisije, uplaćeni novac ostaje na računu iz stava 2 ovog člana do okončanja postupka registracije društva.
  - (7) U slučaju uspjeha osnivačke emisije akcija, osnivačka skupština će se održati u roku od 30 dana od dana isteka roka za upis i uplatu akcija, a kada osnivačka skupština bez opravdanog razloga ne bude održana u tom roku, svi koji su uplatili akcije oslobađaju se obaveza prema društvu i imaju pravo na puni povraćaj uloga, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva.
  - (8) Osnivačkoj skupštini akcionara mogu prisustvovati osnivači i lica koja su stekla akcije u postupku javne emisije ili njihovi punomoćnici, a kvorum za njeno održavanje čine vlasnici koji su prisutni lično, preko punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića, a predstavljaju dvije trećine akcija koje daju pravo glasa.
  - (9) U slučaju da kvorum nije postignut, primjenjuju se odredbe člana 145 ovog zakona.
  - (10) Osnivačka skupština, ukoliko nije drukčije određeno ovim zakonom ili ugovorom o osnivanju, donosi odluke o pitanjima iz svoje nadležnosti prostom većinom glasova akcionara koji su prisutni lično, preko punomoćnika, ili su glasali putem glasačkih listića.
  - (11) Izuzetno od stava 10 ovog člana, osnivačka skupština, dvotrećinskom većinom prisutnih akcionara odlučuje o:
    - 1) izboru organa upravljanja društva i revizora;

- 2) odobrava ugovore zaključene od strane osnivača;
  - 3) usvaja statut društva.
- (12) Odredbe ovog zakona koje se odnose na skupštinu akcionara shodno se primjenjuju i na osnivačku skupštinu.

Postupak simultanog osnivanja akcionarskog društva

Član 113

- (1) Akcionarsko društvo simultano se osniva:
  - 1) potpisivanjem ugovora o osnivanju, odnosno donošenjem odluke o osnivanju jednočlanog akcionarskog društva, uz obaveznu ovjeru potpisa osnivača ili njihovih zastupnika, u skladu sa zakonom;
  - 2) otkupom svih akcija prilikom osnivanja od strane osnivača bez upućivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija;
  - 3) pribavljanjem rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju osnivačke emisije akcija;
  - 4) usvajanjem statuta na osnivačkoj skupštini, uz obaveznu ovjeru potpisa predsjedavajućeg osnivačke skupštine, u skladu sa zakonom;
  - 5) registracijom, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Nakon potpisivanja ugovora, odnosno odluke o osnivanju akcionarskog društva, osnivači otvaraju račun na ime društva u osnivanju kod banke registrovane u Crnoj Gori, na kojem novac uplaćen za akcije društva od strane njegovih osnivača ostaje do okončanja postupka registracije društva.
- (3) Osnivači su dužni da izvrše uplatu akcija, odnosno da unesu nenovčane uloge u roku utvrđenom u ugovoru o osnivanju.
- (4) Ukoliko jedan ili više osnivača nijesu uplatili akcije, odnosno unijeli nenovčani ulog u roku utvrđenom osnivačkim aktom, osnivači koji su uplatili akcije, odnosno unijeli nenovčane uloge mogu izmijeniti ugovor o osnivanju akcionarskog društva u dijelu koji se odnosi na osnivače i njihove akcije, pod uslovom da je zbir blagovremeno uplaćenih novčanih iznosa 25 000 eura ili veći od toga.
- (5) Osnivači evidentiraju emisiju akcija kod Komisije za hartije od vrijednosti, u skladu sa propisima koji regulišu tržište kapitala.
- (6) Osnivačka skupština društva ne mora biti održana, ako svi osnivači društva potpišu odluke o prihvatanju statuta društva, procjene nenovčanih uloga, izboru organa upravljanja i revizora društva i druge odluke koje treba da se donesu na osnivačkoj skupštini.
- (7) Svi potpisi na odlukama iz stava 6 ovog člana ovjeravaju se u skladu sa zakonom.
- (8) Kada se ne donesu odluke iz stava 6 ovog člana, na način opisan u tom stavu, osnivačka skupština se mora održati u roku od 30 dana od dana isteka roka za uplatu akcija iz osnivačkog akta.

Troškovi osnivanja akcionarskog društva

Član 114

- (1) Osnivačkim aktom društva se može ustanoviti obaveza društva da isplati osnivačima troškove po osnovu osnivanja društva, pod uslovom:
  - 1) da je osnivačkim aktom ustanovljen najveći iznos tih troškova;
  - 2) da se isplata troškova vrši iz dijela novčanih sredstava koja su uplaćena preko iznosa minimalnog osnivačkog kapitala i da se iznos troškova osnivanja ne tretira kao ulog osnivača;
  - 3) da osnivači podnesu odgovarajuće dokaze o podnijetim troškovima;
  - 4) da osnivačka skupština ne odbije da odobri podnijete troškove iz opravdanih razloga.
- (2) Osnivači su solidarno i neograničeno odgovorni za bilo koji ugovor i troškove koji su nastali do održavanja osnivačke skupštine, a koje osnivačka skupština nije odobrila.
- (3) Za slučaj da je za početak obavljanja djelatnosti potrebno dobijanje dozvole u skladu sa posebnim propisima, osnivači su neograničeno solidarno odgovorni za sve obaveze društva koje nastanu u vremenu do izdavanja ili odbijanja te dozvole, osim za obaveze nastale iz ugovora koje je društvo, nakon okončanja postupka registracije, a prije trenutka izdavanja ili odbijanja dozvole, zaključilo pod raskidnim ili odložnim uslovom koji se odnosi na dobijanje dozvole za obavljanje djelatnosti.
- (4) Akcionari imaju pravo da zahtijevaju od osnivača da nadoknade troškove društvu za sve obaveze nastale prije okončanja postupka registracije, koje su nastale zbog neispunjenja obaveza osnivača ili nesavjesnog postupanja osnivača prilikom osnivanja društva.
- (5) Akcionari se ne mogu odreći prava iz stava 4 ovog člana i ono ne zastarijeva.

Osnivački akt

Član 115

- (1) Osnivački akt akcionarskog društva je odluka o osnivanju, kada društvo osniva jedno lice, odnosno ugovor o osnivanju, kada društvo osniva više lica.
- (2) Osnivački akt društva sadrži sljedeće podatke:
  - 1) ime, jedinstveni matični broj i prebivalište osnivača koji je domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište osnivača koji je strano fizičko lice, odnosno naziv, matični broj i sjedište osnivača koji je domaće pravno lice, odnosno naziv, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sjedište osnivača koji je strano pravno lice;
  - 2) naziv društva koje se osniva;
  - 3) oznaku da se radi o akcionarskom društvu (skraćena oznaka "AD");
  - 4) prava i obaveze osnivača;
  - 5) broj akcija koje ima svaki osnivač;
  - 6) ime, odnosno naziv osnivača koji unose nenovčane uloge, opis uloga, broj i vrstu akcija dobijenih za uloge i rok do kada se nenovčani ulozi moraju unijeti u društvo;

- 7) nominalnu vrijednost akcija;
- 8) postupak i rokove za ponudu akcija kod sukcesivnog osnivanja;
- 9) procijenjene troškove osnivanja i način njihove nadoknade, ako je nadoknada troškova predviđena;
- 10) postupak za rješavanje sporova između osnivača;
- 11) ovlaštenje da jedan ili više osnivača zastupaju osnivače u postupku osnivanja društva;
- 12) druge odredbe od značaja za društvo.

Statut društva

Član 116

- (1) Statutom akcionarskog društva uređuje se upravljanje društvom.
- (2) Statut društva sadrži:
  - 1) naziv društva;
  - 2) sjedište društva, odnosno posebnu adresu za prijem pošte, ako postoji;
  - 3) adresu za prijem elektronske pošte;
  - 4) pretežnu djelatnost društva;
  - 5) odredbu da je društvo akcionarsko društvo i iznos akcijskog kapitala utvrđen kao početni kapital i iznos odobrenog povećanja kapitala (ovlašćeni kapital), ako je utvrđen;
  - 6) odredbe o promjeni osnovnog kapitala;
  - 7) postupak zamjene jedne klase hartija od vrijednosti drugom;
  - 8) ograničenje prava društva da emituje obveznice ili da se zadužuje po drugom osnovu;
  - 9) posebne privilegije osnivača, ako su predviđene;
  - 10) ovlaštenje i postupak sazivanja i vođenja skupštine akcionara i odredbe o načinu glasanja;
  - 11) pravila postupanja i postupak imenovanja članova odbora direktora i izvršnog direktora kod jednodomnog društva, odnosno upravnog i nadzornog odbora kod dvodomnog društva, njihova prava i obaveze, razrješenje i raspodjelu ovlaštenja između tih organa;
  - 12) postupak izdavanja i prijema isprava;
  - 13) rok na koji se društvo osniva, ako se ne osniva na neodređeno vrijeme;
  - 14) postupak izmjena i dopuna statuta;
  - 15) druge odredbe, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Sljedeći podaci moraju biti sadržani u statutu ili u posebnom aktu koji se dostavlja radi registracije u CRPS:
  - 1) broj akcija;
  - 2) sastav akcijskog kapitala prema klasama akcija;

- 3) u slučaju postojanja nekoliko klasa, broj akcija prema pojedinoj klasi, njihova početna cijena i prava koja daju akcionarima;
- 4) broj akcija koji je emitovan za nenovčane uloge, zajedno sa vrstom imovine koja sačinjava ulog i imenom lica koje takav ulog daje.

Početna registracija akcionarskog društva

Član 117

- (1) Prilikom početne registracije akcionarskog društva, društvo dostavlja radi registracije u CRPS sljedeća dokumenta i podatke:
  - 1) osnivački akt;
  - 2) statut i poseban akt, ako statut na sadrži podatke iz člana 116 stav 3 ovog zakona;
  - 3) spisak sa imenima članova odbora direktora kod jednodomnog društva, odnosno nadzornog i upravnog odbora kod dvodomnog društva, kao i odluke o njihovom imenovanju;
  - 4) imena i u slučaju da je došlo do promjene imena, prethodno ime članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, datum i mjesto njihovog rođenja, njihov matični broj, prebivalište, odnosno boravište;
  - 5) izjave članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora o tome koje državljanstvo posjeduju;
  - 6) zanimanja članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, kao i podatke o članstvu u drugim odborima, funkcijama na kojima se nalaze u Crnoj Gori ili van nje, kao i mjestu registracije tih društava, ukoliko nijesu registrovana u Crnoj Gori;
  - 7) ime i adresu revizora, ime i adresu izvršnog direktora i sekretara društva, ako postoje u društvu, kao i odluke o imenovanju ovih lica;
  - 8) ime i adresu članova komisije za reviziju, komisije za naknade i komisije za imenovanja, ako ove komisije postoje u društvu, kao i odluke o njihovom imenovanju;
  - 9) potpisanu izjavu članova odbora direktora i izvršnog direktora kod jednodomnog društva, odnosno nadzornog i upravnog odbora kod dvodomnog društva, revizora i sekretara društva, ako postoji u društvu, da prihvataju imenovanja;
  - 10) rješenje Komisije za hartije od vrijednosti kojim se potvrđuje uspješnost postupka javne emisije kod sukcesivnog osnivanja akcionarskih društava, odnosno, rješenje Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju osnivačke emisije akcija, za društvo koje se simultano osniva;
  - 11) dokaz o uplati odgovarajuće takse.
- (2) Registraciona dokumenta sadrže podatak da li lica ovlašćena da zastupaju društvo mogu da djeluju kolektivno ili kao pojedinci.
- (3) O izvršenoj registraciji izdaje se rješenje koje služi kao dokaz da je društvo registrovano.

- (4) Poreska uprava objavljuje u "Službenom listu Crne Gore" podatke o nazivu i sjedištu društva, imena članova organa upravljanja i članova drugih organa društva registrovanih u CRPS, revizora i sekretara društva, ako postoji u društvu, datume donošenja osnivačkog akta, usvajanja statuta i registracije.

Poništavanje osnivanja društva

Član 118

- (1) Na zahtjev lica koje ima pravni interes, nadležni sud će poništiti osnivanje akcionarskog društva iz sledećih razloga:
- 1) ako nijesu ispunjeni uslovi vezani za donošenje i sadržinu ugovora o osnivanju i statuta društva, utvrđeni ovim zakonom;
  - 2) ako je stvarna djelatnost društva nezakonita;
  - 3) ako ugovorom o osnivanju ili statutom nije utvrđen naziv društva, iznos akcijskog kapitala, ili djelatnost društva;
  - 4) ako nijesu primijenjene odredbe koje se odnose na iznos minimalnog kapitala;
  - 5) u slučaju da postoji pravna i poslovna nesposobnost svih osnivača.
- (2) Tužba za ostvarenje prava iz stava 1 ovog člana može se podnijeti u roku od tri godine od dana okončanja postupka početne registracije društva iz člana 117.
- (3) Nadležni sud je dužan da pravosnažnu presudu kojom je poništeno osnivanje akcionarskog društva, u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude, dostavi kako bi ista bila registrovana u CRPS, radi pokretanja postupka prinudne likvidacije.
- (4) Poništenjem osnivanja društva osnivači i ostali članovi društva postaju neograničeno solidarno odgovorni za obaveze društva, a ugovori zaključeni i druge obaveze preuzete prije poništenja ostaju na snazi, osim ako to nije suprotno ciljevima postupka prinudne likvidacije.
- (5) U pogledu dejstva ove odluke prema trećim licima, primjenjuje se odredba iz člana 122 stav 7 ovog zakona.

GLAVA IV

VOĐENJE POSLOVNE EVIDENCIJE I JAVNOST POSLOVANJA

Vođenje poslovne evidencije

Član 119

- (1) Društvo u svom sjedištu vodi sljedeću evidenciju i dokumentaciju:
- 1) ugovor, odnosno odluku o osnivanju;
  - 2) statut društva;
  - 3) finansijske iskaze, izvještaje o poslovanju društva i izvještaje revizora društva;
  - 4) knjigu zapisnika koja sadrži:
    - a. zapisnike sa svih sjednica odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, ili tijela koja je formirao odbor direktora, odnosno nadzorni odbor;

- b. zapisnike sa svih skupština akcionara.
- 5) knjigovodstvo koje se, u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima, vodi stalno i koje:
    - a) tačno evidentira i objašnjava materijalne transakcije društva;
    - b) omogućava da se ustanovi finansijska pozicija društva sa prihvatljivom tačnošću;
    - c) omogućava da se bez odlaganja i na odgovarajući način izvrši revizija računovodstva društva.
  - 6) kopiju svakog instrumenta kojim se uspostavlja ili evidentira neki pravni teret na imovini društva;
  - 7) evidenciju o akcijama, udjelima koje društvo posjeduje u drugim privrednim društvima;
  - 8) spisak članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora;
  - 9) evidenciju o akcijama društva koje posjeduju članovi organa upravljanja;
  - 11) spisak ugovora koje su sa društvom zaključili članovi organa upravljanja, odnosno ugovora u kojima oni imaju interes.
- (2) Društvo je dužno da omogući akcionaru ili ranijem akcionaru, za period za koji je bio akcionar u društvu, uvid u knjigu zapisnika skupštine akcionara i evidenciju i dokumentaciju iz tač. 1 do 3 i 7 do 11 ovog člana, najkasnije u roku od sedam dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva.
- (3) Pravo uvida u evidenciju i dokumentaciju iz stava 1 tač. 5, 6 i 11 ovog člana ostvaruje se u skladu sa članom 127 stav 1 ovog zakona.

Poslovna korespondencija društva

Član 120

- (1) Akcionarsko društvo u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima društva, kao i na svom sajtu, između ostalog, navodi:
- 1) naziv registarskog organa i registra u kojem je upisano;
  - 2) broj pod kojim je društvo zavedeno u CRPS;
  - 3) poreski identifikacioni broj
  - 4) oznaku forme društva;
  - 5) naziv društva;
  - 6) sjedište društva;
  - 7) napomenu da je društvo u postupku likvidacije ili stečajnom postupku.

Registracija promjena, postupka likvidacije i finansijskih izvještaja

Član 121

- (1) U roku od 7 dana od dana nastanka promjene, društvo je obavezno da dostavi radi registracije u CRPS sljedeća dokumenta i podatke radi registracije izmjena koje se odnose na:

- 1) osnivački akt, statut i posebni akt iz člana 116 stav 3 ovog zakona, ako statut ne sadrži podatke iz tog akta, uz obavezno dostavljanje cjelovitog teksta osnivačkog akta, odnosno statuta sa uvrštenim izmjenama;
  - 2) imenovanje, razrješenje i drugu promjene podatka o članovima odbora direktora i izvršnom direktoru kod jednodomnog društva, odnosno nadzornog i upravnog odbora kod dvodomnog društva;
  - 3) imenovanje, razrješenje i podatke o revizoru i sekretaru društva, ako postoji u društvu;
  - 4) imenovanje, razrješenje i druge promjene podatka o drugim licima koja su pored zakonskih zastupnika ovlašćena da zastupaju društvo u odnosima prema trećim licima, kao i podatke da li lica ovlašćena da zastupaju društvo to čine kolektivno ili pojedinačno;
  - 5) imenovanje, razrješenje i druge promjene podataka o licima koja su članovi komisije za reviziju, komisije za naknadu i komisije za imenovanja.
- (2) U roku od 7 dana od dana donošenja odluke, društvo će radi registracije u CRPS dostaviti:
- 1) odluku skupštine o likvidaciji društva;
  - 2) odluku o pokretanju postupka likvidacije ili stečajnog postupka;
  - 3) odluku o imenovanju likvidatora, odnosno stečajnog upravnika, njegovom identitetu, kvalifikacijama i ovlaštenjima, osim onih utvrđenih statutom društva ili zakonom.
  - 4) odluku o okončanju postupka likvidacije, odnosno stečajnog postupka, uz obavezno navođenje svih pravnih posljedica brisanja društva iz registra.
- (3) Društvo će u roku od 7 dana od dana kada su isti sačinjeni, odnosno dostavljeni društvu, dostaviti radi registracije u CRPS finansijske izvještaje, odnosno izvještaj revizora.
- (4) Izmjene statuta ili ugovora o osnivanju valjane su i proizvode pravno dejstvo tek kada se registruju u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Obavještavanje javnosti i pravne posljedice objavljivanja

Član 122

- (1) Podatke iz člana 121 Poreska uprava objavljuje u "Službenom listu Crne Gore", uz naznaku naziva pojedinih objavljenih dokumenata i obavještenje da su ista registrovana u CRPS.
- (2) Objava iz stava 1 ovog člana izvršiće se u roku od 21 dan od dana dostavljanja urednog zahtjeva za registraciju.
- (3) Objava iz stava 1 ovog člana može se izvršiti bilo u cjelovitom tekstu ili djelimičnom, ili putem upućivanja na dokument koji je pohranjen u spis ili registrovan u CRPS.
- (4) Društvo se može pozvati na podatke iz člana 121 u odnosima sa trećim licima, tek nakon što isti budu registrovani i objavljeni u skladu sa ovim članom, osim ako društvo ne dokaže da su treća lica ranije saznala za te podatke.

- (5) Nezavisno od stava 4 ovog člana, podaci registrovani u CRPS u skladu sa članom 121 ovog zakona ne obavezuju savjesna treća lica u pogledu transakcija koje su izvršene u roku od 15 dana od dana njihovog objavljivanja na sajtu CRPS pod uslovom da mogu dokazati da nijesu znala niti mogla znati za njihovo objavljivanje.
- (6) Podaci iz člana 121 ovog zakona objavljeni u "Službenom listu Crne Gore" i podaci dostavljeni radi registracije u CRPS moraju biti istovjetni, a ukoliko postoji nesaglasnost:
  - 1) podaci objavljeni u „Službenom listu Crne Gore" ne mogu se od strane društva isticati kao vjerodostojni u odnosima sa trećim licima koja su se pouzdala u tekst koji je registrovan u CRPS.
  - 2) treća lica se mogu pozivati na podatke objavljene u "Službenom listu Crne Gore" u odnosima sa društvom, osim kada društvo može dokazati da su treća lica imala saznanja o podacima koji su registrovani u CRPS.
- (7) Treća lica se u odnosima sa društvom mogu pozivati na sve akte društva i druge podatke u pogledu kojih još nisu okončani postupci objavljivanja u skladu sa ovim zakonom, osim u slučaju kada je sam čin objave uslov za pravno dejstvo.

GLAVA V

PRAVA I OBAVEZE AKCIONARA

1. Opšte odredbe

Član 123

- (1) Svaki akcionar društva ima ona prava koja mu daju akcije koje posjeduje, s tim da vlasnici iste klase akcija imaju ista prava.
- (2) Akcionari ne odgovaraju za obaveze društva.
- (3) Prema svim akcionarima postupa se jednako u jednakim okolnostima.
- (4) Odluka skupštine akcionara koja obavezuje sve ili samo neke od akcionara da daju dodatne uloge biće nevažeća, ukoliko nije donijeta jednoglasno.

2. Imovinska prava akcionara

Član 124

- (1) Akcionar ima pravo:
  - 1) da učestvuje u raspodjeli dobiti društva u obliku dividende, kada je donijeta odluka o podjeli dobiti akcionarima;
  - 2) da dobije dio preostale imovine društva nakon sprovedenog postupka likvidacije;
  - 3) da dobije besplatno akcije za slučaj povećanja kapitala iz sredstava društva, uz ograničenja utvrđena ovim zakonom;
  - 4) preče kupovine u postupku nove emisije akcija i zamjenjivih obveznica, uz ograničenja utvrđena ovim zakonom;
  - 5) da raspoláže svojim akcijama u skladu sa zakonom.

- (2) Akcionar iz stava 1 ovog člana ostvaruje i druga imovinska prava u skladu sa zakonom i statutom društva.

3. Neimovinska prava akcionara

Pravo učešća u radu skupštine akcionara i prava glasa

Član 125

- (1) Akcionar ima pravo da prisustvuje svim skupštinama akcionara i da glasa, osim kada je ovim zakonom ili statutom drukčije određeno.
- (2) Svaka akcija daje jedan glas na skupštini akcionara, osim u slučaju iz člana 161 stav 2 ovog zakona.
- (3) Akcionar koji je direktno zainteresovan za pitanja u vezi sa procjenom nenovčanog uloga ili kupovine imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva nema pravo da glasa na skupštini akcionara o tim pitanjima u roku od dvije godine od registracije društva.

Pravo na informisanje

Član 126

- (1) Svakom akcionaru mora se obezbijediti mogućnost uvida u kopije finansijskih izvještaja, uključujući izvještaj revizora, u sjedištu uprave društva u toku radnog vremena najmanje 30 dana prije održavanja skupštine, kao i na samoj skupštini akcionara.
- (2) Svaki akcionar ima pravo da zahtijeva da mu nadležni organ društva, bez nadoknade i toku radnog vremena, stavi na uvid u prostorijama društva i omogući kopiranje o trošku akcionara:
  - 1) kopija bilansa stanja, bilansa uspjeha, poreske prijave i izvještaja o plaćenim porezima za tri posljednje poslovne godine;
  - 2) zapisnika sa sjednica skupštine akcionara;
  - 3) popisa osoba ovlašćenih za zastupanje akcionarskog društva;
  - 4) popisa članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, sa podacima o adresi, datumu izbora ili imenovanja i periodu na koji je svaki član izabran ili imenovan, kao i o funkcijama koje oni obavljaju u drugim pravnim licima;
  - 5) drugih dokumenta koja je društvo dužno dostavljati skupštini akcionara na uvid.
- (3) Akcionar kojem nije omogućeno vršenje prava iz stava 2 ovog člana, u daljem roku od 30 dana po isteku roka od 8 dana od dana kada je podnio odgovarajući zahtjev iz stava 2, može tražiti da nadležni sud u vanparničnom postupku naloži društvu da postupi po njegovom zahtjevu.
- (4) Postupak po zahtjevu iz stava 3 ovog člana je hitan, pa je sud dužan da odluku donese u roku od 8 dana od dana prijema ovog zahtjeva.

Pravo na angažovanje eksperta manjine

Član 127

- (1) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% akcijskog kapitala imaju pravo da imenuju predstavnika (eksperta manjine) koji će ispitati poslovanje ili računovodstvo društva, s tim da troškove ispitivanja plaćaju akcionari koji su to zahtijevali, osim kada rezultati ispitivanja ukažu na značajnije nepravilnosti u poslovanju društva, u kom slučaju troškove snosi društvo.
- (2) Za eksperta manjine iz stava 1 ovog člana ne može se imenovati lice koje ne ispunjava uslove iz člana 40 stav 1 ovog zakona.
- (3) Akcionari kojima nije omogućeno vršenje prava iz stava 1 ovog člana mogu tražiti da nadležni sud u vanparničnom postupku naloži društvu da postupi po njihovom zahtjevu.
- (4) Postupak po zahtjevu iz stava 2 ovog člana je hitan, pa je sud dužan da odluku donese u roku od 8 dana od dana prijema ovog zahtjeva.
- (5) Pored akata i dokumenata iz člana 126 stav 2 ovog zakona, ekspert manjine iz stava 1 ovog člana ima pravo na uvid u sve ostale akte i dokumente društva.
- (6) Izuzetno od stava 5 ovog člana, odlukom odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, može se uskratiti ekspertu manjine ostvarivanje uvida u pojedine akte i dokumente iz stava 5 ovog člana, ako postoji opravdana bojazan da bi to pravo bilo iskorišćeno za svrhe suprotne interesima društva ili ako bi time društvu ili njegovom povezanom društvu mogla biti pričinjena znatna šteta, o čemu odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, dostavlja pisano obrazloženje ekspertu manjine u roku od 15 dana od dana kada mu je uskraćen uvid.
- (7) Ukoliko nije zadovoljan obrazloženjem iz stava 6 ovog člana, predstavnik akcionara iz stava 1 ovog člana može da zahtijeva da nadležni sud u vanparničnom postupku naloži društvu da ekspertu manjine omogući uvid u akte i dokumenta koja su predmet obrazloženja, ukoliko procijeni da uvid u ista neće ugroziti interese društva iz stava 6 ovog člana ili ih neće ugroziti u mjeri koja bi opravdala uskraćivanje uvida.
- (8) Predstavnik akcionara iz stava 1 ovog člana dužan je da sačini izvještaj o sprovedenoj kontroli poslovanja i istovremeno ga dostavi akcionarima koji su ga imenovali i društvu koje je bilo predmet nadzora, u roku od 3 mjeseca od dana početka kontrole.
- (9) Akcionari iz stava 1 odgovorni su za dostavljanje izvještaja o sprovođenju kontrole poslovanja društvu iz stava 5 ovog člana u roku od 15 dana od isteka roka iz stava 8 ovog člana.
- (10) Akcionari iz stava 1 ne mogu da objave ili saopšte trećim licima akte, odnosno dokumente i podatke iz dokumenata iz stava 5 ovog člana na način koji nanosi štetu društvu, osim ako su na to obavezani po zakonu.
- (11) Ako akcionari iz stava 1, akte, odnosno dokumente i podatke iz dokumenata iz stava 5, iskoriste suprotno ograničenjima iz stava 10 ovog člana, odgovaraće za štetu koju su time nanijeli društvu.

Pravo na postavljanje pitanja

Član 128

- (1) Akcionar ima pravo da unaprijed, putem pisma ili na samoj skupštini kod razmatranja pojedinih tačaka dnevnog reda, traži objašnjenje i informacije od odbora direktora, odnosno nadzornog odbora u vezi sa materijalom u pitanju i predloženim odlukama, a predstavnik odbora direktora, odnosno nadzornog odbora dužan je da odgovori na postavljeno pitanje potpuno i istinito, najkasnije na samoj skupštini, u toku rasprave o odgovarajućoj tački dnevnog reda.
- (2) Smatraće se da je predstavnik odbora direktora, odnosno nadzornog odbora ispunio svoju obavezu iz stava 1 ovog člana, kada je odgovore na pitanja akcionara koja su postavljena prije održavanja skupštine objavio na sajtu društva.
- (3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, odgovor se može uskratiti ako:
  - 1) bi se razumno moglo zaključiti da bi davanjem odgovora mogla biti nanijeta šteta društvu ili sa društvom povezanom licu;
  - 2) bi davanjem odgovora bilo učinjeno krivično djelo;
- (4) U slučaju da je uskraćen za odgovor na pitanje postavljeno u skladu sa stavom 1 ovog člana, a da je po tački dnevnog reda u vezi sa kojom je postavljeno pitanje donijeta odluka skupštine, akcionar kojem je uskraćen odgovor ima pravo da u roku od osam dana od dana održavanja sjednice skupštine zahtijeva da nadležni sud u vanparničnom postupku naloži društvu da mu dostavi odgovor na postavljeno pitanje.
- (5) Postupak po zahtjevu iz stava 4 ovog člana je hitan, pa je sud dužan da odluku donese u roku od 8 dana od dana prijema ovog zahtjeva.

4. Pravo nesaglasnih akcionara na otkup akcija

Član 129

- (1) Svaki akcionar, vlasnik obične ili povlašćene akcije, može tražiti od društva da mu otkupi akcije po prosječnoj tržišnoj vrijednosti koje su akcije društva imale na dan kada je donijeta odluka na skupštini akcionara, ako je na skupštini akcionara glasao protiv u slučajevima:
  - 1) promjene ugovora o osnivanju, odnosno statuta društva kojim se ugrožavaju njegova prava;
  - 2) podjele akcionarskog društva, kada raspodjela akcija društava koja nastaju podjelom nije izvršena proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli;
  - 3) kada se u postupku restrukturiranja, u skladu sa ovim zakonom, kumulativno vrši srazmjerna zamjena akcija i novčana nadoknada za poništene akcije;
  - 4) kada je skupština ograničila ili ukinula prioritarno pravo akcionara da upiše akcije ili stekne zamjenjive obveznice;
  - 5) donošenja odluke o raspolaganju (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili drugom raspolaganju) od strane društva imovinom velike vrijednosti.
- (2) Pravo iz stava 1 ovog člana akcionar može ostvariti ako do dana održavanja sjednice skupštine akcionara dostavi društvu pisano obavještenje o namjeri da koristi to pravo ukoliko skupština donese odluku sa kojom nije saglasan i podnese pisani zahtjev za otkup akcija društvu u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine akcionara.

- (3) Društvo je dužno da akcionaru uplati vrijednost akcija iz stava 1 ovog člana u roku od 30 dana od dana prijema pisanog zahtjeva.
- (4) Ako akcionar smatra da uplaćeni iznos vrijednosti akcija iz stava 3 ovog člana ne odgovara prosječnoj tržišnoj vrijednosti akcija ili ako društvo ne izvrši plaćanje nadoknade u roku iz stava 3 ovog člana ili ako se na dan kada je odluka skupštine donijeta prosječna tržišna cijena nije mogla utvrditi zbog odsustva prometa akcijama, radi ostvarivanja svog prava iz stava 1 ovog člana, može pokrenuti postupak kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana uplate sredstava od strane društva ili od dana docnje u isplati.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana sud će utvrditi prosječnu tržišnu vrijednost akcija na osnovu vještačenja nezavisnih ovlašćenih procjenitelja.
- (6) Odluka suda iz stava 5 ovog člana odnosi se i na druge akcionare koji su istim povodom ostvarili pravo na otkup akcija, ako je dosuđena vrijednost veća od vrijednosti koju im je društvo uplatilo.

GLAVA VI

ORGANI, ADMINISTRACIJA I REVIZOR AKCIONARSKOG DRUŠTVA

1. Opšte odredbe

Oblici upravljanja akcionarskim društvom

Član 130

- (1) Način upravljanja društvom uređuje se statutom društva kao jednodomni ili dvodomni sistem upravljanja.

Organi društva kod jednodomnog upravljanja

Član 131

- (1) Kod jednodomnog upravljanja, organi društva su:
  - 1) skupština;
  - 2) odbor direktora;
  - 3) izvršni direktor.

Organi društva kod dvodomnog upravljanja

Član 132

- (1) Kod dvodomnog upravljanja, organi društva su:
  - 1) skupština;
  - 2) nadzorni odbor;
  - 3) upravni odbor;

Organi upravljanja akcionarskim društvom

Član 133

- (1) Organi upravljanja akcionarskim društvom u smislu ovog zakona su organi društva iz člana 131 stav 1 tač. 2 i 3, odnosno organi društva iz člana 132 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona.

2. Skupština akcionarskog društva

Primjena odredbi o skupštini akcionarskog društva

Član 134

- (1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na skupštinu akcionarskog društva primjenjuju se na sva akcionarska društva nezavisno od načina organizacije upravljanja.

Sastav skupštine

Član 135

- (1) Skupštinu akcionarskog društva čine svi akcionari, nezavisno od broja i klase akcija koje posjeduju.
- (2) Članovi odbora direktora i izvršni direktor kod jednodomnog društva, odnosno članovi nadzornog i upravnog odbora kod dvodomnog društva, po pravilu, prisustvuju skupštini akcionarskog društva.
- (3) Izvršni direktor kod jednodomnog upravljanja, odnosno predsjednik upravnog odbora kod dvodomnog upravljanja, kao i sekretar društva, ukoliko je imenovan, obavezno prisustvuju skupštinama akcionara, osim ukoliko nijesu u mogućnosti zbog okolnosti koje su izvan njihove kontrole.

Ovlašćenja skupštine

Član 136

- (1) Isključivo pravo skupštine akcionara je da:
  - 1) vrši izmjene i dopune statuta društva;
  - 2) bira članove odbora direktora, odnosno članove nadzornog odbora i imenuje revizora;
  - 3) razrješava članove odbora direktora, odnosno članove nadzornog odbora i revizora koje je izabrala skupština akcionara;
  - 4) imenuje i razrješava likvidatora;
  - 5) odlučuje o politici nadoknada, kao i o nadoknadama članovima odbora direktora, odnosno članovima nadzornog i upravnog odbora;
  - 6) usvaja godišnje finansijske iskaze i izvještaj o poslovanju društva;
  - 7) donosi odluku o raspolaganju imovinom društva (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili na drugi način raspolaganju) čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine društva (imovina velike vrijednosti), ukoliko statutom nije utvrđeno niže učešće;

- 8) donosi odluku o raspodjeli dobiti;
  - 9) povećava ili smanjuje kapital društva utvrđen statutom, zamjenjuje akcije jedne klase akcijama druge;
  - 10) donese odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva, restrukturiranju ili podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka;
  - 11) odobrava procjenu nenovčanih uloga;
  - 12) na zahtjev odbora direktora, odnosno nadzornog odbora razmatra pitanja iz njihove nadležnosti koja se odnose na poslovanje društva;
  - 13) odobrava zaključenje ugovora u vezi sa kupovinom imovine od osnivača ili većinskog akcionara društva, u svim slučajevima kada isplata prevazilazi jednu desetinu kapitala društva utvrđenog statutom i kada ugovor treba zaključiti u roku od dvije godine od registracije društva;
  - 14) donosi odluku o izdavanju obveznica, odnosno zamjenjivih obveznica ili drugih zamjenjivih hartija od vrijednosti;
  - 15) ograniči ili ukine prioritetno pravo akcionara da upišu akcije ili steknu zamjenjive obveznice, uz saglasnost dvotrećinske većine glasova akcionara na koje se ta odluka odnosi.
- (2) Sastavni dio izvještaja o poslovanju društva iz stava 1, tačka 6 ovog člana je izvještaj o odnosima sa matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva.
  - (3) U izvještaju iz stava 2 ovog člana se navode svi pravni poslovi i transakcije koje je društvo imalo sa svojim matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva, sa izjavom odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, da li je društvo pretrpjelo štetu iz tih poslova i transakcija, kao i da li je društvu nadoknađena eventualna šteta koju je imalo iz takvih pravnih poslova i transakcija.
  - (4) U slučaju da šteta društvu nije nadoknađena, članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora odgovaraće za štetu koju su pretrpjeli akcionari, u skladu sa ovim zakonom.

Sjednice skupštine

Član 137

- (1) Sjednice skupštine mogu biti redovne i vanredne.
- (2) Akcionarsko društvo dužno je da održi redovnu skupštinu jednom godišnje.
- (3) Prva godišnja skupština društva mora se održati u roku od 18 mjeseci od održavanja osnivačke skupštine društva, a nakon toga skupština se saziva obavezno jednom godišnje.

Sazivanje skupštine

Član 138

- (1) Skupštine akcionara sazivaju se i održavaju u skladu sa odredbama ovog zakona.

- (2) Po nalogu odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, sekretar društva organizuje skupštinu akcionara.
- (3) Pravo sazivanja skupštine ima odbor direktora, odnosno nadzorni odbor i akcionari čije akcije predstavljaju najmanje 5% akcijskog kapitala, ukoliko statut ne predviđa da akcionari sa manjim dijelom kapitala imaju pravo na sazivanje skupštine.
- (4) Akcionari čije akcije predstavljaju najmanje 5% akcijskog kapitala imaju pravo da sazovu skupštinu akcionara u roku od 30 dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore" pravosnažne odluke kojom je poništena odluka skupštine o spajanju ili podjeli društva. U tom roku postojeći organi društva dužni su da vrše svoju funkciju, u okviru svojih ovlašćenja, osim da raspoložu imovinom.
- (5) Akcionari iz st. 3 i 4 ovog člana upućuju odboru direktora, odnosno nadzornom odboru zahtjev za sazivanje skupštine akcionara, dnevni red skupštine i predloge odluka koje na skupštini treba da se donesu.
- (6) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužan je da sazove skupštinu akcionara u roku od 30 dana od dana dobijanja zahtjeva za sazivanje skupštine akcionara na teret sredstava društva.
- (7) Redovna godišnja skupština akcionara održava se u roku od šest mjeseci od dana završetka svake poslovne godine, sa izuzetkom prve godine od osnivanja društva.

Obavještenje o sazivanju skupštine

Član 139

- (1) Obavještenje o sazivanju skupštine akcionara dostavlja se najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine.
- (2) Obavještenje se dostavlja putem pošte, osim za društva koja imaju 100 i više akcionara, kod kojih je odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužan da obavještenje o sazivanju skupštine objavi dva puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori i na svojoj internet stranici.
- (3) Obavještenje o sazivanju skupštine sadrži:
  - 1) mjesto održavanja skupštine;
  - 2) datum i vrijeme održavanja skupštine;
  - 3) predlog dnevnog reda skupštine sa jasnom naznakom o kojim tačkama dnevnog reda se predlaže da skupština donese odluku i navođenjem klase i ukupnog broja akcija koja o toj odluci glasa i većine koja je potrebna za donošenje te odluke, sa obavještenjem gdje akcionari mogu izvršiti uvid u materijale i predloge odluka koje će se razmatrati na skupštini akcionara;
  - 4) adresu internet stranice društva na kojoj će biti dostupne informacije iz st. 1 i 2 ovog člana;
  - 5) uputstvo o pravima i načinu ostvarivanja prava akcionara da učestvuju i glasaju na skupštini, u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.
- (4) Društvo je dužno da na svojoj internet stranici objavi obavještenje o sazivanju skupštine akcionara, na dan objavljivanja odnosno slanja obavještenja o održavanju

skupštine, u skladu sa st. 1, 2 i 3 ovog člana, kao i način glasanja preko punomoćnika elektronskim putem sa obrascem punomoćja i glasačkog listića.

- (5) Ako iz tehničkih razloga društvo nije u mogućnosti da obrasce iz stava 4 ovog člana objavi na svojoj internet stranici, društvo je dužno da na svojoj internet stranici naznači na koji način se ti obrasci mogu pribaviti u papirnoj formi.

Način određivanja akcionara koji imaju pravo učešća u radu skupštine akcionarskog društva

Član 140

- (1) Akcionari koji imaju pravo učešća u radu skupštine akcionarskog društva određuju se na osnovu spiska akcionara iz CDA, koji je akcionarsko društvo dužno da pribavi najranije dva radna dana prije održavanja sjednice.
- (2) Samo oni akcionari koji su na spisku akcionara iz CDA na dan pribavljanja spiska akcionara mogu učestvovati na skupštini i ostvarivati prava akcionara.
- (3) Društvo je dužno da na skupštini akcionara obavijesti akcionare o datumu na koji je utvrđen spisak akcionara.

Materijali za sjednicu

Član 141

- (1) Materijali sa predlozima odluka koji treba da se razmotre na skupštini akcionara moraju biti dostupni na uvid akcionarima društva u sjedištu društva, odnosno u prostorijama društva izvan sjedišta, ako se djelatnost obavlja u više mjesta, najmanje 20 dana prije održavanja sjednice skupštine akcionara.
- (2) Društvo je dužno da na zahtjev akcionara u roku iz člana 139 stav 1 i stava 1 ovog člana, dostavlja obavještenja o sazivanju skupštine i materijale koji će se razmatrati na skupštini sa predlozima odluka elektronskom poštom na adresu koju odredi akcionar.
- (3) Društvo je dužno da snosi troškove objavljivanja i dostavljanja obavještenja o sazivanju skupštine iz člana 139.

Dnevni red skupštine akcionara

Član 142

- (1) Skupština ne može donositi odluke o pitanjima koja nijesu na dnevnom redu, osim ukoliko svi akcionari sa pravom glasa prisustvuju skupštini i jednoglasno prihvate izmjenu dnevnog reda.
- (2) U slučaju izmjene ili proširenja dnevnog reda, akcionari se obavještavaju o izmjenama dnevnog reda na isti način na koji se obavještavaju o održavanju skupštine akcionara i to najkasnije 10 dana prije dana održavanja skupštine.
- (3) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% akcijskog kapitala imaju pravo da zahtijevaju od odbora direktora, odnosno od nadzornog odbora proširenje dnevnog reda skupštine akcionara najkasnije 15 dana prije dana održavanja skupštine akcionara.

- (4) Uz pisani zahtjev za proširenje dnevnog reda skupštine akcionara akcionari dostavljaju i predloge odluka uz predložene tačke dnevnog reda.
- (5) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor je dužan da proširi dnevni red skupštine.
- (6) Društvo je dužno da bez odlaganja objavi na svojoj internet stranici predlog proširenog dnevnog reda, sa predloženim odlukama.
- (7) Ako se skupština ne održi, ponovna skupština se može održati samo po istom dnevnom redu koji je bio predviđen za skupštinu koja nije održana.

Postupanje na skupštini akcionara

Član 143

- (1) Prisustvo akcionara ili njihovih punomoćnika na skupštini akcionara dokazuje se potpisivanjem liste prisutnih na kojoj se iskazuje i broj glasova koje posjeduje svaki akcionar.
- (2) Listu prisutnih potpisuju predsjedavajući skupštine i sekretar društva.
- (3) Skupštinom akcionara predsjedava izvršni direktor kod jednodomnog upravljanja, odnosno predsjednik upravnog odbora kod dvodomnog upravljanja, ukoliko drukčije ne odluči većina prisutnih ili zastupanih akcionara, a sekretar društva je sekretar sjednice skupštine akcionara.
- (4) U odsustvu sekretara društva, predsjedavajući skupštine akcionara imenuje drugo lice za sekretara sjednice skupštine akcionara.

Zapisnik

Član 144

- (1) Zapisnik sa skupštine akcionara potpisuju predsjedavajući skupštine, sekretar i najmanje jedan akcionar koga ovlasti skupština akcionara.
- (2) Kopije punomoćja i glasački listići učesnika na skupštini akcionara koji su glasali unaprijed i na skupštini akcionara prilažu se uz zapisnik.
- (3) Zapisnik sa skupštine akcionara sačinice se najkasnije u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine.
- (4) Zapisnik sa skupštine akcionara obavezno sadrži: datum, mjesto i vrijeme održavanja skupštine akcionara, imena predsjedavajućeg, sekretara skupštine, lica koje ovjerava zapisnik, članova radnih tijela skupštine ako su bila formirana, kvorum, dnevni red, podatke o načinu i rezultatima glasanja, usvojene odluke na skupštini akcionara.

Kvorum

Član 145

- (1) Kvorum skupštine akcionara čine akcionari koji posjeduju najmanje polovinu od ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili zastupani putem punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića.

- (2) Ako se na skupštini ne postigne potreban kvorum, skupština se može ponovo sazvati sa istim dnevnim redom, s tim da se obavještenje o sazivanju ponovljene skupštine mora objaviti najmanje dva puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje u Crnoj Gori, najmanje deset dana prije održavanja ponovljene skupštine, na kojoj kvorum čine akcionari koji posjeduju najmanje 33% od ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili su zastupljeni preko punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića.
- (3) Ponovljena skupština se može održati najkasnije 30 dana od dana održavanja skupštine na kojoj nije postignut kvorum.
- (4) Ako se na ponovljenoj skupštini ne postigne kvorum treća skupština se može sazvati na način i u rokovima kao ponovljena skupština, s tim da se ne zahtijeva postojanje kvoruma, a skupština donosi odluke o svim pitanjima koja su na dnevnom redu nezavisno od broja akcija koje su zastupljene.
- (5) Ukoliko je za donošenje odluke potrebna saglasnost akcionara koji posjeduju akcije određene klase, odluka se može donijeti od strane tih akcionara, samo ako sjednici prisustvuju akcionari koji posjeduju više od polovine akcija te klase.

Donošenje odluka

Član 146

- (1) Nakon glasanja po svakoj pojedinačnoj odluci, predsjedavajući sjednice obavještava skupštinu o glasanju "za" ili "protiv" prisutnih akcionara koji imaju pravo glasa na skupštini, kao i o glasanju akcionara koji su to uradili pisanim putem.
- (2) Na zahtjev akcionara predsjedavajući sjednice dužan je da na samoj sjednici utvrdi tačan broj glasova za donošenje ili protiv donošenja pojedine odluke.
- (3) Društvo je dužno da u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine na svojoj internet stranici objavi tačne rezultate glasanja po pojedinim odlukama.
- (4) Društvo utvrđuje oblik glasačkog listića kojim se glasa u odsustvu, koji mora biti dostupan akcionarima.
- (5) Društvo ne može poništiti glasanje akcionara koji je to uradio pisanim putem, a nije koristio formu propisanog glasačkog listića, ako se iz glasanja može utvrditi identitet akcionara i kako je taj akcionar glasao po pojedinim pitanjima.
- (6) Glasanje putem glasačkih listića je obavezno kada se biraju članovi odbora direktora, odnosno članovi nadzornog odbora i ako to zahtijevaju akcionari ili njihovi punomoćnici koji posjeduju najmanje 5% glasačkih prava na skupštini akcionara.
- (7) Skupština akcionara donosi odluku većinom glasova prisutnih ili zastupanih akcionara ili putem glasačkih listića, osim u slučajevima kada se za donošenje odluke ovim zakonom zahtijeva druga većina.
- (8) Glasački listić obavezno sadrži podatke o nazivu društva, datumu i mjestu održavanja skupštine akcionara društva, pitanja o kojima se glasa, ime, odnosno naziv akcionara, broj glasova akcionara, mogućnost glasanja "za" ili "protiv" po svakom pitanju o kome se glasa, a ako se glasa o članovima odbora direktora odnosno članovima nadzornog odbora ime svakog kandidata o kome se glasa.

- (9) Glasački listić mora da sadrži i uputstvo o načinu glasanja i o uslovima za proglašenje glasanja važećim, odnosno nevažećim.
- (10) Prisutni ili zastupljeni akcionari koji nemaju pravo glasa po nekoj tački dnevnog reda prilikom odlučivanja na skupštini akcionara računaju se prilikom utvrđivanja kvoruma, ali se ne uzimaju u obzir prilikom donošenja odluka.

Sporazum akcionara o glasanju

Član 147

- (1) Sporazum akcionara o glasanju je ugovor/sporazum između određenog broja akcionara društva sa ciljem da se unaprijed odredi kako da glasaju po osnovu svojih akcija, na određeni način i o određenim pitanjima na skupštini akcionara, bilo da je zaključen uz podršku organa društva, kluba (udruženja) akcionara ili samoorganizovanjem akcionara.
- (2) Sporazum iz stava 1 ovog člana obavezuje samo akcionare koji su ga potpisali.
- (3) Sporazum o glasanju može se zaključiti za jednu skupštinu i ponovljenu sjednicu skupštine ili za određeno vrijeme koje ne može biti duže od pet godina.
- (4) Kada je sporazumom postignut dogovor o glasanju, akcionari prisustvuju sjednici skupštine da bi glasali kako je dogovoreno ili imenuju zajedničkog punomoćnika sa ovjerenim punomoćjem u skladu sa zakonom.
- (5) Ako je sporazum zaključen za duži vremenski period, u sporazumu se predviđa način postizanja dogovora, odnosno usaglašavanja akcionara unaprijed o glasanju za predstojeće skupštine, kao i rješavanje mogućih sporova izabranom arbitražom ili od trećeg lica zajednički prihvaćenog.
- (6) Primjerak sporazuma o glasanju se predaje društvu radi evidencije, odnosno upisuje u registar društva, a ako se radi o društvu čije se akcije prodaju na organizovanom tržištu, sporazum se dostavlja Komisiji za hartije od vrijednosti.

Učešće na skupštini akcionara elektronskim putem

Član 148

- (1) U radu skupštine akcionara može se učestvovati i elektronskim putem u skladu sa statutom društva, i to na sljedeći način:
  - 1) prenosom skupštine direktno;
  - 2) dvosmjernom komunikacijom kojom se omogućava akcionarima da se obrate skupštini sa druge lokacije;
  - 3) glasanjem elektronskim putem, prije ili u toku održavanja sjednice.
- (2) U slučajevima iz stava 1 ovog člana društvo može izvršiti identifikaciju akcionara i provjeru sigurnosti elektronske komunikacije neophodne za učešće akcionara u radu skupštine elektronskim putem.
- (3) Ako prilikom elektronske komunikacije iz stava 1 ovog člana dođe do smetnji u vezama, predsjedavajući je dužan da prekine sjednicu i nastavi je nakon otklanjanja smetnji.

Punomoćje za glasanje

Član 149

- (1) Akcionar ima pravo da opunomoći drugo lice da glasa kao njegov punomoćnik na skupštini akcionara ili da obavlja druge pravne radnje.
- (2) Punomoćje mora biti ovjereno, a potpisi na punomoćju ovjeravaju se u skladu sa zakonom.
- (3) Punomoćnik je dužan da jedan primjerak punomoćja dostavi licu odgovornom za evidenciju punomoćja neposredno prije održavanja skupštine, radi evidentiranja punomoćja u registracionu listu prisutnih ili zastupanih akcionara na skupštini.
- (4) Punomoćnik više akcionara na skupštini akcionara može biti jedno fizičko ili pravno lice.
- (5) Ukoliko nije izričito navedeno u punomoćju da je dato za jednu sjednicu i ponovljene sjednice skupštine akcionara, smatra se da je punomoćje dato za sve sjednice skupštine akcionara koje se održavaju do trenutka opoziva punomoćja.
- (6) Punomoćnik je dužan da postupa u skladu sa datim uputstvom, a ako punomoćje ne sadrži uputstvo punomoćnik će glasati savjesno, po svom nahođenju i u najboljem interesu akcionara koji je dao punomoćje.
- (7) Glasanje punomoćnika obavezuje akcionara kao da je sam glasao.
- (8) Punomoćje može biti u svakom trenutku opozvano, a smatra se da je punomoćje opozvano i ako akcionar kasnije da drugo punomoćje ili lično glasa na sjednici skupštine akcionara.
- (9) Punomoćnik ima pravo na postavljanje pitanja u skladu sa članom 125.
- (10) U slučaju kada država ili jedinica lokalne samouprave posjeduje akcije, prava iz tih akcija vrši ovlašćeni službenik ili lica kojima je dato punomoćje za vršenje tih prava.

Davanje punomoćja elektronskim putem

Član 150

- (1) Akcionarsko društvo od javnog interesa u smislu člana 4 ovog zakona je dužno da omogući davanje punomoćja za glasanje elektronskim putem.
- (2) Ako se punomoćje daje elektronskim putem ono mora biti potpisano elektronskim potpisom u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski potpis.

Ograničenja za imenovanje punomoćnika

Član 151

- (1) Punomoćnik iz člana 149 ovog zakona može biti svako poslovno sposobno lice.
- (2) U akcionarskom društvu od javnog interesa u smislu člana 4 ovog zakona, punomoćnik ne može biti kontrolni akcionar i revizor društva.

Osnov za sazivanje vanredne skupštine

Član 152

- (1) Vanredna skupština akcionara saziva se u slučaju, ako:
  - 1) akcionari koji posjeduju najmanje 5% glasačkih prava dostave u sjedište uprave društva pisani zahtjev za održavanje skupštine;
  - 2) odbor direktora, odnosno članovi nadzornog odbora ili akcionari predlažu da se:
    - a) mijenja djelatnost društva;
    - b) mijenja akcionarski kapital društva;
    - c) prije isteka ugovorenog roka mijenja revizor;
    - d) mijenja član odbora direktora, odnosno član nadzornog odbora prije isteka njegovog mandata.
  - 3) je potrebno da se razmotre ozbiljni gubici društva ili da se odobri društvu da kupi sopstvene akcije;
  - 4) se odobrava reorganizacija, spajanje, dobrovoljna likvidacija ili podnošenje predloga za pokretanje stečajnog postupka društva;
  - 5) to zahtijeva revizor koji je podnio ostavku;
  - 6) u slučaju prestanka članstva članu odbora direktora, odnosno nadzornog odbora;
  - 7) odbor direktora, odnosno nadzorni odbor smatra da određeno pitanje treba razmotriti na vanrednoj skupštini akcionara.

Objavljivanje odluka skupštine akcionara

Član 153

- (1) Akcionarsko društvo od javnog interesa u roku od tri dana od dana završetka skupštine akcionara na svojoj internet stranici objavljuje donijete odluke i rezultate glasanja po svim tačkama dnevnog reda o kojima su akcionari glasali.
- (2) Informacije iz stava 1 ovog člana moraju da budu dostupne na internet stranici društva najmanje narednih 30 dana od dana objavljivanja.
- (3) Akcionarsko društvo od javnog interesa koje ne postupi u skladu sa odredbama st. 1 i 2 ovog člana, dužno je da svakom akcionaru na njegov zahtjev dostavi informacije iz stava 2 ovog člana, u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Ako akcionarsko društvo od javnog interesa ne postupi u skladu sa stavom 3 ovog člana, podnosilac zahtjeva može u daljem roku od 30 dana tražiti da nadležni sud u vanparničnom postupku naloži društvu da dostavi predmetne informacije.

Način sazivanja i održavanja vanredne skupštine

Član 154

- (1) Kada neto imovina društva iznosi polovinu ili manje od vrijednosti akcijskog kapitala društva, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor saziva vanrednu skupštinu društva u roku od 14 dana od dana saznanja za tu činjenicu od strane člana odbora direktora, odnosno člana nadzornog odbora.
- (2) Vanredna skupština će se održati u roku od 30 dana od toga datuma, u cilju razmatranja predloga mjera za rješavanje nastale situacije, a nijedna odluka predložena za rješavanje nastale situacije ne može se donijeti na skupštini, ukoliko ta odluka nije navedena kao posebna tačka u pozivu za sazivanje skupštine.
- (3) Vanredna skupština akcionara saziva se i održava na način utvrđen u čl. 138 i 146 ovog zakona, a osim toga, obavještenje o sazivanju vanredne skupštine sadrži i predlog odluka koje treba razmotriti na toj skupštini.
- (4) Sekretar društva, u ime odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, dostavlja obavještenje o sazivanju vanredne skupštine akcionara, u skladu sa postupkom utvrđenim ovim zakonom i statutom, a najkasnije 30 dana prije dana održavanja skupštine.
- (5) Ako se saziva ponovna skupština, akcionari moraju biti o tome obaviješteni najkasnije 10 dana prije dana održavanja skupštine.
- (6) Skupština akcionara može biti sazvana bez pridržavanja navedenih rokova, uz uslov da se svi akcionari sa pravom glasa ili njihovi punomoćnici saglase sa tim.
- (7) Akcionar se mora omogućiti uvid u predloge odluka koje će se razmatrati na vanrednoj skupštini, najkasnije 20 dana prije dana održavanja skupštine.

Sazivanje skupštine akcionarskog društva od strane suda

Član 155

- (1) Nadležni sud će donijeti odluku o sazivanju skupštine akcionara ili vanredne skupštine akcionara, ako:
  - 1) skupština nije održana u roku od šest mjeseci od završetka poslovne godine, a akcionar je o tome obavijestio nadležni sud;
  - 2) se lice koje ima pravo da zahtijeva sazivanje skupštine obratilo nadležnom sudu, jer je odbor direktora, odnosno nadzorni odbor odbio njegov zahtjev ili po njegovom zahtjevu nije u propisanom roku zakazao sjednicu skupštine akcionara;
  - 3) povjerioci društva to zahtijevaju od suda zbog nesazivanja vanredne skupštine u jednom od slučajeva predviđenih u članu 152 ovog zakona.
- (2) Odluku iz stava 1 ovog člana sprovodi odbor direktora, odnosno nadzorni odbor na teret sredstava akcionarskog društva, a žalba na odluku suda ne zadržava njeno izvršenje.
- (3) Ukoliko odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, ne postupi po nalogu suda, akcionar koji je predložio održavanje skupštine ima pravo da sazove skupštinu u skladu sa ovim zakonom.

Utvrdjivanje ništavosti odluka skupštine akcionara

Član 156

- (1) Nadležni sud će utvrditi ništavost odluke skupštine akcionara na osnovu tužbe akcionara koji je imao to svojstvo u trenutku donošenja odluke, članova odbora direktora, izvršnog direktora, odnosno članova nadzornog odbora i članova upravnog odbora, ako:
  - 1) pitanje o kojem je donijeta odluka nije bilo uvršteno u dnevni red skupštine u skladu sa odredbama ovog zakona;
  - 2) nijesu poštovane odredbe ovog zakona o sazivanju i održavanju skupštine akcionara;
  - 3) ako odluka nije unijeta u zapisnik na način propisan u članu 144 stav 4 ovog zakona;
  - 4) ako odluka nije u skladu sa prirodom društva, ili ako se njenim sadržajem čini povreda propisa kojima se isključivo ili pretežno štite interesi povjerilaca društva ili je riječ o propisima koji su doneseni radi zaštite javnog interesa i morala društva.
- (2) Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog člana, nakon što se odluka skupštine akcionara upiše u CRPS, ne može se utvrditi njena ništavost iz razloga navedenog u stavu 1 tačka 3 ovog člana.
- (3) Ako je podnosilac tužbe za utvrđivanje ništavosti odluke skupštine član organa upravljanja, na zahtjev jednog ili više akcionara ili nekog od ostalih članova uprave, a u cilju opravdane zaštite interesa akcionara i društva, nadležni sud može sam postaviti zastupnika društva u postupku po tužbi iz stava 1 ovog člana.
- (4) Za zastupnika društva iz stava 3 ovog člana, nadležni sud može odrediti i lice iz reda predloženih u samom zahtjevu.
- (5) Na zahtjev tužioca iz stava 1 ovog člana, ukoliko je tužilac učinio vjerovatnim postojanje razloga iz stava 1 ovog člana i nastupanje štete po društvo i savjesna treća lica:
  - 1) nadležni sud može odrediti privremenu mjeru zabrane izvršenja, odnosno registracije osporene odluke;
  - 2) Poreska uprava će registrovati zabilježbu spora u skladu sa pravilima o registraciji.
- (6) Ako je odluka skupštine ništava iz razloga navedenih u članu 156 stav 1 tač. 1, 2 i 4 ovog zakona, na ništavost se ne može pozivati po proteku roka od 3 godine od dana njenog upisa u CRPS.
- (7) Ako je u vrijeme isticanja roka iz stava 6 ovog člana u toku spor povodom tužbe za utvrđivanje ništavosti odluke iz stava 1 ovog člana, rok se produžava sve dok se o tužbi pravosnažno ne odluči ili dok se spor konačno ne riješi na neki drugi način.
- (8) Postupak po tužbi iz stava 1 ovog člana je hitan.

Pobojnost odluka skupštine akcionara

Član 157

- (1) Nadležni sud može poništiti odluke skupštine akcionara na osnovu posebne tužbe akcionara, članova odbora direktora, članova nadzornog organa, članova upravnog odbora ili izvršnog direktora, ili po tužbi iz čl. 50 i 51 ovog zakona, ako:
  - 1) odluka nije u saglasnosti sa ovim zakonom ili statutom društva;
  - 2) je akcionar koji je glasao na skupštini akcionara pokušao za sebe ili za nekog drugog da pribavi korist na štetu društva ili drugih akcionara, a odlukom koja se pobija se to postiže, osim kada se pobijanom odlukom drugim akcionarima obezbeđuje odgovarajuća nadoknada takve štete.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana može se podnijeti nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana kada je lice koje podnosi tužbu saznalo ili moglo saznati za navedenu odluku, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana donošenja odluke.
- (3) Ne može se pobijati odluka skupštine akcionara, ako je ta skupština potvrdi novom zakonitom odlukom.
- (4) Odlukom suda o poništenju odluke skupštine akcionara poništavaju se i pravne posledice koje je odluka već proizvela, osim kada je povraćaj u pređašnje stanje nemoguć ili bi izazvao prekomjerne poteškoće za savjesna treća lica, s tim da savjesna treća lica zadržavaju pravo na naknadu štete od društva i lica koja su skrivila poništenje.

3. Odbor direktora

Broj članova i sastav odbora direktora

Član 158

- (1) Odbor direktora ima najmanje tri člana.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, odbor direktora društva od javnog interesa ima najmanje pet članova.
- (3) Broj članova odbora direktora utvrđuje se statutom društva i mora biti neparan.
- (4) Odbor direktora mora imati najmanje jednu trećinu nezavisnih direktora.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, odbor direktora društva od javnog interesa mora imati najmanje dvije petine nezavisnih direktora.
- (6) Članovi odbora direktora registruju se u CRPS u skladu sa ovim zakonom.

Nezavisni članovi odbora direktora

Član 159

- (1) Nezavisni član odbora direktora je lice koje nije krvni srodnik u pravoj liniji, krvni srodnik u pobočnoj liniji, zaključno sa drugim stepenom srodstva, supružnik i vanbračni partner ostalih članova organa upravljanja društva, odnosno akcionara koji imaju značajno ili većinsko učešće u osnovnom kapitalu, te koje u periodu od najmanje dvije godine prije izbora nije:

- 1) bilo član organa upravljanja, osim organa u čiji sastav se bira, prokurista, lice zaposleno u društvu ili u drugom društvu koje je povezano sa društvom u smislu ovog zakona;
  - 2) bilo vlasnik više od 10% osnovnog kapitala, lice zaposleno ili na drugi način angažovano u drugom društvu koje je od društva ostvarilo više od 10% godišnjeg prihoda u tom periodu;
  - 3) primilo ili potraživalo u tom periodu od društva, ili od lica koja su povezana sa društvom u smislu ovog zakona, nadoknadu čija je ukupna vrijednost veća od 10% njegovih godišnjih prihoda;
  - 4) bilo vlasnik više od 20% osnovnog kapitala društva koje je povezano sa društvom u smislu ovog zakona.
- (2) Ako nezavisni direktor tokom trajanja mandata prestane da ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, smatra se da mu je prestao mandat direktora danom prestanka ispunjenosti tih uslova.

Kriterijumi za izbor člana odbora direktora

Član 160

- (1) Za člana odbora direktora može biti izabrano samo poslovno sposobno lice.
- (2) Član odbora direktora ne može biti:
  - 1) lice koje je osuđeno za krivična djela: protiv prava iz rada, protiv intelektualne svojine, protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, protiv imovine i protiv službene dužnosti, tokom perioda od tri godine od dana pravosnažnosti presude, s tim da se u taj period ne uračunava vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora;
  - 2) revizor društva ili lice koje je bilo angažovano u vršenju revizije finansijskih izvještaja društva;
  - 3) lice kojem je izrečena mjera bezbjednosti zabrane obavljanja djelatnosti koja predstavlja pretežnu djelatnost društva, za vrijeme dok traje ta zabrana;
  - 4) izvršni direktor društva, osim u slučaju jednočlanog društva.
- (3) Statutom društva mogu se utvrditi i drugi kriterijumi za izbor člana odbora direktora.

Način izbora članova odbora direktora

Član 161

- (1) Članove odbora direktora bira skupština akcionara.
- (2) Prilikom njihovog izbora svaka akcija sa pravom glasa daje broj glasova jednak broju članova odbora direktora, koji je utvrđen statutom društva (kumulativno glasanje).
- (3) Akcionar ili punomoćnik akcionara može sve glasove dati jednom kandidatu ili ih rasporediti na više kandidata.
- (4) Pravo predlaganja kandidata za članove odbora direktora imaju akcionar, odnosno akcionari, koji zajedno imaju najmanje 5% akcijskog kapitala.

- (5) Da bi glasanje za članove odbora direktora bilo uspješno, sljedeći uslovi moraju biti istovremeno (kumulativno) ispunjeni:
- 1) Svi članovi odbora direktora moraju biti izabrani u istom krugu glasanja;
  - 2) Nezavisni direktori moraju biti zastupljeni u istom ili većem procentu od minimalnog koji je utvrđen članom 158 ovog zakona;
  - 3) Svaki od izabranih članova odbora direktora mora dobiti više glasova od bilo kog kandidata koji nije izabran.
- (6) U slučaju da nijesu ispunjeni uslovi iz stava 5 ovog člana, glasanje za izbor članova odbora direktora se ponavlja.

Mandat članova odbora direktora

Član 162

- (1) Članovi odbora direktora se biraju na period utvrđen statutom, koji ne može biti duži od četiri godine.
- (2) Ako statutom ili odlukom skupštine o imenovanju članova odbora direktora nije utvrđena dužina trajanja mandata, mandat ističe na prvoj redovnoj godišnjoj sjednici skupštine društva.
- (3) Po isteku mandata, član odbora direktor može biti ponovo imenovan.

Nadoknada za rad članovima odbora direktora

Član 163

- (1) Članovi odbora direktora imaju pravo na nadoknadu za svoj rad.
- (2) Visina nadoknade se određuje odlukom skupštine društva, u skladu s politikom nadoknada.
- (3) Članovima odbora direktora može se za njihov rad dati pravo da učestvuju u dobiti društva.
- (4) Ako se članovima odbora direktora daje pravo da učestvuju u dobiti tekuće godine, njihov se udio obračunava prema toj dobiti umanjenoj za nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i za iznose koji se po zakonu i statutu iz dobiti tekuće godine unose u rezerve društva.
- (5) U društvima od javnog interesa nadoknade iz stava 2 ovog člana posebno se iskazuju u okviru godišnjih finansijskih izvještaja društva.

Nadležnost odbora direktora

Član 164

- (1) Odbor direktora:
  - 1) upravlja društvom i daje smjernice izvršnom direktoru u pogledu vođenja poslova društva;

- 2) utvrđuje strukturu i sastav menadžmenta i administracije društva;
  - 3) imenuje izvršnog direktora i sekretara društva;
  - 4) utvrđuje poslovnu strategiju i poslovne ciljeve društva;
  - 5) vrši unutrašnji nadzor nad poslovanjem društva;
  - 6) ustanovljava računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima;
  - 7) daje i opoziva prokuru;
  - 8) imenuje, na predlog odbora za reviziju, ako je formiran u društvu, lica zadužena za sprovođenje postupka interne revizije u društvu;
  - 9) saziva sjednice skupštine i utvrđuje predlog dnevnog reda sa predlozima odluka;
  - 10) utvrđuje iznose dividendi koji u skladu sa ovim zakonom, statutom i odlukom skupštine pripadaju pojedinim klasama akcionara, određuje dan i postupak njihove isplate;
  - 11) predlaže skupštini politiku nadoknada članovima organa upravljanja;
  - 12) izvršava odluke skupštine;
  - 13) vrši druge poslove i donosi odluke u skladu sa ovim zakonom, statutom i odlukama skupštine.
- (2) Odbor direktora ne može prenijeti, niti se odreći vršenja prava i dužnosti iz stava 1 ovog člana, ako statutom nije drukčije propisano.

Obaveza izvještavanja skupštine

Član 165

- (1) Odbor direktora na redovnoj sjednici skupštine podnosi izvještaje o:
- 1) računovodstvenoj praksi i praksi finansijskog izvještavanja društva i njegovih povezanih društava, ako postoje;
  - 2) usklađenosti poslovanja društva sa zakonom i drugim propisima;
  - 3) kvalifikovanosti i nezavisnosti revizora društva u odnosu na društvo, ako su finansijski izvještaji društva bili predmet revizije;
  - 4) ugovorima zaključenim između društva i direktora, kao i sa licima koja su sa njima povezana u smislu ovog zakona;
  - 5) potvrdu o sticanju sopstvenih akcija društva;
  - 6) razvoju i rezultatu poslovanja društva, kao i ukupnoj finansijskoj poziciji u kojoj se društvo nalazi, uz opis glavnih rizika kojima je izloženo, uključujući i sve važnije poslovne događaje koji su se pojavili nakon isteka analizirane poslovne godine;
  - 7) očekivani razvoj društva u budućnosti.
- (2) Obavezu izrade i podnošenja izvještaja iz stava 1 ovog člana nema društvo koje nije društvo od javnog interesa u smislu ovoga zakona.

Predsjednik odbora direktora

Član 166

- (1) Članovi odbora direktora biraju jednog od njih za predsjednika odbora direktora.

- (2) Predsjednik odbora direktora zaključuje ugovor o radu sa izvršnim direktorom i sa sekretarom društva, a zastupa i društvo u odnosu sa njima.
- (3) Predsjednik odbora direktora saziva i predsjedava sjednicama odbora, predlaže dnevni red i odgovoran je za vođenje zapisnika sa sjednica odbora.
- (4) Odbor direktora može da razriješi i izabere novog predsjednika odbora u bilo koje vrijeme, bez navođenja razloga.
- (5) Svojestvo predsjednika odbora direktora registruje se u CRPS.

Način rada odbora direktora

Član 167

- (1) Odbor direktora donosi poslovnik o svom radu na prvoj sjednici.
- (2) Sjednicu odbora direktora imaju pravo da zakažu predsjednik odbora direktora, kao i drugi članovi odbora, ukoliko predsjednik odbora direktora ne sazove sjednicu odbora na pisani zahtjev bilo kog člana odbora direktora u roku od 30 dana od dana podnošenja tog zahtjeva.
- (3) Član odbora direktora koji sazove sjednicu u skladu sa stavom 2 ovog člana, mora u sazivu navesti razloge za sazivanje sjednice i predložiti dnevni red.
- (4) U slučaju odsutnosti predsjednika odbora, svaki od članova odbora direktora može sazvati sjednicu odbora, a većinom glasova prisutnih članova bira se jedan od njih za predsjedavajućeg na početku sjednice.
- (5) Sjednica odbora direktora može se održati ako joj prisustvuje više od polovine članova, a odluke se donose ako najmanje polovina prisutnih članova odbora direktora glasa za njih.
- (6) Članovi odbora direktora imaju jednako pravo glasa, a u slučaju jednakog broja glasova, glas predsjednika odbora direktora, odnosno predsjedavajućeg je odlučujući.
- (7) Član odbora direktora nema pravo glasa kada odbor odlučuje o pitanju njegove odgovornosti ili njegovog rada u društvu.
- (8) Sjednice odbora direktora mogu se održati i pisanim ili elektronskim putem, telefonom, telegrafom, telefaksom ili upotrebom drugih sredstava audio-vizuelne komunikacije, ako statutom ili poslovnikom o radu odbora direktora nije drukčije propisano.
- (9) Sjednice odbora direktora održavaju se najmanje četiri puta godišnje.

Odgovornost članova odbora direktora

Član 168

- (1) Članovi odbora direktora odgovaraju za štetu koju pričine društvu, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, članovi odbora direktora nijesu odgovorni za štetu koja nastupi kao rezultat njihovog postupanja u skladu sa zakonitim odlukama skupštine društva.

- (3) Ako se u postupku nadoknade štete po osnovu odgovornosti članova odbora direktora iz stava 1 ovog člana utvrdi da je za štetu odgovorno više članova odbora direktora, članovi čija je odgovornost utvrđena odgovaraće kao solidarni dužnici.
- (4) Ako šteta po društvo nastane kao posljedica odluke odbora direktora, za štetu odgovaraju svi direktori koji su za tu odluku glasali.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, smatraće se da je direktor koji je bio uzdržan od glasanja glasao za tu odluku u pogledu postojanja njegove odgovornosti za štetu.
- (6) U slučaju iz stava 4 ovog člana, smatraće se da je direktor koji nije bio prisutan na sjednici odbora direktora na kojoj je odluka donijeta, niti je za nju glasao na drugi način, glasao za tu odluku u pogledu postojanja njegove odgovornosti za štetu, ako se toj odluci nije pisanim putem usprotivio u roku od osam dana po saznanju za njeno donošenje.

Komisije odbora direktora

Član 169

- (1) Odbor direktora može obrazovati komisije koje mu pomažu u radu, a naročito radi pripremanja odluka koje donosi, odnosno nadzora nad sprovođenjem određenih odluka ili radi obavljanja određenih stručnih poslova za potrebe odbora direktora.
- (2) Članovi komisija mogu biti članovi organa upravljanja i druga fizička lica koja imaju odgovarajuća znanja i radna iskustva od značaja za rad komisije.
- (3) Komisije ne mogu odlučivati o pitanjima iz nadležnosti odbora direktora.
- (4) Komisije su dužne da o svom radu redovno izvještavaju odbor direktora, u skladu sa odlukom o njihovom obrazovanju.
- (5) Odbor direktora društava od javnog interesa obavezno obrazuje komisiju za reviziju.
- (6) Pored komisije iz stava 5 ovog člana odbor direktora akcionarskog društva može obrazovati i:
  - 1) komisiju za imenovanja;
  - 2) komisiju za naknade;
  - 3) druge komisije u skladu sa potrebama društva, ako je to predviđeno statutom.
- (7) Ako u društvu nisu obrazovane komisije iz stava 6 ovog člana, odbor direktora obavlja poslove iz nadležnosti ovih komisija.

Sastav i rad komisija odbora direktora

Član 170

- (1) Komisije odbora direktora imaju neparan broj članova i najmanje tri člana, s tim da jedan od članova mora biti nezavisni direktor.
- (2) Predsjednik komisije za reviziju mora biti nezavisni direktor, a najmanje jedan član mora biti lice koje je ovlašćeni revizor u skladu sa zakonom ili koje ima odgovarajuća znanja i radno iskustvo u oblasti finansija i računovodstva, a koje je nezavisno od društva u smislu člana 159 ovog zakona.

- (3) Lice koje je zaposleno ili na drugi način angažovano u pravnom licu koje vrši reviziju finansijskih izvještaja društva ne može biti član komisije za reviziju.
- (4) Komisije odbora direktora donose odluke većinom glasova od ukupnog broja članova, osim u slučaju jednake podjele glasova, kada je glas predsjednika komisije odlučujući.

Komisija (odbor) za reviziju

Član 171

- (1) Komisija za reviziju:
  - 1) priprema, predlaže i provjerava sprovođenje računovodstvenih politika i politika upravljanja rizicima;
  - 2) daje predlog odboru direktora za imenovanje i razrješenje lica nadležnih za obavljanje funkcije unutrašnjeg nadzora u društvu i nadzire njihov rad;
  - 3) ispituje primjenu računovodstvenih standarda u pripremi finansijskih izvještaja i ocjenjuje sadržinu finansijskih izvještaja;
  - 4) ispituje ispunjenost uslova za izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja društva;
  - 5) sprovodi postupak izbora revizora društva i predlaže kandidata za revizora društva, sa mišljenjem o njegovoj stručnosti i nezavisnosti u odnosu na društvo;
  - 6) daje mišljenje o predlogu ugovora sa revizorom društva i u slučaju potrebe daje obrazloženi predlog za otkaz ugovora sa revizorom društva;
  - 7) vrši nadzor nad postupkom revizije, uključujući i određivanje ključnih pitanja koja treba da budu predmet revizije i provjeru nezavisnosti i objektivnosti revizora;
  - 8) obavlja i druge poslove iz domena revizije koje joj povjeri odbor direktora.
- (2) Komisija za reviziju sastavlja i odboru direktora podnosi izvještaje o pitanjima iz stava 1 ovog člana najmanje jednom godišnje, osim ako statutom ili odlukom odbora direktora nije utvrđeno da se svi ili pojedini izvještaji sastavljaju i podnose u kraćim vremenskim intervalima.
- (3) Odredbe ovog zakona kojim se uređuju status, organizacija i način rada komisije za reviziju, primjenjivaće se ako nijesu suprotne zakonskim propisima kojima se uređuje oblast revizije privrednih društava.

Komisija za imenovanja

Član 172

- (1) Komisija za imenovanja:
  - 1) daje predlog kandidata za izvršnog direktora, sa svojim mišljenjem i preporukom za imenovanje;
  - 2) daje, za potrebe odlučivanja na skupštini akcionara, mišljenje i preporuku za predložene kandidate za članove organa upravljanja, kada se to zahtijeva od nje;
  - 3) predlaže uslove koje treba da ispunjava kandidat za članove organa upravljanja;
  - 4) najmanje jednom godišnje sastavlja izvještaj o primjerenosti sastava i broja članova organa upravljanja i daje preporuke s tim u vezi;

- 5) razmatra kadrovsku politiku društva u izboru lica na rukovodeća mjesta u društvu i obavlja druge poslove u vezi sa kadrovskom politikom društva koje joj povjeri odbor direktora.
- (2) Odbor direktora je dužan da u dnevni red prve naredne sjednice skupštine uvrsti razmatranje predloga i izvještaja iz stava 1 tač. 1, 3 i 4 ovog člana.

Komisija za nadoknade

Član 173

- (1) Komisija za nadoknade:
  - 1) priprema nacrt odluke o politici nadoknada organa upravljanja društva;
  - 2) daje predlog o iznosu i strukturi nadoknade za svakog člana organa upravljanja, kao i predlog nadoknade revizoru društva;
  - 3) najmanje jednom godišnje sastavlja izvještaj za skupštinu društva o ocjeni iznosa i strukture nadoknada za svakog člana organa upravljanja;
  - 4) daje preporuke organima upravljanja o iznosu i strukturi nadoknada licima na rukovodećim mjestima u društvu i obavlja druge poslove u vezi sa politikom nadoknada društva koje joj povjeri odbor direktora.
- (2) Odbor direktora je dužan da u dnevni red prve naredne sjednice skupštine uvrsti razmatranje predloga i izvještaja iz stava 1 tač. 1 do 3 ovog člana.

Prestanak članstva u odboru direktora

Član 174

- (1) Mandat članova odbora direktora prestaje:
  - 1) istekom perioda na koji je imenovan;
  - 2) kada prestane da ispunjava uslove za članstvo u odboru direktora iz člana 160 ovog zakona;
  - 3) podnošenjem ostavke;
  - 4) razrješenjem od strane skupštine akcionara.
- (2) Ako član odbora direktora u toku trajanja mandata prestane da ispunjava uslove za članstvo u odboru direktora društva, smatra se da mu je prestao mandat na dan kada je prestao da ispunjava te uslove.
- (3) Član odbora direktora može podnijeti ostavku prije isteka svog mandata na način što o tome obavještava odbor direktora pisanim putem najmanje 15 dana unaprijed.
- (4) Ostavka proizvodi dejstvo u odnosu na društvo danom podnošenja, osim kada je u njoj naveden neki kasniji datum.
- (5) Odluku o razrješenju direktora skupština društva može donijeti u bilo koje vrijeme i bez navođenja posebnog razloga za razrješenje.
- (6) Prestanak članstva u odboru direktora registruje se u CRPS, u roku od 15 dana od dana kada su se stekli uslovi za prestanak članstva.

- (7) U slučaju prestanka članstva članu odbora direktora u jednom od slučajeva iz ovog člana, bira se novi odbor direktora u roku od 60 dana od dana registracije prestanka članstva u odboru direktora.

4. Izvršni direktor

Imenovanje izvršnog direktora

Član 175

- (1) Izvršnog direktora imenuje odbor direktora društva.
- (2) Na izbor izvršnog direktora primjenjuju se kriterijumi iz člana 160, osim kriterijuma iz stava 2 tačka 4 tog člana.
- (3) Pored ograničenja iz stava 2 ovog člana, izvršni direktor ne može biti ni član odbora direktora, osim u slučaju jednočlanog društva.

Nadležnost izvršnog direktora

Član 176

- (1) Izvršni direktor vodi poslove društva i zakonski je zastupnik društva.
- (2) Izvršni direktor podnosi tromjesečne izvještaje o tekućem poslovanju odboru direktora na usvajanje i vrši druge poslove u okviru ograničenja ovlašćenja izvršnog direktora utvrđenih zakonom, statutom, odlukama skupštine i ugovorom sa društvom.
- (3) Izvršni direktor je naročito dužan da poštuje smjernice i izvršava naloge odbora direktora, sprovodi odluke ovog organa odluke u vezi sa poslovanjem društva, zastupanjem interesa društva, upravljanjem imovinom društva, zaključivanjem ugovora, otvaranjem računa u bankama, zapošljavanjem lica u društvu, izdavanjem naloga i uputstava koji su obavezni za sve zaposlene u društvu i izvršavanjem drugih obaveza u interesu društva.
- (4) Izvršni direktor obavlja poslove sekretara društva, ako sekretar društva nije imenovan.
- (5) Izvršni direktor ne može izdati punomoćje za zastupanje niti zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana, u kom slučaju punomoćje izdaje predsjednik odbora direktora.
- (6) Ugovorom između izvršnog direktora i predsjednika odbora direktora zasniva se radni odnos izvršnog direktora u društvu, utvrđuju se njegova prava i obaveze, kao i uslovi za prestanak funkcije prije isteka roka utvrđenog ugovorom.

Nadoknada za rad izvršnom direktoru

Član 177

- (1) Nadoknadu za rad izvršnog direktora određuje odbor direktora, u skladu sa politikom nadoknada donijetom od strane skupštine društva.
- (2) Na nadoknadu za rad izvršnog direktora shodno se primjenjuju odredbe člana 163, osim stava 2.

Prestanak svojstva izvršnog direktora

Član 178

- (1) Mandat izvršnog direktora prestaje istekom perioda na koji je imenovan u skladu sa ugovorom koji sa njim zaključuje predsjednik odbora direktora.
- (2) Ako izvršni direktor u toku trajanja mandata prestane da ispunjava uslove da bude izvršni direktor društva, smatra se da mu je prestao mandat na dan kada je prestao da ispunjava te uslove.
- (3) Odbor direktora može razriješiti direktora i prije isteka mandata, bez navođenja razloga.
- (4) Izvršni direktor može podnijeti ostavku prije isteka svog mandata, o čemu obavještava odbor direktora najmanje 15 dana unaprijed.
- (5) Ostavka proizvodi dejstvo u odnosu na društvo danom podnošenja, osim ako u njoj nije naveden neki kasniji datum.
- (6) Prestanak svojstva izvršnog direktora registruje se u CRPS, u roku od 15 dana od dana kada su stekli uslovi za prestanak tog svojstva.
- (7) U slučaju prestanka svojstva izvršnog direktora u jednom od slučajeva iz ovog člana, izvršni direktor nastavlja da obavlja svoju dužnost u skladu sa ovim zakonom do izbora novog izvršnog direktora ili imenovanja privremenog zastupnika.

Imenovanje privremenog zastupnika

Član 179

- (1) Ukoliko novi izvršni direktor ne bude imenovan i registrovan u roku od 60 dana od dana registracije izvršene u skladu sa članom 178 stav 6 ovog zakona, akcionar ili drugo zainteresovano lice može tražiti da sud u vanparničnom postupku postavi privremenog zastupnika sa svim pravima i obavezama izvršnog direktora.
- (2) Postupak iz stava 1 ovog člana je hitan i sud je dužan da odluku po zahtjevu donese u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

5. Nadzorni odbor

Sastav nadzornog odbora

Član 180

- (1) Nadzorni odbor ima najmanje tri člana.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, nadzorni odbor društva od javnog interesa ima najmanje pet članova.
- (3) Broj članova nadzornog odbora određuje se statutom i mora biti neparan.
- (4) Članovi nadzornog odbora registruju se u CRPS u skladu sa ovim zakonom.

Kriterijumi za članstvo

Član 181

- (1) Na kriterijume za izbor članova nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 160.
- (2) Pored kriterijuma iz stava 1 ovog člana, članovi nadzornog odbora ne mogu biti lica u radnom odnosu u društvu, članovi upravnog odbora društva, kao ni prokuristi društva.

Nezavisni član nadzornog odbora

Član 182

- (1) Akcionarsko društvo ima najmanje trećinu članova nadzornog odbora koji su nezavisni od društva (nezavisni članovi nadzornog odbora).
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, u nadzornom odboru društava od javnog interesa nezavisni direktori moraju predstavljati najmanje dvije petine članova.
- (3) Na nezavisnog člana nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 159 ovog zakona.

Način izbora i mandat članova nadzornog odbora

Član 183

- (1) Članove nadzornog odbora bira skupština akcionara.
- (2) Pravo predlaganja kandidata za članove nadzornog odbora imaju akcionar, odnosno akcionari koji zajedno imaju najmanje 5% akcijskog kapitala.
- (3) Na mandat članova nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 162 ovog zakona.

Nadoknada za rad članovima nadzornog odbora

Član 184

- (1) Na nadoknadu za rad članova nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 163 ovog zakona.

Prestanak članstva u nadzornom odboru

Član 185

- (1) Na prestanak članstva u nadzornom odboru shodno se primjenjuju odredbe člana 174 ovog zakona.

Nadležnost nadzornog odbora

Član 186

- (1) Nadzorni odbor:

- 1) bliže utvrđuje poslovnu strategiju društva na osnovu odluka skupštine i statuta društva i prati njeno ostvarivanje;
  - 2) daje smjernice i nadzire rad upravnog odbora, ustanovljava računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima;
  - 3) imenuje članove i predsjednika upravnog odbora;
  - 4) usvaja izvještaje upravnog odbora o poslovanju, utvrđuje finansijske izvještaje društva i podnosi ih skupštini na usvajanje;
  - 5) daje i opoziva prokuru;
  - 6) imenuje, na predlog odbora za reviziju, ako je formiran u društvu, lica zadužena za sprovođenje postupka interne revizije u društvu;
  - 7) saziva sjednice skupštine i utvrđuje predlog dnevnog reda;
  - 8) donosi odluku o sticanju sopstvenih akcija, u skladu ovim zakonom;
  - 9) predlaže skupštini politiku nadoknada organima upravljanja;
  - 10) daje saglasnost upravnom odboru za preduzimanje poslova ili radnji u skladu sa ovim zakonom, statutom, odlukom skupštine i odlukom nadzornog odbora;
  - 11) bira predsjednika nadzornog odbora;
  - 12) vrši druge poslove i donosi odluke u skladu sa ovim zakonom, statutom i odlukama skupštine.
- (2) Nadzorni odbor ne može prenijeti, niti se odreći vršenja prava i dužnosti, ako statutom nije drukčije propisano.

Obaveza izvještavanja skupštine

Član 187

- (1) Na obaveze izvještavanja nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 165 ovog zakona.

Predsjednik nadzornog odbora

Član 188

- (1) Na predsjednika nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 166 ovog zakona, osim stava 2 tog člana.
- (2) Predsjednik nadzornog odbora zaključuje ugovor o radu sa predsjednikom upravnog odbora i sa sekretarom društva, te zastupa društvo u odnosu sa njima.

Način rada nadzornog odbora

Član 189

- (1) Na način rada nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 167 ovog zakona.

Komisije nadzornog odbora

Član 190

- (1) Na komisije nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe čl. 169, 170, 171, 172 i 173 ovog zakona.

Odgovornost članova nadzornog odbora

Član 191

- (1) Na odgovornost članova nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 168 ovog zakona.

6. Upravni odbor

Sastav upravnog odbora

Član 192

- (1) Upravni odbor ima najmanje tri člana.
- (2) Broj članova upravnog odbora određuje se statutom i mora biti neparan.
- (3) Članovi upravnog odbora registruju se u CRPS u skladu sa ovim zakonom.

Kriterijumi za članstvo

Član 193

- (1) Na kriterijume za izbor članova upravnog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 160, osim odredbe iz stava 2 tačka 4 tog člana.
- (2) Pored kriterijuma iz stava 1 ovog člana, članovi upravnog odbora ne mogu biti lica koja su članovi nadzornog odbora društva.

Imenovanje i mandat članova upravnog odbora

Član 194

- (1) Članove upravnog odbora imenuje nadzorni odbor.
- (2) Članovi upravnog odbora se imenuju na period utvrđen statutom, koji ne može biti duži od četiri godine.
- (3) Ako statutom ili odlukom nadzornog odbora o imenovanju članova upravnog odbora nije utvrđena dužina trajanja mandata, mandat će trajati jednu godinu.
- (4) Po isteku mandata, član upravnog odbora može biti ponovo imenovan.

Nadoknada za rad članovima upravnog odbora

Član 195

- (1) Na nadoknadu za rad članova upravnog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 163.

Nadležnost upravnog odbora

Član 196

- (1) Upravni odbor:
  - 1) vodi poslove društva;
  - 2) podnosi nadzornom odboru tromjesečne izvještaje o tekućim poslovima društva;
  - 3) utvrđuje unutrašnju organizaciju društva, uz saglasnost nadzornog odbora;
  - 4) nadgleda vođenje poslovnih knjiga društva;
  - 5) nadgleda sačinjavanje finansijskih izvještaja društva;
  - 6) predlaže dnevni red za sjednice skupštine društva nadzornom odboru i vrši nadzor nad njihovom pripremom od strane sekretara društva;
  - 7) obračunava visinu, odnosno iznos dividendi, određuje dan, postupak i način njihove isplate, u skladu sa svojim zakonskim i statutarnim ovlašćenjima, odnosno odlukama skupštine društva;
  - 8) izvršava odluke skupštine i odluke nadzornog odbora koje nijesu suprotne odlukama skupštine društva;
  - 9) vrši druge poslove i donosi odluke u skladu sa ovim zakonom, statutom, odlukama skupštine i nadzornog odbora.
- (2) Nadležnosti upravnog odbora ne mogu se prenijeti na nadzorni odbor društva.

Prestanak članstva u upravnom odboru

Član 197

- (1) Na prestanak članstva u upravnom odboru shodno se primjenjuju odredbe člana 174 o razrješenju članova odbora direktora.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana:
  - 1) pravila iz člana 174 st. 1 i 5, koja se odnose na ovlašćenje skupštine akcionara da razriješi članove odbora direktora, u slučaju razrješenja članova upravnog odbora, umjesto na skupštinu akcionara, primjenjuju se na nadzorni odbor društva;
  - 2) na način iz člana 174 stav 3, član upravnog odbora o svojoj ostavci obavještava nadzorni odbor;
  - 3) predsjednika upravnog odbora imenuje nadzorni odbor.

Predsjednik upravnog odbora

Član 198

- (1) Predsjednik upravnog odbora je zakonski zastupnik društva.
- (2) Predsjednik upravnog odbora koordinira rad ostalih članova upravnog odbora, organizuje i vodi poslove društva, saziva i predsjedava sjednicama odbora, predlaže dnevni red, odgovara za vođenje zapisnika sa sjednica odbora i obavlja poslove sekretara društva, ako sekretar društva nije imenovan.

- (3) Predsjednik upravnog odbora je naročito dužan da poštuje smjernice i izvršava odluke i naloge nadzornog i upravnog odbora u vezi sa poslovanjem, zastupanjem interesa i upravljanjem imovinom i unutrašnjom organizacijom društva, kao da i izvršava druge obaveze koje su u interesu društva.
- (4) Predsjednik upravnog odbora ne može izdati punomoćje za zastupanje niti zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana, u kom slučaju punomoćje izdaje predsjednik nadzornog odbora.
- (5) Ugovorom između predsjednika upravnog odbora i predsjednika nadzornog odbora zasniva se radni odnos predsjednika upravnog odbora u društvu na period do isteka mandata, utvrđuju se njegova prava i obaveze, kao i dodatni uslovi za prestanak funkcije prije isteka roka utvrđenog ugovorom.
- (6) Pored osnova prestanka članstva u upravnom odboru iz člana 197 ovog zakona, svojstvo predsjednika upravnog odbora može prestati i na osnovu odluke nadzornog odbora kojom se predsjednik upravnog odbora razrješava te dužnosti, ali ne i dužnosti člana upravnog odbora.
- (7) U slučaju prestanka svojstva predsjednika upravnog odbora u jednom od slučajeva iz člana 197, odnosno stava 6 ovog člana, prestanak svojstva predsjednika upravnog odbora registruje se u CRPS u roku od 15 dana od dana kada su stekli uslovi za prestanak članstva, s tim da lice kojem je prestalo svojstvo predsjednika upravnog odbora nastavlja da obavlja svoju dužnost u skladu sa ovim zakonom do imenovanja privremenog zastupnika ili novog predsjednika upravnog odbora.

Imenovanje privremenog zastupnika

Član 199

- (1) Ukoliko novi predsjednik upravnog odbora ne bude imenovan i registrovan u roku od 60 dana od dana registracije izvršene u skladu sa članom 198 stav 7 ovog zakona, akcionar ili drugo zainteresovano lice može tražiti da sud u vanparničnom postupku postavi privremenog zastupnika društva sa svim pravima i obavezama predsjednika upravnog odbora.
- (2) Postupak iz stava 1 ovog člana je hitan i sud je dužan da odluku po zahtjevu donese u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Način rada upravnog odbora

Član 200

- (1) Na način rada upravnog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 167 ovog zakona.

Odgovornost članova upravnog odbora

Član 201

- (1) Na odgovornost članova upravnog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 168 ovog zakona.

7. Sekretar društva

Imenovanje i mandat sekretara društva

Član 202

- (1) Akcionarsko društvo može imati sekretara društva kojeg postavlja odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, utvrđuje mu visinu zarade, odnosno naknade za rad i druga prava.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, društva od javnog interesa moraju imati sekretara društva.
- (3) Sekretar ne mora biti zaposlen u društvu.

Nadležnost sekretara društva

Član 203

- (1) Ako statutom ili odlukom o imenovanju sekretara društva nije drukčije utvrđeno, sekretar društva odgovoran je za:
  - 1) pripremu sjednica skupštine i vođenje zapisnika;
  - 2) pripremu sjednica odbora direktora, odnosno upravnog odbora i nadzornog odbora ako je upravljanje društvom dvodomno, i vođenje zapisnika;
  - 3) čuvanje svih materijala, zapisnika i odluka sa sjednica iz tač. 1 i 2 ovog stava;
  - 4) komunikaciju društva sa akcionarima i omogućavanje pristupa aktima i dokumentima u koje akcionari imaju pravo uvida, u skladu sa ovim zakonom;
  - 5) obavljanje drugih poslova koji su mu stavljeni u nadležnost, u skladu sa ovim zakonom, statutom društva ili odlukom o imenovanju.
- (2) U društvima u kojima nije imenovan sekretar društva poslove iz njegove nadležnosti obavlja izvršni direktor kod jednodomnog društva, odnosno predsjednik upravnog odbora kod dvodomnog društva.

8. Revizor

Opšte odredbe

Član 204

- (1) Revizija finansijskog izvještaja društva vrši se po isteku finansijske godine, a prije održavanja skupštine akcionara.
- (2) Reviziju vrši nezavisni revizor.

Imenovanje revizora

Član 205

- (1) Revizora bira skupština akcionara, na rok utvrđen statutom, koji ne može biti duži od jedne godine.

- (2) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% akcijskog kapitala imaju pravo predlaganja kandidata za revizora društva.

Raskid ugovora sa revizorom od strane društva

Član 206

- (1) Odlukom skupštine akcionara, koja se donosi većinom glasova, društvo može raskinuti ugovor sa revizorom prije isteka ugovorenog roka.
- (2) Obavještenje o sazivanju skupštine akcionara dostavlja se 30 dana prije dana njenog održavanja.
- (3) U roku od sedam dana od dana donošenja odluke o raskidanju ugovora sa revizorom, društvo dostavlja tu odluku radi registracije u CRPS.

Raskid ugovora sa društvom od strane revizora

Član 207

- (1) Revizor može raskinuti ugovor prije isteka ugovorenog roka uz dostavljanje pisanog obavještenja društvu o raskidu ugovora koje sadrži izjavu da se ugovor ne raskida iz razloga o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci ili sličnih razloga.
- (2) Revizor je dužan da, u roku od sedam dana od dana dostavljanja obavještenja o raskidu ugovora društvu, da dostavi kopiju obavještenja radi registracije u CRPS.
- (3) Ako obavještenje o raskidu ugovora sadrži izjavu da se ugovor raskida zbog okolnosti o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci, društvo je dužno da, u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja, dostavi kopiju obavještenja svakom licu koje ima pravo da dobije kopije finansijskih izvještaja.
- (4) Ako obavještenje sadrži izjavu o okolnostima o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci, revizor može zahtijevati sazivanje skupštine akcionara da bi obrazložio te okolnosti.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, odbor direktora odnosno nadzorni odbor je dužan da sazove skupštinu u roku od 28 dana od dana prijema obavještenja.
- (6) Revizor može pripremiti dodatni pisani izvještaj koji je odbor direktora odnosno nadzorni odbor dužan da dostavi skupštini na propisan način, a taj izvještaj se razmatra na sazvanoj skupštini ili na sljedećoj skupštini zavisno od slučaja.

Prava, obaveze i odgovornost revizora

Član 208

- (1) Revizor je dužan da izvrši reviziju godišnjih finansijskih izvještaja društva u skladu sa međunarodnim revizorskim standardima i da o toj reviziji podnese izvještaj skupštini akcionara.
- (2) Revizor ima pravo uvida u sve poslovne knjige društva u ugovoreno vrijeme i ima pravo da zahtijeva od članova odbora direktora, odnosno članova nadzornog i upravnog

odбора i menadžmenta društva da bude upoznat sa svim podacima i objašnjenjima o kojima oni imaju saznanje ili ih mogu pribaviti, a koji su mu potrebni da sačini izvještaj.

- (3) Revizor ima pravo da prisustvuje skupštini društva i da daje objašnjenja i odgovore na postavljena pitanja u vezi sa ocjenama i mišljenjem u podnesenom izvještaju.
- (4) Izvod iz izvještaja revizora pročit će se na godišnjoj skupštini akcionara i biće dostupan za uvid svim akcionarima na toj skupštini.

Zabrana uticaja na rad revizora

Član 209

- (1) Društvo ne smije ograničavati ovlašćenja revizora, odnosno uticati na njegov rad na bilo koji drugi način.

GLAVA VII

KAPITAL I FINANSIJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

1. Akcije

Opšte odredbe

Član 210

- (1) Akcija je hartija od vrijednosti koja predstavlja udio u vlasništvu njenog izdavaoca.
- (2) Akcije se u Crnoj Gori emituju, stiču, prenose i u elektronskoj formi čuvaju u informacionom sistemu CDA u skladu sa propisima koji regulišu tržište kapitala.
- (3) Akcija se ne može dijeliti.
- (4) Ako je akcija u vlasništvu više lica, svi njeni vlasnici tretiraju se kao jedan akcionar, a prava iz akcije vrši jedan od suvlasnika, uz saglasnost ostalih.
- (5) Svi vlasnici akcije solidarno i neograničeno odgovaraju za obaveze koje imaju kao akcionari.
- (6) Nominalna, kao i tržišna vrijednost akcije izražava se u eurima.
- (7) Akcije akcionarskog društva izdaju se na ime i moraju se registrovati kod Komisije za hartije od vrijednosti i CDA.
- (8) Akcije društva u stečaju mogu se sticati.
- (9) Akcije se klasifikuju prema pravima koje daju po osnovu zakona, statuta ili posebne odluke društva donijete u postupku njihove emisije.
- (10) Ako ovim zakonom nije propisano drukčije, na pravne odnose koji nastaju u vezi sa akcijama primjenjuju se propisi koji regulišu tržište kapitala.

Nominalna i računovodstvena vrijednost akcije

Član 211

- (1) Društvo može izdavati akcije sa ili bez nominalne vrijednosti.

- (2) Nominalna vrijednost akcije je vrijednost koja je utvrđena odlukom o izdavanju akcija.
- (3) Sve akcije iste klase imaju istu nominalnu vrijednost.
- (4) Ako društvo izdaje akcije bez nominalne vrijednosti, sve akcije društva moraju biti bez nominalne vrijednosti.
- (5) Nominalna vrijednost jedne akcije ne može biti niža od 1 euro.

Pravo preče kupovine akcija

Član 212

- (1) Kada se kapital povećava novčanim ulozima, akcije moraju biti ponuđene po osnovu prava preče kupovine postojećim akcionarima, srazmjerno broju akcija koje posjeduju.
- (2) Postojećim akcionarima iz stava 1 ovog člana smatraju se samo oni akcionari koji su imali taj status na dan donošenja odluke o povećanju kapitala.
- (3) Ukoliko postojeći akcionari iz stava 2 ovog člana prodaju svoje akcije gube pravo preče kupovine i to pravo se ne prenosi na kupca akcija.
- (4) Kada kapital društva ima nekoliko klasa akcija ili drugih vlasničkih hartija od vrijednosti, prava tih drugih klasa moraju biti zastupljena na način da im se ponude akcije kojima će se održati proporcionalno vlasništvo kapitala u društvu.
- (5) Odluka o pravu preče kupovine može se donijeti samo na skupštini akcionara, kojoj prisustvuju akcionari koji posjeduju najmanje dvije trećine akcija, većinom prisutnih ili zastupanih akcionara sa pravom glasa.
- (6) Uslovi ponude akcija na osnovu prava preče kupovine, uključujući period u kojem se ovo pravo mora iskoristiti, objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore" i o tome svi akcionari moraju biti obaviješteni u pisanoj formi.
- (7) Pravo preče kupovine mora se koristiti u roku od najmanje 30 dana od dana objavljivanja ponude ili od dana dostavljanja obavještenja akcionarima, koji god od ta dva dana je kasniji u vremenu.
- (8) Pravo preče kupovine ne može se ponovo koristiti nakon isteka roka iz stava 7 ovog člana.
- (9) Pravo preče kupovine ne može se ograničiti ili ukinuti statutom, a može se izmijeniti ili ukinuti samo odlukom skupštine akcionara donijetom u skladu sa članom 136 stav 1 tačka 15 ovog zakona.
- (10) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dostavlja skupštini akcionara pisani izvještaj sa razlozima za ograničavanje ili ukidanje prava preče kupovine i objašnjenjem predložene početne cijene akcija.
- (11) Odluka iz stava 9 ovog člana dostavlja se radi registracije u CRPS, u roku od sedam dana od dana donošenja.

Vrste akcija

Član 213

- (1) Akcionarsko društvo može izdavati obične i povlašćene akcije, zavisno od prava koja akcije daju svojim vlasnicima.

Obične akcije

Član 214

- (1) Obične akcije su akcije koje imaocu daje prava iz čl. 124 i 125, kao i druga prava propisana ovim zakonom i statutom društva.
- (2) Obične akcije ne mogu se pretvoriti u povlašćene akcije ili druge hartije od vrijednosti.

Povlašćene akcije

Član 215

- (1) Povlašćene akcije su akcije koje daju:
  - 1) pravo na isplatu dividende u unaprijed određenom novčanom iznosu ili procentu od nominalne vrijednosti povlašćene akcije, koji se isplaćuje prije isplate dividende vlasnicima običnih akcija;
  - 2) pravo prvenstva prilikom raspodjele ostatka imovine nakon likvidacije, odnosno stečaja društva u odnosu na vlasnike običnih akcija;
  - 3) imovinska i neimovinska prava iz čl. 124 i 125, u skladu sa uslovima i ograničenjima iz ovog člana i člana 216;
  - 4) druga prava propisana ovim zakonom, statutom društva ili odlukom o njihovoj emisiji.
- (2) Povlašćene akcije mogu biti kumulativne ili nekumulativne.
- (3) Vlasnik kumulativne povlašćene akcije ima garantovano pravo na dividendu utvrđenu za tu akciju, a kada dobit nije ostvarena ili nije dovoljna za plaćanje garantovanih iznosa dividendi, neisplaćeni dio isplaćuje se tokom narednih poslovnih godina kada dobit bude dovoljna za isplatu.
- (4) Kod nekumulativne povlašćene akcije neisplaćena dividenda ne može se prenijeti kao obaveza društva, odnosno pravo akcionara u narednu poslovnu godinu.
- (5) Povlašćene akcije mogu biti pretvorene u obične, s tim da je prije pretvaranja povlašćenih akcija u obične akcije, društvo dužno da izmiri sve dospjele obaveze prema vlasnicima povlašćenih akcija.
- (6) Ukupna nominalna vrijednost emitovanih povlašćenih akcija ne može biti veća od 50% osnovnog kapitala društva.

Pravo glasa vlasnika povlašćenih akcija

Član 216

- (1) Akcionari koji su vlasnici povlašćenih akcija imaju pravo učešća u radu skupštine akcionara, bez prava glasa.

- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, akcionari sa povlašćenim akcijama imaju i pravo jednog glasa po akciji na bilo kojoj skupštini akcionara u okviru svoje klase akcija o sljedećim pitanjima:
- 1) povećanju ili smanjenju ukupnog broja akcija te klase;
  - 2) izmjeni bilo kog povlašćenog prava akcija te klase;
  - 3) podjeli ili spajanju akcija te klase ili njihovoj zamjeni za akcije druge klase;
  - 4) izdavanju nove klase akcija koje daju veća prava u odnosu na prava koja daju akcije te klase ili izmjeni prava iz akcija druge klase tako da daju jednaka ili veća prava u odnosu na prava koja daju akcije te klase;
  - 5) ograničenju ili isključenju prava prečeg upisa akcija te klase;
  - 6) ograničenju ili isključenju postojećeg prava glasa iz akcija te klase ako je to pravo dodatno uređeno statutom u skladu sa stavom 2 ovog člana.
- (3) Statutom akcionarskog društva može se propisati da akcionari sa povlašćenim akcijama imaju pravo glasa zajedno sa akcionarima koji imaju obične akcije ako dividenda koja im pripada po odluci skupštine nije isplaćena, do isplate te dividende, srazmjerno učešću tih preferencijalnih akcija u osnovnom kapitalu društva.

2. Obveznice

Opšte odredbe

Član 217

- (1) Obveznica akcionarskog društva je hartija od vrijednosti sa fiksnim prihodom, koja daje pravo njenom vlasniku na kamatu i ostala prava utvrđena prilikom emisije obveznice ili u ugovoru o otkupu obveznice.
- (2) Nakon dospjeća, vlasniku obveznice se isplaćuje iznos glavnice koji je jednak ugovorenoj vrijednosti nakon dospjeća.
- (3) Odluka o izdavanju obveznica donosi se na skupštini akcionara većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara ili od strane odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, osim za zamjenjive obveznice, ako je to predviđeno statutom.
- (4) Akcionarsko društvo dužno je da otkupi obveznice na ugovoreni datum, ukoliko prilikom emitovanja obveznica nije utvrđeno da se obveznice mogu otkupiti i prije dospjeća.

Zamjenjive obveznice

Član 218

- (1) Zamjenjiva obveznica je obveznica koja se može zamijeniti za akciju društva.
- (2) Odluka o emitovanju zamjenjivih obveznica donosi se na skupštini akcionara kojoj prisustvuje dvije trećine akcionara lično ili zastupanih preko punomoćnika ili putem glasačkih listića.
- (3) Odlukom iz stava 2 ovog člana obavezno se utvrđuje broj akcija koje se dodjeljuju po osnovu zamijenjenih obveznica.

- (4) Akcionari imaju pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica srazmjerno broju akcija društva koje posjeduju.
- (5) Period u kojem akcionari mogu vršiti ovo pravo ne može biti kraći od 30 dana od dana objavljivanja predloga za izdavanje zamjenjivih obveznica ili od dana dostavljanja obavještenja akcionarima, uzimajući u obzir dan koji je kasniji u vremenu.
- (6) Pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica koje imaju postojeći akcionari može se ograničiti ili ukinuti odlukom skupštine akcionara donijetoj u skladu sa članom 136 stav 1 tačka 15 ovog zakona.
- (7) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor društva dostavlja skupštini pisanu izjavu koja sadrži razloge ograničavanja ili ukidanja prava preče kupovine zamjenjivih obveznica.
- (8) Odluka skupštine akcionara iz stava 2 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".
- (9) Odredbe ovog člana primjenjuju se na emitovanje i drugih hartija od vrijednosti koje su zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija.

3. Povećanje osnovnog kapitala

Načini povećanja kapitala

Član 219

- (1) Osnovni kapital društva može se povećati:
  - 1) dodatnim ulozima akcionara ili drugih lica;
  - 2) konverzijom zamjenljivih hartija od vrijednosti u akcije;
  - 3) iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti društva;
  - 4) kao rezultat statusne promjene.

Povećanje kapitala dodatnim ulozima

Član 220

- (1) Društvo može povećati osnovni kapital dodatnim ulozima svojih akcionara ili drugih lica kojima izdaje nove akcije.
- (2) U slučaju povećanja kapitala nenovčanim ulozima, procjena vrijednosti kapitala vrši se u skladu sa članom 58.

Konverzija zamjenljivih hartija od vrijednosti u akcije

Član 221

- (1) Ako je društvo izdalo zamjenjive obveznice, njegov akcijski kapital može se uvećati izdavanjem novih akcija (vrste i klase utvrđene u odluci o izdavanju zamjenjivih obveznica), za koje vlasnici zamjenjivih obveznica mogu zamijeniti svoje obveznice.
- (2) Stav 1 ovog člana primjenjuje se i na sve ostale hartije od vrijednosti zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija.

Povećanje kapitala iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti

Član 222

- (1) Akcijski kapital može se povećati iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti društva, pod uslovom da to nije u suprotnosti sa namjenom sredstava rezervi i ako društvo po posljednjem godišnjem obračunu nema nepokriveni gubitak.
- (2) Akcije koje se izdaju po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz stava 1 ovog člana dijele se licima koja su bila akcionari društva na dan kada je skupština akcionara donijela odluku o povećanju osnovnog kapitala društva iz sredstava rezervi društva ili neraspoređene dobiti društva, proporcionalno njihovom učešću u ukupnom broju akcija društva.

Uslovi za sprovođenje povećanja kapitala

Član 223

- (1) Kapital društva će se povećati pod uslovom da skupština, kojoj prisustvuju akcionari ili njihovi zastupnici koji posjeduju najmanje dvije trećine akcija, donese odluku o novoj emisiji akcija i shodno tome, izmijeni statut.
- (2) Ako postoji nekoliko klasa akcija, posebnu odluku o povećanju kapitala donosi svaka klasa akcionara čija prava mogu biti ugrožena.

Registracija i objavljivanje povećanja kapitala

Član 224

- (1) Izmjene statuta koje se odnose na povećanje akcijskog kapitala registruju se u CRPS, nakon što se akcije upišu i uplate, u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja Komisije za hartije od vrijednosti kojim se potvrđuje uspješnost emisije.
- (2) Kapital se smatra uvećanim dostavljanjem izmjena statuta radi registracije u CRPS.

Odobreni kapital

Član 225

- (1) Statutom društva ili odlukom skupštine akcionara, koja je donijeta većinom od dvije trećine prisutnih ili zastupanih akcionara preko punomoćnika ili putem glasačkih listića, može se ovlastiti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor da donese odluku o emisiji akcija.
- (2) Statutom ili odlukom skupštine društva utvrđuje se iznos odobrenog povećanja kapitala (odobreni kapital) i rok do koga važi ovlašćenje odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, koji ne može biti duži od pet godina od dana usvajanja statuta ili izmjena statuta kojim je donijeta odluka o odobrenom kapitalu, odnosno od dana donošenja odluke na skupštini akcionara.
- (3) Odobrenje se može produžiti odlukom skupštine akcionara, jednom ili više puta, za period koji neće biti duži od pet godina po svakom odobrenju.

- (4) Visina odobrenog kapitala mora biti manja od visine dijela akcijskog kapitala koji čine izdate obične akcije.

Podjela dividendi u obliku akcija i usitnjavanje akcija

Član 226

- (1) Kada društvo vrši isplatu dividendi u obliku akcija ili povećava broj akcija kroz usitnjavanje akcija, akcionari imaju pravo da dobiju te akcije besplatno, a njihov broj mora biti proporcionalan ukupnom broju akcija koje posjeduju.
- (2) Nove akcije nose ista prava na dividendu kao i ostale akcije te klase.

4. Smanjenje osnovnog kapitala

Načini smanjenja kapitala

Član 227

- (1) Osnovni kapital akcionarskog društva može se smanjiti:
  - 1) povlačenjem i poništajem akcija;
  - 2) smanjenjem nominalne vrijednosti akcija.

Donošenje i objavljivanje odluke o smanjenju kapitala

Član 228

- (1) Kapital društva se može umanjiti odlukom skupštine akcionara za koju su glasali akcionari koji predstavljaju dvije trećine glasova akcionara prisutnih lično ili putem punomoćnika, odnosno preko glasačkih listića.
- (2) Kada je društvo izdalo akcije različitih klasa, odluka skupštine akcionara uslovljena je posebnom odlukom svake klase akcionara čija su prava ugrožena.
- (3) Obavještenje o sazivanju skupštine sadrži razloge smanjenja kapitala, kao i način na koji će se smanjiti kapital.
- (4) Odluka skupštine akcionara o smanjenju kapitala dostavlja se radi registracije u CRPS, u roku od 15 dana od dana donošenja, a registarski organ je podnosi u "Službeni list Crne Gore" na objavljivanje.
- (5) Kapital se smatra umanjenim kada se izmjene statuta registruju u CRPS.
- (6) Odluka o smanjenju akcijskog kapitala objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Zaštita povjerilaca

Član 229

- (1) Društvo je dužno da o odluci o smanjenju kapitala pisanim putem obavijesti svakog povjerioca koji je poznat društvu, a čije pojedinačno potraživanje iznosi najmanje 10 000 eura na dan objavljivanja odluke.

- (2) Povjerioci čija su potraživanja, nezavisno od datuma dospelja, nastala do dana objave odluke o smanjenju osnovnog kapitala društva mogu pisanim putem tražiti od društva obezbjeđenje tih potraživanja u roku od 60 dana od dana dostavljanja takvog obavještenja ili od dana objavljivanja obavještenja u "Službenom listu Crne Gore", koji god je od ta dva dana kasniji u vremenu.
- (3) Povjerioci mogu zahtijevati isplatu svojih potraživanja u roku iz stava 2 ovog člana.
- (4) Na zahtjev povjerilaca iz st. 2 i 3 ovog člana, kojima u skladu sa njihovim zahtjevom nije dato dodatno obezbjeđenje, odnosno nijesu isplaćena potraživanja, sud će dodijeliti dodatna sredstva obezbjeđenja, ukoliko dokažu da je izmirenje njihovih potraživanja ugroženo predmetnim smanjenjem osnovnog kapitala.
- (5) Smanjenje kapitala je ništavo, dok se povjerioci ne izmire ili dok nadležni sud utvrdi da su njihova potraživanja neosnovana.

Izuzeci od primjene odredbi o zaštiti povjerilaca

Član 230

- (1) Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja za svoje obaveze povjeriocu, ako su njegova potraživanja već u potpunosti i na pouzdani način obezbijeđena.
- (2) Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja za svoje obaveze, ako ukupna potraživanja povjerilaca nakon smanjenja kapitala društva prelaze vrijednost neto imovine društva procijenjene od strane nezavisnog procjenjivača.
- (3) Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja povjeriocima kada je svrha smanjenja kapitala pokrivanje gubitka.
- (4) Društvo ne može dati dodatna obezbjeđenja povjeriocima u slučaju smanjenja osnovnog kapitala bez promjene neto imovine društva.

Smanjenje osnovnog kapitala bez promjene neto imovine društva

Član 231

- (1) Odredba člana ovog zakona o zaštiti povjerilaca ne primjenjuje se na smanjenje osnovnog kapitala bez promjene neto imovine društva.
- (2) Neto imovina društva ne mijenja se u slučaju smanjenja osnovnog kapitala kojim se:
  - 1) stvaraju ili povećavaju rezerve za pokrivanje budućih gubitaka društva ili za povećanje osnovnog kapitala iz neto imovine društva;
  - 2) pokrivaju gubici.
- (3) Rezerve iz stava 2, tačka 1 ovog člana nakon sprovedenog smanjenja kapitala ne mogu biti veće od 10% vrijednosti osnovnog kapitala.
- (4) Smanjenje osnovnog kapitala društva iz stava 2 tačka 2 ovog člana može se vršiti samo ako društvo ne raspolaže neraspoređenom dobiti i rezervama koje se mogu koristiti za te namjene i u iznosu koji ne može biti veći od iznosa gubitaka koji se pokrivaju.

Najveći iznos smanjenja osnovnog kapitala

Član 232

- (1) Kapital društva ne može se smanjiti ispod iznosa minimalnog kapitala utvrđenog ovim zakonom.

5. Sticanje sopstvenih akcija

Sopstvene akcije

Član 233

- (1) Sopstvene akcije, u smislu ovog zakona, su akcije koje akcionarsko društvo stekne od svojih akcionara.

Zabrana upisa sopstvenih akcija

Član 234

- (1) Društvo ne može upisivati sopstvene akcije.
- (2) Akcije društva ne može upisivati njegovo kontrolisano društvo ni treće lice koje postupa u svoje ime, a za račun kontrolisanog društva.
- (3) Ako je akcije društva upisalo treće lice koje djeluje u svoje ime a za račun društva, smatraće se da je to lice upisalo akcije za svoj račun.
- (4) Ako je kontrolisano društvo steklo akcije kontrolnog društva prije uspostavljanja kontrole, nakon uspostavljanja kontrole ove akcije se neće smatrati sopstvenim akcijama u smislu ovog zakona.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, akcije prestaju da daju pravo glasa i uzimaju se u obzir prilikom određivanja uslova iz člana 235 stav 1 tačka 2.
- (6) Akcionari koji osnivaju društvo, a u slučaju povećanja osnovnog kapitala članovi odbora direktora, odnosno članovi nadzornog odbora, odgovorni su za uplatu, odnosno unos uloga za akcije upisane suprotno st. 1 i 2 ovog člana.

Uslovi za sticanje sopstvenih akcija

Član 235

- (1) Društvo može sticati sopstvene akcije neposredno ili preko trećeg lica koje akcije stiče u svoje ime, a za račun društva, pod sljedećim uslovima:
  - 1) Da je skupština donijela odluku kojom je dala odobrenje za sticanje sopstvenih akcija;
  - 2) Da kao rezultat sticanja sopstvenih akcija neto imovina društva neće biti manja od uplaćenog osnovnog kapitala uvećanog za rezerve koje je društvo u obavezi da održava u skladu sa zakonom ili statutom, ako takve rezerve postoje, osim rezervi koje su statutom predviđene za sticanje sopstvenih akcija;

- 3) Da akcije koje društvo stekne, kupi i posjeduje, kao i akcije koje kupi neko lice u vlastito ime, ali za račun društva, uključujući i ranije stečene akcije, ne mogu prelaziti 10% akcijskog kapitala društva.
  - 4) Da su akcije koje društvo stiče u cjelosti uplaćene.
- (2) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor u obavezi je da nakon svakog sticanja sopstvenih akcija provjeri da li su ispunjeni uslovi iz stava 1, tačka 2 ovog člana i da o tome sačini pisani izvještaj.

Sadržina odluke o sticanju sopstvenih akcija

Član 236

- (1) Odluka o sticanju sopstvenih akcija obavezno sadrži:
- 1) maksimalan broj akcija koje se mogu kupiti;
  - 2) minimalnu i maksimalnu cijenu akcija koja se može platiti;
  - 3) rok za kupovinu sopstvenih akcija koji ne može biti duži od dvije godine, a nakon isteka tog roka akcije se mogu kupiti samo uz novo odobrenje.

Sticanje sopstvenih akcija bez odluke skupštine akcionara

Član 237

- (1) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, može donijeti odluku o sticanju sopstvenih akcija društva, ako je sticanje sopstvenih akcija predviđeno statutom i ako je neophodno radi zaštite od ozbiljne i neposredne štete po društvo, s tim da stečene akcije ne mogu prelaziti 10% akcijskog kapitala društva.
- (2) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor je dužan da na prvoj narednoj sjednici skupštine akcionara društva, podnese detaljan izvještaj o razlozima sticanja sopstvenih akcija društva, o broju i nominalnoj vrijednosti stečenih akcija, njihovom učešću u ukupnom akcijskom kapitalu društva i cijeni po kojoj su otkupljene te akcije.

Izuzeci od primjene uslova za sticanje sopstvenih akcija

Član 238

- (1) Odredbe člana 235 ne primjenjuju se ako su sopstvene akcije stečene:
- 1) izvršavanjem odluke skupštine akcionara o smanjenju kapitala;
  - 2) na osnovu univerzalnog pravnog sljedbeništva;
  - 3) besteretno ili komisiono od strane banke ili druge finansijske institucije;
  - 4) izvršavanjem zakonskih obaveza ili izvršavanjem sudske odluke kojom se nalaže otkup akcija od manjinskih akcionara, posebno u slučajevima spajanja, promjene djelatnosti ili forme društva, prenosom registrovanog sjedišta društva u inostranstvo ili uvođenjem ograničenja za prenos akcija;
  - 5) od strane manjinskih akcionara povezanih društava kao posljedica prava koje oni koriste;

- 6) u postupku prinudne prodaje na osnovu sudske odluke za plaćanje duga akcionarskom društvu od strane akcionara, ako nema drugog načina naplate;
- 7) od strane investicionih fondova.

Otuđenje sopstvenih akcija

Član 239

- (1) Sopstvene akcije koje društvo stekne u suprotnosti sa odredbama člana 235, moraju biti otuđene u roku od godinu dana od dana sticanja.
- (2) Sopstvene akcije koje društvo stekne u skladu sa članom 238 tač. 2 do 7, čija je nominalna vrijednost veća od 10% osnovnog kapitala, moraju biti otuđene u roku od 3 godine od dana sticanja, tako da ukupna vrijednost stečenih sopstvenih akcija društva ne bude veća od 10% osnovnog kapitala.
- (3) Društvo je dužno da sopstvene akcije koje nije otuđilo ili raspodijelilo u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, poništi u roku od tri dana od dana isteka roka, bez posebne odluke skupštine društva i u roku od 3 dana obavijesti Komisiju za hartije od vrijednosti i CDA o poništenju sopstvenih akcija.
- (4) U slučaju da bi poništenjem akcija iz stava 3 ovog člana neto imovina društva bila manja od njegovog osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplate akcionarima, u skladu sa ovim zakonom i zakonima kojima se uređuju računovodstvo i revizija, društvo je dužno izvršiti poništenje akcija kroz postupak smanjenja osnovnog kapitala društva u skladu sa odredbama ovog zakona kojima se reguliše smanjenje kapitala.

Status sopstvenih akcija

Član 240

- (1) Za vrijeme posjedovanja sopstvenih akcija od strane društva:
  - 1) Nominalna vrijednost tih akcija, odnosno računovodstvena vrijednost kod akcija bez nominalne vrijednosti, može ostati uključena u osnovni kapital ili se isključiti iz tog kapitala, u kom slučaju se za taj iznos povećavaju rezerve koje se ne mogu isplatiti akcionarima;
  - 2) Sopstvene akcije ne daju pravo glasa i ne računaju se u kvorum skupštine;
  - 3) Sopstvene akcije ne daju pravo na dividendu ili druga primanja, niti mogu biti osnov za plaćanje akcionarima osim u slučaju smanjenja kapitala.

Izveštavanje o sopstvenim akcijama

Član 241

- (1) Društvo koje je tokom godine steklo ili raspolagalo sopstvenim akcijama dužno je da u godišnjim finansijskim izvještajima za tu poslovnu godinu navede:
  - 1) Razloge sticanja sopstvenih akcija u toku finansijske godine;

- 2) Podatke o broju i nominalnoj vrijednosti, odnosno računovodstvenoj vrijednosti akcija bez nominalne vrijednosti, otkupljenih i prodatih sopstvenih akcija u toku godine i njihovo učešće u ukupnom broju akcija društva;
- 3) Vrijednost koju je društvo dalo za kupovinu, odnosno dobilo po osnovu prodaje sopstvenih akcija.

Pružanje finansijske pomoći za sticanje sopstvenih akcija

Član 242

- (1) Društvo neće davati zajmove, garancije ili obezbjeđivati drugu vrstu finansijske podrške licu koje namjerava da kupi akcije društva.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ograničenje davanja zajmova, garancija ili obezbjeđenje druge finansijske podrške od strane društva ne odnosi se na poslove finansijskih organizacija, kao ni za sticanje akcija u cilju davanja tih akcija zaposlenima u društvu.

Uzimanje sopstvenih akcija u zalogu

Član 243

- (1) Akcionarsko društvo može samo ili preko lica koje postupa u svoje ime ili za račun društva uzeti u zalog svoje akcije, ako je ukupni iznos potraživanja obezbijeđenih zalogom akcija niži od uplaćene vrijednosti akcija.

Registracija sopstvenih akcija

Član 244

- (1) Društvo je dužno da registruje broj kupljenih sopstvenih akcija u CRPS, u roku od 15 dana od dana saldiranja promjene vlasništva u CDA.

6. Sticanje imovine od osnivača ili akcionara

Član 245

- (1) Za svako predloženo sticanje imovine od osnivača ili akcionara društva, u roku od dvije godine od dana registracije društva, a za koje je predloženo plaćanje iznosa većeg od jedne desetine akcijskog kapitala, moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:
  - 1) sticanje mora biti ispitano na način propisan članom 58 ovog zakona;
  - 2) izvještaj procjenjivača dostavlja se skupštini akcionara, a skupština akcionara odlučuje dvotrećinskom većinom akcija čiji su vlasnici lično prisutni ili preko punomoćnika, odnosno koji su glasali putem glasačkih listića da li će prihvatiti transakciju;
  - 3) u slučaju spora, akcionar čiju imovinu stiče društvo ima pravo na sudsku zaštitu u skladu sa ovim zakonom;
  - 4) izvještaj procjenjivača dostavlja se radi registracije u CRPS.

- (2) Odredba stava 1 ovog člana neće se primjenjivati u sljedećim slučajevima:
- 1) ako je sticanje izvršeno u okviru redovne djelatnosti društva;
  - 2) ako je pravni posao izvršen uz nadzor ili na osnovu odluke suda ili upravnog organa;
  - 3) ako je sticanje izvršeno na berzi.

7. Finansije i raspodjela dobiti

Finansijska godina

Član 246

- (1) Finansijska godina je kalendarska godina.
- (2) Ako je društvo registrovano nakon početka finansijske godine, datum završetka finansijske godine smatra se kraj prve finansijske godine.
- (3) Ukoliko je društvo brisano iz CRPS prije kraja finansijske godine, posljednja finansijska godina završava se na dan brisanja društva iz Registra.

Ograničenja plaćanja akcionarima

Član 247

- (1) Kada na posljednji dan posljednje finansijske godine neto imovina društva, prema godišnjem izvještaju, iznosi ili bi nakon raspodjele dobiti akcionarima iznosila manje od vrijednosti kapitala društva zajedno sa rezervama koje se ne mogu raspodjeljivati prema zakonu ili statutu društva, društvo ne može vršiti raspodjelu dobiti akcionarima.
- (2) Iznos namijenjen za raspodjelu akcionarima ne može prelaziti iznos dobiti ostvaren na kraju posljednje finansijske godine, uvećan za prenijetu dobit iz prethodne godine i raspoloživi iznos rezervi, umanjen za gubitke koji su prenijeti iz prethodne godine i za iznose određene za rezerve, u skladu sa zakonom i statutom društva.
- (3) Ako društvo dokaže da su akcionari znali ili mogli znati da je raspodjela dobiti izvršena suprotno stavu 2 ovog člana, akcionari će izvršiti povraćaj primljene dobiti.

Dividende

Član 248

- (1) Dividenda je isplata dijela dobiti društva njegovim akcionarima.
- (2) Odluka o isplati dividende koju je donijela skupština akcionara predstavlja obavezu društva prema njegovim akcionarima.
- (3) Dividende se po pravilu isplaćuju u novcu, a mogu se isplatiti i u obliku akcija društva ili drugih hartija od vrijednosti.
- (4) Dividende se jedino mogu isplatiti licima koja su bila akcionari društva na dan kada je skupština akcionara donijela odluku o isplati dividende.

- (5) Ako akcionaru nije isplaćena dividenda on zadržava pravo na dividendu i ako je otuđio akcije nakon dana održavanja skupštine akcionara na kojoj je donijeta odluka o isplati dividende.

GLAVA VIII

RESTRUKTURIRANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

1. Osnovne odredbe

Pojam i vrste postupka restrukturiranja

Član 249

- (1) U smislu ovog zakona, akcionarsko društvo može se restrukturirati kroz statusnu promjenu i promjenu forme društva.
- (2) Statusna promjena je postupak u kojem se, u skladu sa zakonom, jedno ili više društava restrukturira tako što na jedno ili više drugih društava prenose imovinu i obaveze, a njihovi članovi (akcionari) stiču akcije u društvu, odnosno društvima na koja su prenijete imovina i obaveze.
- (3) Postupak statusne promjene iz stava 2 ovog člana se može sprovesti na jedan od sljedećih načina:
  - 1) spajanjem dva ili više društava;
  - 2) podjelom na dva ili više društava;
  - 3) odvajanjem uz osnivanje jednog ili više društava.
- (4) Promjena forme društva je postupak u kojem, u skladu sa zakonom, društvo mijenja postojeću i prelazi u neku od ostalih formi privrednih društava utvrđenih ovim zakonom.

Zajednička pravila postupka restrukturiranja

Član 250

- (1) Restrukturiranje se može vršiti samo kad je imovina društva veća od njegovih obaveza.
- (2) Društvo kod kojeg je pokrenut stečajni postupak u skladu sa zakonom koji uređuje stečaj, odnosno postupak prinudne ili dobrovoljne likvidacije u skladu sa ovim zakonom, ne može učestvovati u postupku restrukturiranja, osim kada je to izričito dozvoljeno zakonom kojim se uređuje stečajni postupak.
- (3) Društva koja preuzimaju imovinu i obaveze mogu akcionarima društava čiju imovinu preuzimaju, pored akcija, kao pravičnu naknadu, isplatiti i novčani iznos, pod uslovom da taj iznos ne pređe 10% nominalne vrijednosti akcija izdatih za preuzetu imovinu.
- (4) Ugovor o spajanju, odluka o podjeli na dva ili više društava, odluka o odvajanju uz osnivanje jednog ili više društava, odluka o promjeni forme, kao i odluka o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja društva donose se dvotrećinskom većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara preko punomoćnika ili putem glasačkih listića.

- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, za donošenje odluke o restrukturiranju akcionarskog društva na osnovu koje akcionari stiču svojstvo člana komanditnog, odnosno ortačkog društva potrebna je saglasnost svih akcionara društva.
- (6) Zapisnici sa skupština društava na kojima se donose odluke iz stava 4 ovog člana sačinjavaju se u formi notarskog zapisnika.
- (7) Ako u društvu postoji više klasa akcija, odluka iz stava 4 ovog člana mora biti donijeta dvotrećinskom većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara preko punomoćnika ili putem glasačkih listića na skupštini akcionara vlasnika svake od tih klasa.
- (8) Izdavanje ili poništavanje akcija u postupku restrukturiranja evidentira se kod Komisije za hartije od vrijednosti.
- (9) Akcije u društvu koje prestaje da postoji neće biti zamijenjene za akcije društva koje preuzima imovinu i obaveze, ako su vlasnici akcija koje treba zamijeniti:
  - 1) društvo koje preuzima imovinu i obaveze, odnosno lica koja ih posjeduju u svoje ime, a za račun tog društva;
  - 2) društvo koje prestaje (sopstvene akcije) ili lica koja ih posjeduju u svoje ime, a za račun tog društva.
- (10) Odredbe o restrukturiranju akcionarskih društava, kao i odredba iz člana 129 stav 1 tač. 2 i 3, shodno se primjenjuju i na restrukturiranje ostalih privrednih društava, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

2. Spajanje

Pojam spajanja

Član 251

- (1) Restrukturiranje akcionarskog društva spajanjem može se vršiti kada se jedno ili više društava pripajaju postojećem društvu prenosom cjelokupne imovine i obaveza na to društvo koje u zamjenu emituje akcije akcionarima društava koja se pripajaju (spajanje putem pripajanja) ili se dva ili više društava spajaju formiranjem novog društva koje izdaje akcije novoformiranog društva akcionarima društava koja se spajaju (spajanje putem osnivanja novog društva).
- (2) Društvo kojem je izvršeno pripajanje, odnosno koje je nastalo novim osnivanjem naziva se društvo-preuzimalac, a društvo koje je prenijelo imovinu i obaveze naziva se preuzeto društvo.

Postupak spajanja i sadržina obaveznih dokumenata u postupku spajanja

Član 252

- (1) Odbori direktora (u sistemu jednodomnog upravljanja), odnosno upravni odbori, uz prethodno pribavljenu saglasnost nadzornog odbora (u sistemu dvodomnog upravljanja), društava uključenih u spajanje, usaglašavaju nacrt ugovora o spajanju, koji sadrži:
  - 1) naziv, forma i sjedište svakog društva uključenog u spajanje;

- 2) srazmjera vrijednosti akcija prilikom njihove zamjene, a kada se za pravičnu naknadu dodatno daje i novčani iznos, predloženi iznos naknade;
  - 3) način i rok preuzimanja pojedinih obaveza;
  - 4) način i uslove raspodjele akcija u društvima koja su preuzela imovinu i obaveze;
  - 5) datum od kojeg vlasnici akcija iz tačke 4 ovog stava imaju pravo da učestvuju u dobiti društva-preuzimaoca, kao i druge uslove koji mogu uticati na sticanje tog prava;
  - 6) datum od kojeg se sve radnje pripojenih društava smatraju i u računovodstvene svrhe tretiraju kao radnje preduzete od strane društva-preuzimaoca;
  - 7) prava koja društvo-preuzimalac daje akcionarima preuzetog društva koji imaju akcije sa posebnim pravima, licima koja posjeduju druge hartije od vrijednosti koje daju posebna prava, kao i druge mjere koje se preduzimaju u pogledu ovih lica;
  - 8) novčane isplate ili druge koristi koje se vrše ili ustupaju zaposlenima, članovima organa i članovima komisija pojedinih organa društava koja su uključena u spajanje ili nezavisnom ekspertu koji sačinjava izvještaj o nacrtu ugovora o spajanju, kao i razloge za takve isplate ili ustupanja;
  - 9) precizan opis imovine i obaveza koje treba prenijeti društvu-preuzimaocu, forma organizovanja i naziv novog društva u slučaju da se radi o spajanju putem osnivanja novog društva;
  - 10) potrebne izmjene osnivačkih akata društva-preuzimaoca, odnosno predlog osnivačkih akata novog društva, u slučaju da se radi o spajanju putem osnivanja novog društva.
- (2) Usaglašeni nacrt ugovora o spajanju, u ime svakog od društva koje učestvuje u spajanju, potpisuje član odbora direktora, odnosno upravnog odbora, koji je određen od svakog društva uključenog u spajanje.
- (3) Odbor direktora ili upravni odbor društva uključenog u spajanje priprema za skupštinu akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju pisani izvještaj koji sadrži:
- 1) detaljno pravno i ekonomsko obrazloženje usaglašenog nacrta ugovora o spajanju;
  - 2) obrazloženje srazmjere zamjene akcija;
  - 3) eventualne posebne poteškoće prilikom procjene vrijednosti imovine društava koje se spajaju i utvrđivanja srazmjere zamjene akcija;
  - 4) dodatno objašnjenje pravnih posljedica spajanja;
  - 5) obavještenje o svim promjenama na imovini i obavezama nastalim od dana izrade nacrta ugovora o spajanju do dana održavanja skupštine akcionara koja odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju.
- (4) Pored podataka sadržanih u izvještaju iz stava 3 ovog člana, odbor direktora, odnosno upravni odbor dostavljaju skupštini akcionara sopstvenog društva, kao i odboru direktora, odnosno upravnom odboru ostalih društava uključenih u spajanje, dopunu izvještaja iz stava 3 ovog člana u pogledu svih značajnijih promjena na imovini i obavezama društva nastalim od dana izrade nacrta ugovora o spajanju do dana održavanja skupštine akcionara koja treba da donese odluku o spajanju, osim kada su

se o oslobađanju od ove obaveze saglasili svi akcionari ili vlasnici drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa svakog društva uključenog u spajanje.

- (5) Kod društava sa dvodomnim upravljanjem, uz izvještaje upravnog odbora iz st. 3 i 4 ovog člana, skupštini se mora dostaviti i odluka nadzornog odbora o usvajanju izvještaja upravnog odbora.
- (6) Odbor direktora, odnosno upravni odbor svakog društva koje učestvuje u postupku spajanja odrediće po jednog ili više nezavisnih eksperata da ispituju nacrt ugovora o spajanju, s tim da na njihov zahtjev nadležni sud u vanparničnom postupku može imenovati jednog ili više nezavisnih eksperata kao zajedničke za sva društva koja učestvuju u postupku spajanja.
- (7) Izvještaji nezavisnih eksperata naročito sadrže:
  - 1) detaljno izjašnjenje o primjerenosti i pravičnosti metoda upotrijebljenih da bi se došlo do predložene srazmjere zamjene akcija;
  - 2) precizne podatke o vrijednostima koje se dobijaju korišćenjem svakog od metoda iz tačke 1 ovog stava;
  - 3) stav nezavisnih eksperata o relativnom značaju metoda iz tačke 1 ovog stava u izračunavanju predložene srazmjere zamjene akcija;
  - 4) informaciju i obrazloženje o eventualnim posebnim poteškoćama prilikom procjene vrijednosti imovine društava koja se spajaju i utvrđivanja primjerenosti i pravičnosti predložene srazmjere zamjene akcija.
- (8) Nezavisni ekspert može biti revizor, sudski vještak ekonomske struke ili drugi procjenitelj koga izabere odbor direktora (fizičko lice), kao i društvo za reviziju (pravno lice), s tim da to ne može biti lice koje je bilo ili je ovlašćeno lice, odnosno zaposleno u društvu koje se spaja, lice koje je u poslovnom odnosu sa društvom koje se spaja, kao ni bračni drug ili srodnik prvog stepena srodstva člana odbora direktora ili zaposlenog u društvu koje se spaja.
- (9) Na zahtjev nezavisnog eksperta, društva koja učestvuju u spajanju dužna su da mu dostave sve podatke i isprave neophodne za izradu njegovog izvještaja.
- (10) Nezavisni eksperti ne moraju biti angažovani u postupku spajanja u skladu sa ovim zakonom, ukoliko su se o tome saglasili svi akcionari ili vlasnici drugih hartija od vrijednosti sa pravom glasa svakog od društva uključenih u spajanje.
- (11) Društva koja učestvuju u spajanju dužna su da svojim akcionarima, u sjedištu društva, najmanje mjesec dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati predloženi način spajanja, kao i za vrijeme trajanja skupštine akcionara, obezbijede na uvid i besplatno uruče kopije sljedećih dokumenata:
  - 1) nacrt ugovora o spajanju;
  - 2) izvještaj odbora direktora iz stava 3 ovog člana;
  - 3) godišnje finansijske iskaze za posljednje tri godine svakog društva koje je uključeno u spajanje;
  - 4) izvještaj nezavisnog eksperta, osim u slučaju da isti nije sačinjen iz razloga utvrđenih stavom 8 ovog člana;
  - 5) poseban finansijski iskaz kojim se iskazuje stanje u društvu na dan najviše tri mjeseca prije dana sačinjavanja nacrta ugovora o spajanju, ako je nacrt sastavljen

poslije isteka šest mjeseci od dana završetka posljednje poslovne godine, osim u slučaju kada je takva obaveza isključena u skladu sa stavom 4 ovog člana.

- (12) Poseban finansijski iskaz iz stava 11 tačka 5 ovog člana ne mora se stavljati na uvid ni kada društvo objavi polugodišnji finansijski izvještaj u skladu sa obavezom finansijskog izvještavanja koja je predviđena propisima koji regulišu tržište kapitala za društva čije se hartije od vrijednosti kotiraju na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti u Crnoj Gori ili inostranstvu i stavi ga na uvid akcionarima na način iz stava 11 ovog člana.
- (13) Posebnim finansijskim iskazom iz stava 12 ovog člana iskazuju se podaci na način na koji su iskazani u godišnjem finansijskom iskazu, s tim što se izmjene vrednovanja iz posljednjeg godišnjeg finansijskog iskaza vrše samo na osnovu promjena u knjigovodstvu u odnosu na stanje izraženo u posljednjem godišnjem finansijskom iskazu, bez sprovođenja popisa imovine, ali uz obavezu uzimanja u obzir srednjoročne amortizacije, rezervacije troškova i gubitaka, kao i materijalnih promjena u stvarnoj vrijednosti koje nijesu prikazane u knjigama.
- (14) U slučaju da su dokumenta iz stava 11 ovog člana objavljena na registrovanoj internet stranici društva uključenog u spajanje najmanje mjesec dana prije održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju, kao i da je omogućeno njihovo neograničeno i besplatno preuzimanje u elektronskoj formi, to se društvo oslobađa dužnosti iz stava 11 ovog člana.
- (15) Društva koja učestvuju u spajanju dužna su dostaviti nacrt ugovora o spajanju radi registracije u CRPS radi objave spajanja u "Službenom listu Crne Gore" najmanje mjesec dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj se odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju, s tim da objava u "Službenom listu Crne Gore" sadrži barem sljedeće podatke:
- 1) obavještenje o tome da je usaglašeni nacrt ugovora o spajanju dostavljen radi registracije u CRPS;
  - 2) naziv i registrovano sjedište svakog od društava koja učestvuju u spajanju;
  - 3) informaciju o tome na koji je način predviđeno da povjerioci i manjinski članovi društava koja učestvuju u spajanju mogu ostvariti svoja prava i adresu na kojoj oni o tome mogu dobiti punu informaciju, bez plaćanja naknade.
- (16) Ugovor o spajanju je punovažan kad ga u istom tekstu usvoje skupštine društava koja se spajaju i bude sačinjen u formi notarskog zapisa.
- (17) Izuzetno od stava 16 ovog člana, umjesto skupštine akcionara društva-preuzimaoca, odluku o spajanju, odnosno odluku o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja, može donijeti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- 1) da društvo-preuzimalac, u skladu sa ovim članom, objavi nacrt ugovora o spajanju najmanje mjesec dana prije datuma utvrđenog za redovnu skupštinu društva ili skupštine društava koja su predmet preuzimanja, na kojima se odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju;
  - 2) najmanje mjesec dana prije roka utvrđenog u tački 1 ovog stava, svi akcionari društva-preuzimaoca moraju imati pravo da izvrše uvid u dokumentaciju iz stava 11 ovog člana u sjedištu društva-preuzimaoca, u skladu sa ovim članom;

- 3) da akcionar ili više akcionara društva-preuzimaoca koji zajedno imaju najmanje 5% akcija tog društva nijesu tražili da o spajanju odluku donese skupština akcionara društva-preuzimaoca;
  - 4) da je zapisnik sa sjednice organa upravljanja koji je donio odluku umjesto skupštine akcionara sačinjen u formi notarskog zapisnika.
- (18) U roku od 15 dana od dana objave rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju emisije po osnovu spajanja u "Službenom listu Crne Gore", društvo-preuzimalac će radi registracije u CRPS dostaviti:
- 1) ugovor o spajanju, potpisan i ovjeren u skladu sa stavom 16 ovog člana;
  - 2) zapisnik sa sjednice skupštine akcionara iz stava 16 ovog člana ili zapisnik sa sjednice organa društva-preuzimoaca iz stava 17 ovog člana na kojoj je donijeta odluka o spajanju;
  - 3) odluku o emisiji akcija po osnovu spajanja.
- (19) Poreska uprava će nakon dobijanja dokumentacije iz stava 18 ovog člana izvršiti registraciju sprovedene statusne promjene i ugovor o spajanju objaviti u "Službenom listu Crne Gore".

Zaštita prava povjerilaca

Član 253

- (1) Društvo koje učestvuje u spajanju je dužno da svakom povjeriocu čija potraživanja iznose najmanje 5 000 eura najkasnije na dan objave iz člana 252 stav 15 ovog zakona, uključujući i imaoce zamjenljivih obveznica i drugih dužničkih hartija od vrijednosti izdatih od strane društva, dostavi pisano obavještenje o sprovođenju postupka spajanja, koje sadrži elemente iz člana 252 stav 11 ovog zakona i obavještenje o pravima koje povjerioci imaju u postupku spajanja.
- (2) Predsjednik odbora direktora, odnosno predsjednik nadzornog odbora, dužni su da daju pisanu izjavu o tome da je obaveza obavještanja iz stava 1 ovog člana izvršena potpuno i blagovremeno.
- (3) Svaki povjerilac društva koje učestvuje u postupku spajanja koji smatra da postupak restrukturiranja u kojem učestvuje njegov dužnik ugrožava namirenje njegovog potraživanja, najkasnije 60 dana od dana objave iz člana 252 stav 15, može zahtijevati dodatnu zaštitu svojih potraživanja od društva koje je njegov dužnik u trenutku podnošenja zahtjeva.
- (4) Dodatnu zaštitu povjerilaca iz stava 3 ovog člana društvo obezbjeđuje na jedan ili više sljedećih načina:
  - 1) pružanjem dodatnih sredstava obezbjeđenja;
  - 2) prijevremenom otplatom dijela ili ukupnog duga;
  - 3) preduzimanjem drugih radnji i mjera koje obezbjeđuju povjeriocu položaj koji nije lošiji u odnosu na položaj koji je imao prije sprovođenja statusne promjene.
- (5) Dodatnu zaštitu potraživanja društvo učesnik u postupku restrukturiranja dužno je da obezbijedi svojim povjeriocima koji to zahtijevaju kada njihovo potraživanje nije već dovoljno obezbijeđeno i kada je finansijska situacija društva takva da postupak

spajanja ugrožava namirenje njegovog potraživanja, pa je pružanje dodatne zaštite neophodno kako se položaj povjerioca ne bi pogoršao njegovim sprovođenjem.

- (6) Povjerilac koji u roku od 15 dana od dana kada je, u skladu uslovima iz stava 3 i 5 ovog člana, dostavio zahtjev za dodatnu zaštitu potraživanja ne dobije odgovarajuću dodatnu zaštitu iz stava 4 ovog člana, ima pravo da tužbom nadležnom sudu protiv svog dužnika zahtijeva dobijanje odgovarajućeg obezbjeđenja, kao i izricanje privremene mjere zabrane sprovođenja postupka spajanja, ako taj postupak nije okončan u trenutku podnošenja zahtjeva za izricanje privremene mjere.
- (7) Društvo-preuzimalac mora obezbijediti imaocima drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima koje su izdate od strane preuzetih društva, ista prava koja su imali kod preuzetih društava, osim kada je izmjenjena prava odobrena od strane samog vlasnika hartije od vrijednosti sa posebnim pravima ili mu je garantovano pravo na otkup od strane društva-preuzimaoca.
- (8) Ako nijesu zadovoljni predloženom otkupnom cijenom iz stava 7 ovog člana, u roku od 30 dana od dana objavljivanja nacrtu ugovora o spajanju u skladu sa članom 252, imaoci hartija od vrijednosti sa posebnim pravima imaju pravo da tužbom kod nadležnog suda protiv svog dužnika zahtijevaju određivanje otkupne cijene, kao i izricanje privremene mjere zabrane sprovođenja postupka spajanja.

Pravne posljedice spajanja

Član 254

- (1) Statusna promjena spajanja se smatra izvršenom danom njene registracije u skladu sa članom 252 stav 19 ovog zakona, kada i nastupaju sljedeće pravne posljedice:
  - 1) imovina i obaveze preuzetog društva postaju imovina i obaveze društva-preuzimaoca;
  - 2) akcionari preuzetog društva postaju akcionari društva-preuzimaoca;
  - 3) preuzeto društvo prestaje da postoji bez sprovedenog postupka likvidacije i akcije preuzetog društva se poništavaju;
  - 4) zaposleni u preuzetom društvu nastavljaju da rade u društvu-preuzimaocu u skladu sa propisima o radu i ugovorom o spajanju;
  - 5) nastupaju i druge pravne posljedice, u skladu sa zakonom.
- (2) Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, u pogledu prava i obaveza čiji se prenos vrši na osnovu upisa u javne knjige, ili je na drugi način uslovljen, prenos takvih prava i obaveza biće izvršen ispunjenjem ovih uslova, o čemu se, nakon registracije statusne promjene, stara društvo preuzimalac.

Poništenje odluke o spajanju

Član 255

- (1) Na postupak za poništenje odluke o spajanju primjenjuju se odredbe člana 157 ovog zakona.

- (2) U postupku po tužbi za poništenje odluke iz stava 1 ovog člana sud će tuženom društvu ostaviti razuman rok za otklanjanje razloga za poništenje ustanovljenih u postupku, ako se radi o nedostacima koji mogu biti otklonjeni.
- (3) Pravosnažnu presudu kojom je poništeno spajanje, sud u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti, dostavlja radi registracije u CRPS.
- (4) Na osnovu dostavljene pravosnažne presude iz stava 3 ovog člana, Poreska uprava objavljuje odluku o poništenju spajanja u "Službenom listu Crne Gore" i vrši promjene u registru naložene u presudi.
- (5) U slučaju poništenja spajanja, za obaveze koje je društvo-preuzimalac stvorilo u periodu od dana registracije statusne promjene spajanja u skladu sa članom 252 stav 19 do objavljivanja odluke suda o poništenju spajanja u skladu sa stavom 3 ovog člana, odgovaraće solidarno i neograničeno društva koja su bila uključena u postupak spajanja.

Odgovornost članova organa upravljanja i nezavisnog eksperta

Član 256

- (1) Članovi organa upravljanja društva koje se spaja, kao i nezavisni eksperti angažovani u skladu sa članom 252 stav 6, odgovorni su za štetu koju prouzrokuju društvu, odnosno akcionarima društva u postupku spajanja, ako nijesu postupali sa dužnom pažnjom.
- (2) Na tužbu za naknadu štete iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona kojima se uređuju podnošenje i postupak po tužbi zbog povrede dužnosti pažnje iz člana 35 ovog zakona.

Pojednostavljena spajanja

Član 257

- (1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak spajanja akcionarskih društava, primjenjuju se i na pojednostavljena spajanja, ako ovim članom nije drukčije propisano.
- (2) U smislu odredbi ovog člana, društvo-preuzimalac će se smatrati vlasnikom akcija preuzetog društva kada su te akcije upisane na njegovo ime, kao i u slučaju da ih druga lica posjeduju u svoje ime, a za njegov račun.
- (3) U slučaju spajanja preuzetog društva sa društvom-preuzimaocem koje posjeduje najmanje 90%, ali ne i sve akcije i druge hartije od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva, odluku o spajanju, odnosno odluku o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja, umjesto skupštine akcionara društva-preuzimaoca može donijeti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor društva-preuzimaoca, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
  - 1) da društva koja učestvuju u spajanju, u skladu sa članom 252 stav 15, objave nacrt ugovora o spajanju najmanje mjesec dana prije datuma utvrđenog za skupštine preuzetih društava, na kojima se odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju;
  - 2) da najmanje mjesec dana prije roka utvrđenog u tački 1 ovog stava, svi akcionari društva-preuzimaoca imaju pravo da izvrše uvid u dokumentaciju iz člana 252

stav 11 tač. 1 i 3, a kada je njihova izrada obavezna u skladu sa ovim zakonom, i dokumenata iz člana 252 stav 11 tač. 2, 4 i 5;

- 3) da akcionar ili više akcionara društva-preuzimaoca koji zajedno imaju najmanje 5% akcija tog društva nijesu tražili da o spajanju odluku donese skupština akcionara društva-preuzimaoca.
- (4) U slučaju spajanja preuzetog društva sa društvom-preuzimaocem koje posjeduje najmanje 90%, ali ne i sve akcije i hartije od vrijednosti sa pravom glasa, kada odluku donosi skupština akcionara društva preuzimaoca, ne primjenjuju se odredbe člana 252 st. 3, 6, 7, 8, 9, 10 i 11;
- (5) U slučaju spajanja preuzetog društva sa društvom-preuzimaocem koje posjeduje sve akcije i druge hartije od vrijednosti sa pravom glasa preuzetog društva ne primjenjuju se odredbe:
  - 1) člana 252 stav 1 tač. 2, 4 i 5, st. 3, 6, 7, 8, 9, 10 i stav 11 tač. 2 i 4;
  - 2) člana 254 stav 1 tačka 2;
  - 3) člana 256.
- (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, odluke o spajanju, odnosno odluku o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja, umjesto skupština društava koja učestvuju u postupku spajanja mogu donijeti odbori direktora, odnosno nadzorni odbori tih društva, ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:
  - 1) da društva koja učestvuju u spajanju, u skladu članom 252 stav 15, objave nacrt ugovora o spajanju najmanje 30 dana prije datuma utvrđenog za skupštine društava koja učestvuju u spajanju, na kojima se odlučuje o nacrtu ugovora o spajanju;
  - 2) najmanje 30 dana prije roka utvrđenog u tački 1 ovog stava, svi akcionari društva-preuzimaoca moraju imati pravo da izvrše uvid u dokumentaciju iz stava 11, tač. 1, 3 i 5 člana 252, u skladu sa ovim zakonom;
  - 3) da akcionar ili više akcionara društva-preuzimaoca koji zajedno imaju najmanje 5% akcija tog društva nijesu tražili da o spajanju odluku donese skupština akcionara društva-preuzimaoca.

3. Podjela i odvajanje uz osnivanje jednog ili više društava

Podjela

Član 258

- (1) Restrukturiranjem akcionarskog društva putem podjele, društvo prestaje da postoji prenošenjem u potpunosti svoje imovine i obaveza na dva ili više postojećih ili novoformiranih društava (društva-preuzimaoci), koja u zamjenu emituju akcije akcionarima društva koje se dijeli.
- (2) Na podjelu akcionarskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o spajanju društava, ako ovim članom nije drukčije propisano.
- (3) U slučaju podjele društva i prenosa imovine i obaveza na dva ili više postojećih društava, odbori direktora, odnosno upravni odbori društava uključenih u podjelu usaglasice nacrt ugovora o regulisanju međusobnih odnosa koji nastaju podjelom

akcionarskog društva. Nacrt ugovora, pored elemenata iz člana 252 stav 1 ovog zakona, mora sadržati:

- 1) precizan opis imovine i obaveza koje treba prenijeti društvima koja su preuzela imovinu i obaveze,
  - 2) plan raspodjele imovine i obaveza koje treba prenijeti društvima koja su preuzela imovinu i obaveze;
  - 3) predlog raspodjele akcija društava koja su preuzela imovinu i obaveze akcionarima društva koje je predmet podjele;
  - 4) kriterijume za raspodjele iz tač. 2 i 3 ovog stava.
- (4) U slučaju podjele akcionarskog društva na dva ili više novih društava, odbor direktora, odnosno upravni odbor će za skupštinu akcionara pripremiti predlog u pisanoj formi o uslovima i načinu podjele, koji sadrži podatke iz stava 3 ovog člana, nazive novih društava i predlog odluke o emisiji akcija po osnovu podjele, s tim što se odredbe koje se odnose na nacrt ugovora odnose na predlog odluke o podjeli.
- (5) Kod društava sa dvodomnim upravljanjem, uz izvještaj upravnog odbora, skupštini se dostavlja i odluka nadzornog odbora o usvajanju izvještaja upravnog odbora.
- (6) Raspodjela akcija društva nastalih podjelom vrši se proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli.
- (7) Izuzetno od stava 6 ovog člana može se predvidjeti i drukčija podjela akcija, na osnovu posebno navedenih razloga i kriterijuma.
- (8) Ako dio imovine nije ili ne može biti podijeljen u skladu sa predloženim uslovima podjele, na društva koja preuzimaju imovinu i obaveze prenosi se dio imovine koji je srazmjeran učešću društava koja su preuzela imovinu i obaveze u podjeli neto imovine društva koje se dijeli.
- (9) Ako obaveza nije ili ne može biti podijeljena u skladu sa predloženim uslovima podjele, svako od društava koja preuzimaju imovinu i obaveze je solidarno odgovorno za tu obavezu.
- (10) Za obaveze koje se ne izmire od strane društva-preuzimaoca, koje je te obaveze preuzelo shodno ugovoru iz stava 3 ovog člana, odnosno predlogu iz stava 4 ovog člana, solidarno odgovaraju ostala društva-preuzimaoci, osim ako je sa određenim povjericem drukčije dogovoreno, s tim što je solidarna odgovornost društava-preuzimalaca ograničena na vrijednost neto imovine koju su ta društva preuzela u postupku restrukturiranja.

Odvajanje uz osnivanje jednog ili više društava

Član 259

- (1) Restrukturiranjem akcionarskog društva putem odvajanja uz osnivanje jednog ili više društava, postojeće društvo prenosi dio svoje imovine i obaveza na jedno ili više društava koja se osnivaju (novo društvo), a ona u zamjenu emituju akcije akcionarima postojećeg društva čiji se kapital smanjuje za vrijednost prenijete imovine, s tim da se na smanjenje kapitala postojećeg društva ne primjenjuju odredbe ovog zakona o smanjenju kapitala, osim čl. 227 i 232.

- (2) Na odvajanje akcionarskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o podjeli društava, ako ovim članom nije drukčije propisano.
- (3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, odbor direktora, odnosno upravni odbor postojećeg društva će za skupštinu akcionara pripremiti u pisanoj formi predlog o uslovima i načinu odvajanja koji sadrži:
  - 1) precizan opis imovine i obaveza koje treba prenijeti novom društvu;
  - 2) iznos smanjenja kapitala postojećeg društva;
  - 3) predlog raspodjele akcija novog društva akcionarima postojećeg društva;
  - 4) naziv novog društva;
  - 5) predlog odluke o odvajanju uz osnivanje;
  - 6) predlog odluke o emisiji akcija po osnovu odvajanja.
- (4) Kod društava sa dvodomnim upravljanjem, uz izvještaj upravnog odbora, skupštini se dostavlja i odluka nadzornog odbora o usvajanju izvještaja upravnog odbora.
- (5) Podjela akcija novog društva akcionarima postojećeg društva vrši se proporcionalno vlasničkoj strukturi postojećeg društva.
- (6) Izuzetno od stava 5 ovog člana može se predvidjeti i drukčija podjela akcija novog društva, na osnovu posebno navedenih razloga i kriterijuma.
- (7) Odluka o odvajanju uz osnivanje društva predstavlja odluku o osnivanju novog društva.
- (8) Za obaveze koje se ne izmire od strane novog društva, koje je te obaveze preuzelo shodno odluci iz stava 7 ovog člana, solidarno odgovaraju postojeće društvo i novo društvo, odnosno sva nova društva, ukoliko se odvajanjem uz osnivanje osniva više od jednog novog društva, osim ako je sa određenim povjericem drukčije dogovoreno.
- (9) Novo i postojeće društvo odgovaraju solidarno za obaveze koje ne izmiri postojeće društvo, osim ako je sa određenim povjericem drukčije dogovoreno, s tim što je solidarna odgovornost novog društva ograničena na vrijednost neto imovine koja je prenijeta na to društvo.

4. Promjena forme akcionarskog društva

Uslovi za sprovođenje postupka i shodna primjena odredbi ovog zakona

Član 260

- (1) Akcionarsko društvo se može restrukturirati prelaskom u formu društva sa ograničenom odgovornošću, komanditnog ili ortačkog društva, pod uslovima:
  - 1) da broj akcionara na dan donošenja odluke skupštine društva o restrukturiranju nije veći od 30;
  - 2) da nije u toku postupak povećanja, odnosno smanjenja kapitala akcionarskog društva.
- (2) Postojeća vlasnička struktura izražava se udjelima koji se dijele na članove u srazmjeri njihovog dotadašnjeg vlasništva u akcijama, izraženo u procentima, ukoliko se svi akcionari nijesu drukčije sporazumjeli.

- (3) Na postupak restrukturiranja akcionarskog društva u društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno, odnosno ortačko društvo, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju tih društava.

Postupak promjene forme društva

Član 261

- (1) Radi sprovođenja postupka promjene forme društva, odbor direktora, odnosno upravni odbor društva koje sprovodi postupak restrukturiranja, priprema i dostavlja radi usvajanja skupštini akcionara koja će odlučivati o promjeni forme društva sljedeće akte i dokumenta:
- 1) predlog odluke o promjeni forme akcionarskog društva koji sadrži detaljan plan konverzije akcija u udjele u društvu, koji sadrži i plan konverzije za svakog od članova novog društva pojedinačno;
  - 2) predlog odluke o izmjeni osnivačkog akta radi usklađivanja sa odredbama ovog zakona koje se odnose na društvo čiju formu uzima;
  - 3) predlog odluke kojom se imenuju članovi organa društva u skladu sa odredbama ovog zakona koje regulišu društvo čiju formu uzima;
  - 4) potvrdu da je Komisiji za hartije od vrijednosti podnijet zahtjev za obustavu trgovine akcijama društva najkasnije 7 dana prije dana održavanja skupštine akcionara koja će odlučivati o promjeni forme društva;
  - 5) izvještaj o potrebi sprovođenja postupka promjene forme koji sadrži razloge očekivanih efekata, kao i informaciju o pravnim posljedicama promjene forme društva i pravima nesaglasnih akcionara iz člana 129 ovog zakona, u slučaju uzimanja forme društva ograničene odgovornosti.
- (2) Kod dvodomnog upravljanja, uz dokumenta iz stava 1 ovog člana, skupštini akcionara koja odlučuje o promjeni forme društva, dostavlja se i odluka nadzornog odbora o usvajanju dokumenata iz stava 1 ovog člana koje je pripremio upravni odbor.
- (3) Komisija za hartije od vrijednosti donijeće odluku o obustavi trgovine akcijama društva po zahtjevu iz stava 1 tačka 4 ovog člana koji je podnijet od strane ovlašćenog lica u društvu.
- (4) Ako u roku od 7 dana od dana održavanja skupštine akcionara iz stava 1 ovog člana, od strane lica iz stava 3 ovog člana ili drugog ovlašćenog lica u društvu, Komisiji za hartije od vrijednosti ne bude dostavljena odluka društva o promjeni forme ili joj bude dostavljena odluka o neprihvatanju predloga za promjenu forme društva, dozvolice se nastavak trgovine akcijama društva.
- (5) Društvo stava 1 ovog člana, u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine akcionara koja je donijela odluku o promjeni forme društva, dostavlja radi registracije u CRPS rješenje Komisije za hartije od vrijednosti iz stava 3 i usvojene odluke iz stava 1, tač. 1 do 3 ovog člana, radi registracije sprovedenog postupka restrukturiranja i objavljivanja odluke o promjeni forme društva u "Službenom listu Crne Gore".
- (6) Svaki povjerilac društva čije je potraživanje nastalo prije objave iz stava 5 ovog člana i koji smatra da postupak restrukturiranja u kojem učestvuje njegov dužnik ugrožava namirenje njegovog potraživanja, najkasnije 3 mjeseca od dana registracije promjene

forme, može od društva u postupku promjene forme zahtijevati dodatno obezbjeđenje svojih potraživanja na način i pod uslovima iz člana 253 st. 4, 5 i 6 ovog zakona.

- (7) Društvo u postupku promjene forme dužno je da imaocima zamjenljivih obveznica i drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima obezbijedi da zadrže ista prava koja su imali prije promjene forme ili odgovarajuću novčanu nadoknadu.
- (8) Ukoliko sporazum o novčanoj nadoknadi iz stava 7 ovog člana ne može biti postignut, imaoci zamjenljivih obveznica i drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima mogu tužbom kod nadležnog suda protiv svog dužnika da zahtijevaju određivanje otkupne cijene, najkasnije u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o promjeni forme društva u "Službenom listu Crne Gore".

Pravne posljedice sprovođenja postupka promjene forme

Član 262

- (1) Nakon ispunjenja uslova za restrukturiranje akcionarskog društva, društvo nastavlja sa radom kao društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno ili ortačko društvo od dana registracije u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) U slučaju promjene forme akcionarskog društva u komanditno ili ortačko društvo, komplementari, odnosno ortaci u takvim društvima odgovaraju cjelokupnom imovinom i za obaveze društva nastale prije okončanja postupka promjene forme.
- (3) Akcije akcionarskog društva poništavaju se i brišu iz svih registara, u skladu sa zakonom.

GLAVA IX

PRESTANAK AKCIONARSKOG DRUŠTVA

1. Opšte odredbe

Osnovi prestanka akcionarskog društva

Član 263

- (1) Društvo prestaje da postoji brisanjem iz registra privrednih subjekata, usljed:
  - 1) statusne promjene koja ima za posljedicu prestanak društva;
  - 2) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu odluke skupštine društva (dobrovoljna likvidacija);
  - 3) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu sudske odluke (prinudna likvidacija);
  - 4) sprovođenja postupka stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

2. Likvidacija akcionarskog društva

Opšte odredbe

Član 264

- (1) Postupak likvidacije društva iz stava 2 ovog člana se može sprovesti samo kada društvo ima dovoljno sredstava za izmirenje svih svojih obaveza.
- (2) U slučaju da se u toku trajanja postupka dobrovoljne ili prinudne likvidacije utvrdi da likvidaciona masa neće biti dovoljna za izmirenje svih obaveza društva, u roku od 30 dana od dana saznanja za tu okolnost, likvidator je dužan da podnese predlog za pokretanje stečajnog postupka u ime stečajnog dužnika, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

3. Dobrovoljna likvidacija akcionarskog društva

Odluka o dobrovoljnoj likvidaciji

Član 265

- (1) Sa dobrovoljnom likvidacijom akcionarskog društva može se započeti u skladu sa odredbama ovog zakona, i to:
  - 1) na osnovu odluke odbora direktora, odnosno nadzornog odbora društva, kada je odredbama statuta društva predviđeno da se likvidacija društva može sprovesti poslije određenog perioda ili nastupanja određenog događaja, a taj period je prošao ili se taj događaj desio;
  - 2) kada se na vanrednoj skupštini akcionara donese odluka o likvidaciji društva sa najmanje tri četvrtine glasova akcionara prisutnih lično ili preko punomoćnika, odnosno preko glasačkih listića, pod uslovom da je obavještenje o sazivanju vanredne skupštine dostavljeno akcionarima najmanje 21 dan prije njenog održavanja;
  - 3) kada društvo na skupštini akcionara sa dvije trećine glasova akcionara prisutnih lično ili putem punomoćnika, odnosno preko glasačkih listića, donese odluku da ne želi da nastavi poslovanje i da se pristupi dobrovoljnoj likvidaciji.
- (2) Odluka iz stava 1, tačka 2 ovog člana punovažna je i za slučaj da obavještenje o sazivanju skupštine nije dostavljeno 21 dan prije njenog održavanja, pod uslovom da se akcionari koji posjeduju najmanje devet desetina glasova saglase sa održavanjem sjednice vanredne skupštine akcionara.
- (3) Odlukom o dobrovoljnoj likvidaciji društva imenuje se i likvidacioni upravnik, uz navođenje njegovog imena i kontakt podataka, radi registracije u CRPS.
- (4) Nakon donošenja odluke iz stava 3 ovog člana, postupak likvidacije ne može biti obustavljen.

Registracija i objavljivanje

Član 266

- (1) Odluku o likvidaciji društva, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor društva dostavlja radi registracije u CRPS, u roku od pet dana od dana donošenja odluke.
- (2) Obavještenje o donošenju odluke o likvidaciji društva, Poreska uprava dostavlja u "Službeni list Crne Gore" na objavljivanje u roku od pet dana od dana prijema obavještenja i u njemu obavezno navodi ime i kontakt podatke likvidatora.

- (3) Od dana donošenja odluke o likvidaciji:
- 1) likvidator postaje jedini zakonski zastupnik društva;
  - 2) prestaju ovlašćenja članova organa upravljanja, osim onih za koja likvidator odluči da je neophodno da ostanu na snazi radi okončanja tekućih poslova društva;
  - 3) društvo prestaje da posluje, osim kada je to neophodno za savjesno, redovno i korisno okončanje poslova društva i za likvidaciju društva, kako je to utvrdio likvidator;
  - 4) bilo koji prenos akcija, raspolaganje imovinom ili zaduživanje bez odobrenja likvidatora ne proizvodi pravne posljedice, osim do obima koji je dozvoljen važećim propisima;
  - 5) na svim poslovnim pismima, računima i narudžbenicama koje društvo izdaje, ističe se obavještenje da se društvo likvidira.

Zaštita prava povjerilaca

Član 267

- (1) Društvo u pisanoj formi poziva sve poznate povjerioce društva da prijave svoja potraživanja i obavještava poreski organ.
- (2) Nezavisno od obaveze iz stava 1 ovog člana, društvo je dužno da obavještenje o dobrovoljnoj likvidaciji društva objavi najmanje dva puta u jednom dnevnom štampanom mediju koji izlazi u Crnoj Gori u razmaku od najmanje 15, a najviše 30 dana između objavljivanja.
- (3) Obavještenje iz st. 1 i 2 ovog člana obavezno sadrži rok u kome se moraju prijaviti potraživanja, koji ne može biti kraći od 60 dana od dana dostavljanja obavještenja iz stava 1 ovog člana, odnosno, za povjerioce koja nijesu primili obavještenje u pisanoj formi, od dana objavljivanja posljednjeg obavještenja iz stava 2 ovog člana.
- (4) Potraživanja povjerilaca koji su prijavili svoja potraživanja nakon isteka roka iz stava 3 ovog člana namiriće se iz preostale imovine do okončanja postupka dobrovoljne likvidacije.
- (5) Povjerilac čije potraživanje likvidator osporava dužan je da, u roku od 30 dana od dana prijema dopisa kojim ga likvidator obavještava o toj činjenici, pokrene postupak pred nadležnim sudom.
- (6) Postupak dobrovoljne likvidacije se ne može okončati do isteka roka iz stava 5 ovog člana, kao ni prije donošenja pravosnažne odluke u postupku iz stava 5 ovog člana, ukoliko je takav postupak pokrenut, osim kada je dato odgovarajuće obezbjeđenje osporenog potraživanja.
- (7) Smatra se da je uslov pružanja odgovarajućeg obezbjeđenja osporenog potraživanja iz stava 6 ovog člana ispunjen kada likvidacionom upravniku to izričito i u pisanoj formi potvrdi povjerilac osporenog potraživanja ili kada to na zahtjev likvidacionog upravnika potvrdi sud pred kojim se vodi postupak iz stava 5 ovog člana.

Prava i obaveze likvidatora

Član 268

- (1) Likvidator imenovan za sprovođenje likvidacije prema ovom zakonu ima sva prava i obaveze izvršnog direktora kod jednodomnog društva, odnosno predsjednika upravnog odbora kod dvodomnog društva.
- (2) Likvidator zastupa društvo u likvidaciji kod suda, prema državnim organima i prema trećim licima.
- (3) Likvidator, u skladu sa ovim zakonom:
  - 1) priprema spisak cjelokupne imovine i računovodstveni izvještaj o poslovanju od početka postupka likvidacije, a posebno likvidacioni bilans stanja;
  - 2) izvršava obaveze po zaključenim ugovorima i kada je to potrebno zaključuje nove;
  - 3) raskida ugovore kada je to ekonomski opravdano;
  - 4) saziva i predsjedava skupštinom akcionara društva;
  - 5) vrši raspodjelu preostale imovine društva povjericima i kada je to moguće, akcionarima, u skladu sa pravima koje im daju njihove akcije;
  - 6) ako utvrdi da imovina društva u likvidaciji nije dovoljna da se podmire sva potraživanja povjerilaca, podnosi predlog za pokretanje stečajnog postupka u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj;
  - 7) preuzima i druge radnje neophodne za urednu likvidaciju društva.

Postupanje u slučaju dužeg trajanja postupka dobrovoljne likvidacije

Član 269

- (1) Kada postupak likvidacije društva traje duže od jedne godine, likvidator priprema privremeni izvještaj o likvidaciji, u roku od tri mjeseca po isteku svake finansijske godine.
- (2) Privremeni izvještaj obavezno sadrži:
  - 1) privremeni bilans stanja;
  - 2) izvore prihoda i način njihovog korišćenja;
  - 3) spisak imovine koja je otuđena i prihode ostvarene otuđenjem;
  - 4) informaciju o problemima u sprovođenju postupka likvidacije i predlog načina njihovog rješavanja;
  - 5) iznos troškova sprovođenja likvidacije i naknade koja pripada likvidatoru do toga dana;
  - 6) druge podatke o tome kako je likvidacija sprovedena u proteklom vremenskom periodu.
- (3) Privremeni izvještaj mora biti dostupan na uvid u sjedištu društva svim akcionarima i zainteresovanim licima, sve do okončanja postupka likvidacije.

Okončanje postupka dobrovoljne likvidacije

Član 270

- (1) Kada su poslovi društva u potpunosti ili u značajnoj mjeri okončani, likvidator priprema konačni izvještaj sa objašnjenjem kako je likvidacija sprovedena i kako se raspolagalo sa imovinom društva.
- (2) Konačni izvještaj obavezno sadrži:
  - 1) konačni bilans stanja;
  - 2) prikaz izvora prihoda i njihovu upotrebu;
  - 3) spisak imovine koja je otuđena;
  - 4) prihode koji su ostvareni otuđenjem;
  - 5) informaciju o problemima u sprovođenju postupka likvidacije i predlog načina njihovog rješavanja;
  - 6) iznos troškova likvidacije i naknade koja pripada likvidatoru.
- (3) Nakon pripreme konačnog izvještaja, likvidator saziva vanrednu skupštinu akcionara na kojoj je dužan da detaljno upozna prisutne akcionare sa sadržinom konačnog izvještaja.
- (4) U roku od sedam dana od dana održavanja vanredne skupštine akcionara iz stava 3 ovog člana, likvidator dostavlja kopiju konačnog izvještaja radi registracije u CRPS, zajedno sa zahtjevom za brisanje društva iz Registra.
- (5) Nakon prijema konačnog izvještaja i zahtjeva za brisanje iz CRPS, Poreska uprava briše društvo i o tome dostavlja obavještenje u "Službeni list Crne Gore" na objavljivanje.

Skraćeni postupak likvidacije

Član 271

- (1) Dobrovoljna likvidacija može se sprovesti po skraćenom postupku, ako poslije donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji svi akcionari daju na sudu ovjerene izjave da su izmirene sve obaveze društva prema povjeriocima, uključujući i obaveze prema zaposlenima i da se slažu sa time da bude sproveden skraćeni postupak likvidacije.
- (2) Akcionari iz stava 1 ovog člana odgovaraju neograničeno solidarno za obaveze akcionarskog društva tri godine nakon brisanja društva iz CRPS.
- (3) Povjerioci i druga lica koja imaju pravni interes, u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o prestanku društva po skraćenom postupku, mogu pokrenuti postupak za poništenje odluke pred sudom.
- (4) Sud poništava odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva po skraćenom postupku, ako utvrdi da bi akcionari ili povjerioci bili oštećeni tom odlukom i imenuje likvidatora koji će sprovesti redovni postupak dobrovoljne likvidacije.
- (5) Akcionarsko društvo koje prestaje po skraćenom postupku, briše se iz CRPS uz upisivanje u CRPS ličnih imena, jedinstvenog matičnog broja i adresa akcionara fizičkih lica, odnosno naziva, sjedišta i matičnog broja akcionara pravnih lica, s naznačenjem neograničene solidarne odgovornosti za obaveze brisanog društva, u roku iz stava 2 ovog člana.
- (6) Obavještenje o brisanju društva iz CRPS objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

4. Prinudna likvidacija akcionarskog društva

Osnovi i sadržina sudske odluke o prinudnoj likvidaciji

Član 272

- (1) Akcionarsko društvo prestaje na osnovu odluke suda koja se donosi na zahtjev zainteresovanog lica ili po službenoj dužnosti:
  - 1) ako u roku od 30 dana od dana isteka vremena na koje je društvo osnovano, društvo ne registruje produženje vremena trajanja društva ili u istom roku ne otpočne likvidaciju na osnovu odluke skupštine;
  - 2) ako se osnovni kapital društva smanji ispod minimalnog iznosa propisanog ovim zakonom, a društvo u roku od šest mjeseci ne poveća osnovni kapital najmanje do minimalnog iznosa propisanog ovim zakonom, ili u istom roku društvo ne promijeni pravnu formu u pravnu formu čije uslove ispunjava u skladu sa ovim zakonom, ili u istom roku društvo ne donese odluku o likvidaciji i takvu promjenu u istom roku registruje u skladu sa zakonom o registraciji;
  - 3) ako je pravnosnažnom presudom poništeno osnivanje društva u skladu sa članom 118 ovog zakona;
  - 4) kada se i poslije izricanja kazne u skladu sa ovim zakonom ili drugim propisom ne otkloni povreda zakona i drugih propisa kojom se ugrožavaju interesi povjerilaca i članova društva koji nijesu odgovorni za utvrđene nepravilnosti;
  - 5) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.
- (2) Odlukom suda iz stava 1 ovog člana ostavlja se pravo društvu da, u roku od 60 dana od dana kada je odluka postala izvršna i konačna, imenuje likvidacionog upravnika, u skladu sa članom 265 ovog zakona.
- (3) U slučaju da iskoristi mogućnost iz stava 2 ovog člana, društvo može donijeti odluku o sprovođenju skraćenog postupka likvidacije društva u skladu sa članom 271.
- (4) U slučaju da društvo ne imenuje likvidacionog upravnika u roku iz stava 2 ovog člana, sud će po službenoj dužnosti imenovati likvidacionog upravnika, uz navođenje njegovog imena i kontakt podataka, radi registracije i objavljivanja činjenice pokretanja postupka likvidacije, u skladu sa članom 266.

Shodna primjena odredbi o likvidaciji akcionarskog društva

Član 273

- (1) Na postupak prinudne likvidacije akcionarskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak dobrovoljne likvidacije akcionarskog društva, ako nijesu suprotne odredbama ovog zakona koje se odnose na pojedine osnove prinudne likvidacije akcionarskog društva.
- (2) Odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak dobrovoljne i prinudne likvidacije akcionarskog društva shodno se primjenjuju na likvidaciju ostalih formi privrednih društava, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

DIO ŠESTI

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

GLAVA I

POJAM, SHODNA PRIMJENA ODREDBA O AKCIONARSKOM DRUŠTVU I ZASTUPANJE

Pojam društva sa ograničenom odgovornošću

Član 274

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću je privredno društvo koje osniva jedno ili više pravnih ili fizičkih lica ulaganjem novčanih ili nenovčanih sredstava radi obavljanja djelatnosti pod zajedničkim nazivom, čiji je kapital podijeljen na udjele koji nemaju svojstvo hartija od vrijednosti.
- (2) Društvo može imati najviše 30 članova.
- (3) Ulozi osnivača čine početni kapital društva.

Načelo slobode ugovaranja

Član 275

- (1) Članovi društva s ograničenom odgovornošću svoje međusobne odnose u društvu, kao i odnose sa društvom, uređuju slobodno, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Shodna primjena odredaba ovog zakona na društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 276

- (1) Osim odredaba koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću, odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo shodno se primjenjuju i na društvo sa ograničenom odgovornošću.
- (2) Kada odredbe upućuju na akcije, one se shodno primjenjuju i na udjele, a kada postoji nesaglasnost između odredaba koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću i odredaba koje se odnose na akcionarsko društvo, primjenjuju se odredbe koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću.

GLAVA II

OSNIVANJE DRUŠTVA I OBAVJEŠTAVANJE JAVNOSTI

Način osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću

Član 277

- (1) Društvo se osniva na osnovu ugovora koji zaključuju osnivači.
- (2) Ako društvo osniva jedan osnivač, umjesto ugovora o osnivanju, osnivački akt predstavljaće odluka jedinog osnivača o osnivanju društva.
- (3) Punomoćnici osnivača moraju imati punomoćje ovjereno u skladu sa zakonom.

Troškovi osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću

Član 278

- (1) Osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću može se odrediti da troškove osnivanja društva snosi društvo ili osnivači.
- (2) Na troškove osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuje član 114.

Osnivački akt

Član 279

- (1) Odluka, odnosno ugovor osnivanju društva s ograničenom odgovornošću sadrži:
  - 1) ime, jedinstveni matični broj i prebivalište osnivača koji je domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište osnivača koji je strano fizičko lice, odnosno naziv, matični broj i sjedište osnivača koji je domaće pravno lice, odnosno naziv, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sjedište osnivača koji je strano pravno lice;
  - 2) naziv društva koje se osniva;
  - 3) oznaku da se radi o društvu ograničene odgovornosti (skraćena oznaka "DOO");
  - 4) prava i obaveze osnivača;
  - 5) ime, odnosno naziv osnivača koji unose nenovčane uloge, opis uloga, nominalnu vrijednost udjela dobijenog za ulog i rok do kada se nenovčani ulozi moraju unijeti u društvo;
  - 6) udio svakog člana društva u ukupnom osnovnom kapitalu izražen u procentima;
  - 7) procijenjene troškove osnivanja i način njihove naknade;
  - 8) postupak za rješavanje sporova između osnivača;
  - 9) ovlaštenje da jedan ili više osnivača zastupaju osnivače u postupku osnivanja društva;
  - 10) druge odredbe od značaja za društvo.
- (2) Ako osnivački akt ne sadrži odredbe o nadležnostima organa društva, organi društva imaju nadležnosti predviđene ovim zakonom.
- (3) Osnivački akt društva s ograničenom odgovornošću mijenja se prostom većinom glasova članova društva koji predstavljaju najmanje polovinu kapitala, ako osnivačkim aktom nije predviđena strožija većina.

Statut

Član 280

- (1) Statut društva sadrži:
  - 1) naziv društva;
  - 2) sjedište društva, posebnu adresu za prijem pošte, ako postoji;
  - 3) adresu za prijem elektronske pošte;

- 4) pretežnu djelatnost društva;
- 5) podatak da je društvo osnovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i iznos kapitala;
- 6) pravila postupanja i postupak imenovanja izvršnog direktora, osim kod društva odgraničene odgovornosti koje ima dvodomni sistem upravljanja, u skladu sa članom 308 stav 2 ovog zakona;
- 7) pravila postupanja i postupak imenovanja članova odbora direktora, odnosno upravnog i nadzornog odbora, ukoliko su izabrani u društvu, njihova prava i obaveze, razrješenje i raspodjelu ovlašćenja organa upravljanja;
- 8) odredbe o načinu promjene iznosa kapitala, ukoliko nijesu utvrđene ugovorom o osnivanju;
- 9) lica ovlašćena za zastupanje društva, kolektivno ili pojedinačno;
- 10) postupak izdavanja i prijema isprava;
- 11) rok na koji se društvo osniva, ako se ne osniva na neodređeno vrijeme;
- 12) postupak izmjena i dopuna statuta;
- 13) druge odredbe, u skladu sa zakonom.

Početna registracija

Član 281

- (1) Prilikom početne registracije društva sa ograničenom odgovornošću, društvo dostavlja radi registracije u CRPS sljedeća dokumenta i podatke:
  - 1) osnivački akt;
  - 2) statut;
  - 3) spisak sa imenima i u slučaju da je došlo do promjene imena, prethodna imena članova organa upravljanja društva, datum i mjesto njihovog rođenja, njihov matični broj, prebivalište, odnosno boravište i odluke o njihovom imenovanju;
  - 4) izjave članova organa upravljanja društva o tome koje državljanstvo posjeduju;
  - 5) zanimanja članova organa upravljanja koji nijesu zaposleni u društvu, kao i podatke o članstvu u drugim odborima, funkcijama na kojima se nalaze u Crnoj Gori ili van nje, kao i mjestu registracije tih društava, ukoliko nijesu registrovana u Crnoj Gori;
  - 6) ime i adresu revizora i sekretara društva, ako postoje u društvu, kao i odluke o njihovom imenovanju;
  - 7) ime i adresu članova komisije za reviziju, komisije za naknade i komisije za imenovanja, ako ove komisije postoje u društvu, kao i odluke o njihovom imenovanju;
  - 8) potpisanu izjavu članova organa upravljanja, odnosno revizora i sekretara društva, ako postoje u društvu, da prihvataju imenovanja;
  - 9) dokaz o uplati odgovarajuće takse.
- (2) Registraciona dokumenta sadrže podatak da li lica ovlašćena da zastupaju društvo mogu da djeluju kolektivno ili kao pojedinci.

- (3) O izvršenoj registraciji izdaje se rješenje koje služi kao dokaz da je društvo registrovano.
- (4) Poreska uprava objavljuje u "Službenom listu Crne Gore" podatke o nazivu i sjedištu društva, imena članova organa upravljanja i članova drugih organa društva registrovanih u CRPS, revizora, sekretara društva, ako postoji u društvu, kao i datume donošenja osnivačkog akta, usvajanja statuta i registracije.

Registracija promjena, obavještavanje javnosti i pravne posljedice objavljivanja

Član 282

- (1) U pogledu registracije promjena objavljenih podataka, obavještavanja javnosti i pravnih posljedica objavljivanja, primjenjuju se odredbe iz čl. 121 i 122 ovog zakona.

GLAVA III

JEDNOČLANO DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Jednočlano društvo

Član 283

- (1) Jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću je društvo koje odlukom osniva jedno fizičko ili pravno lice, odnosno društvo u kojem jedno lice, nakon osnivanja, stekne sve udjele, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Na jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 110, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

GLAVA IV

OSNOVNI KAPITAL

Minimalni osnovni kapital

Član 284

- (1) Osnivači društva sa ograničenom odgovornošću su dužni da utvrde iznos osnovnog kapitala, koji ne može biti manji od 1 euro, osim ako je posebnim zakonom propisan veći iznos minimalnog osnovnog kapitala za društva koja obavljaju određene djelatnosti.

Povećanje osnovnog kapitala

Član 285

- (1) Osnovni kapital povećava se:
  - 1) novim ulozima postojećih članova ili člana koji pristupa društvu;
  - 2) pretvaranjem rezervi ili dobiti društva u osnovni kapital;
  - 3) pretvaranjem (konverzijom) potraživanja prema društvu u osnovni kapital;

- 4) statusnim promjenama koje imaju za posljedicu povećanje osnovnog kapitala;
- (2) Osnovni kapital povećava se na osnovu odluke skupštine.
- (3) Članovi društva imaju pravo prečeg upisa udjela prilikom povećanja osnovnog kapitala novim ulozima u srazmjeri sa svojim udjelima, osim ako je osnivačkim aktom drugačije određeno.

Smanjene osnovnog kapitala

Član 286

- (1) Osnovni kapital društva s ograničenom odgovornošću može se smanjiti odlukom skupštine članova, ali ne ispod zakonom propisanog minimalnog osnovnog kapitala.

Istovremeno smanjenje i povećanje osnovnog kapitala

Član 287

- (1) Smanjenje osnovnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću po jednom osnovu može se izvršiti istovremeno sa povećanjem njegovog osnovnog kapitala po drugom osnovu u skladu sa ovim zakonom.

Smanjenje osnovnog kapitala u slučaju gubitka

Član 288

- (1) Ako iz godišnjih finansijskih izvještaja proizlazi da je usljed gubitka neto imovina društva manja od vrijednosti osnovnog kapitala, društvo je u obavezi da, najkasnije u roku od 30 dana od posljednjeg dana roka za registraciju godišnjih finansijskih izvještaja sprovede postupak smanjenja osnovnog kapitala u skladu sa zakonom.
- (2) Na postupak smanjenja osnovnog kapitala u skladu sa stavom 1 ovog člana ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o zaštiti prava povjerilaca.

GLAVA V

UDJELI

Sticanje udjela

Član 289

- (1) Uplatom uloga lice stiče udio u društvu, srazmjerno vrijednosti unijetog uloga, osim ako je osnivačkim aktom pri osnivanju društva ili jednoglasnom odlukom skupštine, u slučaju naknadnih uloga, utvrđeno drugačije.
- (2) Član društva može posjedovati samo jedan udio u društvu koji predstavlja njegov procenat u vlasništvu kapitala.
- (3) Ako član društva s ograničenom odgovornošću stekne jedan ili više udjela, ti udjeli se spajaju sa postojećim udjelom i zajedno čine jedan udio.

Način ostvarivanja prava po osnovu udjela

Član 290

- (1) Udjeli nemaju svojstvo hartija od vrijednosti.
- (2) Pravo glasa članova društva s ograničenom odgovornošću, kao i imovinska prava prema društvu, srazmjerni su udjelima članova u ukupno uplaćenom osnovnom kapitalu društva u vrijeme ostvarivanja tih prava, ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drukčije određeno.

Suvlasništvo na udjelu

Član 291

- (1) Udio može pripadati jednom licu ili većem broju lica.
- (2) Suvlasnici udjela se u odnosu prema društvu smatraju jednim članom i neograničeno solidarno odgovaraju društvu za sve obaveze u vezi sa tim udjelom.
- (3) Suvlasnici udjela u društvu s ograničenom odgovornošću svoja prava glasa i druga prava ostvaruju preko jednog zajedničkog punomoćnika, ako osnivačkim aktom ili statutom društva nije drukčije određeno.
- (4) Pravne radnje i obavještenja koje društvo preduzme, odnosno uputi zajedničkom punomoćniku iz stava 3 ovog člana imaju dejstvo prema svim suvlasnicima udjela.
- (5) Do dana dostavljanja društvu obavještenja o imenovanju zajedničkog punomoćnika iz stava 3 ovog člana, udio suvlasnika neće se računati za potrebe glasanja i utvrđivanja kvoruma na skupštini članova društva, a pravne radnje koje društvo preduzme prema jednom suvlasniku imaće dejstvo prema svim suvlasnicima.

Finansijska podrška društva za sticanje udjela u društvu

Član 292

- (1) Društvo ne može, direktno ili indirektno, pružati finansijsku podršku bilo kakve vrste za kupovinu svojih udjela, osim ako jednoglasno odluče svi članovi društva.
- (2) Pravni posao koji je suprotan odredbi stava 1 ovog člana ništav je.

Sticanje sopstvenih udjela

Član 293

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može steći udio od jednog ili više članova društva, uz uslov da odluku o tome donesu članovi društva čiji udjeli predstavljaju najmanje dvije trećine ukupnog kapitala.
- (2) Kopija predloženog ugovora dostavlja se svim članovima najmanje 21 dan prije donošenja odluke.
- (3) Društvo može isplaćivati naknadu za sopstveni udio samo iz:
  - 1) sredstava rezervi društva koje se mogu koristiti za te namjene;

- 2) sredstava ostvarenih prodajom sopstvenog udjela društva stečenog istupanjem tog člana društva.
- (3) Do potpune isplate naknade udjela članu koji je istupio iz društva, društvo ne može dijeliti dobit svojim članovima.

Prenos udjela između članova društva

Član 294

- (1) Udio se može prenositi među članovima društva bez ograničenja, osim ako je ovim zakonom ili statutom društva drukčije utvrđeno.

Pravo preče kupovine udjela

Član 295

- (1) Kada član društva namjerava da prenese svoj udio, ostali članovi i društvo, imaju pravo preče kupovine tog udjela, osim ako je to pravo isključeno osnivačkim aktom ili statutom društva.
- (2) Kada ne postoji sporazum o kupovini udjela između prenosioca udjela i ostalih članova društva, udio se srazmjerno dijeli među članovima društva prema njihovim dotadašnjim udjelima, ukoliko drukčije nije utvrđeno osnivačkim aktom ili statutom.
- (3) Prenosilac udjela u obavezi je da prije prenosa udjela trećem licu svoj udio ponudi svim drugim članovima društva i društvu, ponudom u pisanoj formi.
- (4) Ponuda iz stava 3 ovog člana sadrži sve bitne elemente ugovora o prenosu udjela, adresu na koju nosilac prava preče kupovine upućuje prihvatanje ponude, rok za zaključenje i ovjeru ugovora o prenosu udjela, kao i druge elemente predviđene osnivačkim aktom.
- (5) Smatraće se da ponuda koja ne sadrži sve elemente iz stava 4 ovog člana nije ni učinjena.
- (6) Nosilac prava preče kupovine koji koristi ovo pravo obavezan je da u pisanoj formi obavijesti prenosioca udjela o prihvatanju ponude u cjelosti, u roku od 30 dana od dana prijema ponude, osim ako je drugi rok, ali ne kraći od osam dana, niti duži od 180 dana, predviđen statutom.
- (7) Postupak ostvarivanja prava preče kupovine može se statutom urediti i na drugačiji način.

Povreda prava preče kupovine

Član 296

- (1) Nosilac prava preče kupovine kojem prenosilac udjela nije dostavio ponudu u skladu sa ovim zakonom, odnosno na način propisan osnivačkim aktom ili statutom, tužbom nadležnom sudu može zahtijevati poništaj ugovora ili drugog akta o prenosu udjela.

- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana saznanja za zaključenje ugovora o prenosu udjela, ali najkasnije istekom šestog mjeseca od dana registracije prenosa udjela u CRPS.

Prenos udjela trećem licu

Član 297

- (1) Ako u roku od 30 dana od dana kada je ponuda iz člana 295 stav 3 učinjena, članovi i samo društvo ne prihvate kupovinu udjela, udio se može prenijeti trećem licu, pod uslovima koji ne mogu biti povoljniji od uslova ponuđenih članovima društva ili samom društvu.

Prodaja udjela u izvršnom postupku

Član 298

- (1) Ako se udio prodaje u izvršnom postupku sud o tome obavještava članove društva i društvo.
- (2) Ukoliko u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja, članovi i društvo ne iskažu interes za kupovinu udjela, udio se prodaje u skladu sa propisima o izvršnom postupku.

Prenos udjela putem nasljeđivanja

Član 299

- (1) Za slučaj smrti fizičkog lica ili prestanka pravnog lica, udio se prenosi na njegove nasljednike ili pravne sljedbenike, ukoliko nije drukčije propisano statutom.
- (2) Ako je statutom zabranjen prenos udjela, njegovim odredbama mora se utvrditi obaveza članova društva ili samog društva da otkupi taj udio.
- (3) Kada članovi ili samo društvo ne otkupe udio, udio će se povući u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na smanjenje kapitala akcionarskog društva, s tim da se način utvrđivanja naknade, kao i rok za njenu isplatu moraju utvrditi statutom društva.
- (4) U slučaju da način utvrđivanja i rok za isplatu naknade iz stava 3 ovog člana nijesu utvrđeni statutom, smatraće se da ne postoji zabrana iz stava 2 ovog člana.

Forma prenosa udjela

Član 300

- (1) Udio se prenosi ugovorom u pisanoj formi, kao i na drugi način u skladu sa zakonom.
- (2) Ugovorne strane kod ugovora iz stava 1 ovog člana ovjeravaju svoje potpise u skladu sa zakonom.

Posljedice prenosa udjela

Član 301

- (1) U slučaju prenosa udjela, lice koje prenosi i lice koje prima udio biće neograničeno solidarno odgovorni društvu za obaveze koje nosi članstvo u društvu i koje su dospjele prije prenosa udjela u skladu sa ovim zakonom.

Zalaganje udjela

Član 302

- (1) Član društva može založiti udio ili dio udjela, osim ako je osnivačkim aktom to izričito zabranjeno.
- (2) Zalogoprimac nema nikakvo pravo glasa ili pravo upravljanja u društvu dok ne postane član društva.

GLAVA VI

PRESTANAK SVOJSTVA ČLANA DRUŠTVA

Načini prestanka svojstva člana društva

Član 303

- (1) Članu društva sa ograničenom odgovornošću prestaje svojstvo člana društva:
  - 1) smrću, odnosno prestankom pravnog lica;
  - 2) istupanjem iz društva;
  - 3) isključenjem iz društva;
  - 4) prenosom udjela.
- (2) Osnivačkim aktom društva sa ograničenom odgovornošću mogu se odrediti osnovi, postupak i posljedice prestanka svojstva člana društva.

Istupanje člana društva

Član 304

- (1) Osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću ne može se unaprijed isključiti pravo istupanja iz društva i član društva se ne može unaprijed odreći tog prava, kao ni pravo društva na zahtjev protiv člana društva za nepropisno istupanje iz društva.

Istupanje člana društva iz opravdanog razloga

Član 305

- (1) Član društva s ograničenom odgovornošću može istupiti iz društva ako mu ostali članovi ili društvo prouzrokuju štetu, ako je spriječen u ostvarivanju svojih prava u društvu ili mu neki članovi društva ili društvo nameću nesrazmjerne obaveze, kao i iz drugih opravdanih razloga.
- (2) Član društva koji želi da istupi iz društva dužan je da dostavi zahtjev društvu u pisanoj formi, u kojem mora navesti razloge istupanja i visinu tražene naknade za svoj udio u društvu.

- (3) Odluku o zahtjevu iz stava 2 donosi skupština u roku od 60 dana od prijema zahtjeva i o istoj, uključujući i eventualne razloge osporavanje, obavještava člana društva koji istupa, u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine na kojoj je odluka donijeta.
- (4) Sastavni dio odluke iz stava 3 ovog člana je i rok za isplatu tražene naknade, koji ne može biti duži od 60 dana od dana održavanja skupštine na kojoj je donijeta odluka o zahtjevu iz stava 2 ovog člana.
- (5) U slučaju da skupština u roku iz stava 3 ovog člana ne donese odluku, smatraće se da je zahtjev usvojen u cjelini.
- (6) Ako se njegovi razlozi za istupanje osporavaju, član društva sa ograničenom odgovornošću ima pravo da pokrene postupak pred nadležnim sudom u cilju utvrđivanja opravdanosti razloga za istupanje i određivanja naknade u visini tržišne vrijednosti udjela, u roku od 30 dana od dana kada mu je dostavljeno obavještenje iz stava 3 ovog člana.
- (7) Član društva za kojeg se u postupku pred nadležnim sudom utvrdi da istupa iz društva bez postojanja opravdanog razloga, dužan je da nadoknadi društvu time prouzrokovanu štetu.
- (8) Na isplatu vrijednosti udjela člana društva koji je istupio u skladu s odredbama ovog člana, primjenjuju se odredbe člana 293 stav 3 ovog zakona.

Isključenje člana društva

Član 306

- (1) Član društva može podići tužbu protiv drugog člana društva kojom će od nadležnog suda zahtijevati da ga isključi iz društva u slučaju postojanja opravdanog razloga.
- (2) Opravdan razlog za isključenje će naročito postojati:
  - 1) kada član društva namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje štetu društvu ili drugim članovima društva;
  - 2) kada član društva svojim ponašanjem sprječava ili otežava poslovanje društva.
- (3) Sud će za udio člana koji mu je oduzet odlukom o isključenju, na teret podnosioca tužbe, odrediti naknadu u visini vrijednosti dijela likvidacionog ostatka koji bi pripao isključenom članu srazmjerno njegovom udjelu u osnovnom kapitalu društva na dan pravnosnažnosti presude o isključenju tog člana iz društva.
- (4) Sud će prilikom određivanja naknade iz stava 3 ovog člana odrediti i rok za isplatu te naknade, s tim što taj rok ne može biti duži od dvije godine od dana pravnosnažnosti presude.
- (5) Prilikom određivanja roka za isplatu iz stava 4 ovog člana, sud će uzeti u obzir finansijsku situaciju u kojoj se nalazi tužilac, s tim da, na zahtjev tuženog, može obavezati tužioca da položi odgovarajuća sredstva obezbjeđenja u pogledu izvršenja presude o isključenju člana društva u dijelu isplate naknade za oduzeti ulog.
- (6) U slučaju isključenja člana društva u skladu sa ovim članom, društvo zadržava pravo na naknadu štete koju mu je isključeni član društva prouzrokovao radnjama zbog kojih je isključen iz društva.

Registracija istupanja i isključenja člana iz društva

Član 307

- (1) Odluka o prihvatanju zahtjeva za istupanje iz društva i dokaz o isplati tražene naknade, odnosno konačna i izvršna sudska odluka o istupanju ili isključenju, dostavlja se u CRPS radi registracije prestanka svojstva člana.

GLAVA VII

ORGANI DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

1. Osnovne odredbe

Organi društva sa ograničenom odgovornošću

Član 308

- (1) Organi društva sa ograničenom odgovornošću su skupština i izvršni direktor, s tim da statutom društva s ograničenom odgovornošću može biti ustanovljena i struktura organa akcionarskog društva, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Društva sa ograničenom odgovornošću, koja imaju status društva od javnog interesa u smislu ovog zakona, moraju imati strukturu organa upravljanja, odnosno strukturu članova organa upravljanja akcionarskih društava koja imaju status društava od javnog interesa, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Društva sa ograničenom odgovornošću, koja u smislu propisa kojima se regulišu računovodstvo i revizija spadaju u kategoriju velikih društva, moraju imati strukturu organa upravljanja, odnosno strukturu članova organa upravljanja akcionarskih društava, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Društva iz stava 2 ovog člana koja nakon osnivanja steknu takav status, dužna su da izvrše prilagođavanje strukture organa upravljanja, odnosno strukture članova tih organa u roku od tri mjeseca od dana donošenja rješenja Komisije za hartije od vrijednosti kojim se potvrđuje uspješnost emisije.
- (5) Društva iz stava 3 ovog člana koja nakon osnivanja steknu takav status, dužna su da izvrše prilagođavanje strukture organa upravljanja, odnosno strukture članova tih organa u roku od šest mjeseca od završetka finansijske godine u kojoj su se stekli uslovi za promjenu statusa.

2. Skupština društva

Sastav, način rada i ovlašćenja

Član 309

- (1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću čine skupštinu društva.
- (2) Ako osnivačkim aktom ili statutom nije drukčije uređeno, ili se radi o društvima sa ograničenom odgovornošću iz člana 308 stav 2 ovog zakona, skupština društva sa ograničenom odgovornošću:

- 1) vrši izmjene i dopune osnivačkog akta i statuta;
  - 2) usvaja finansijske iskaze, kao i izvještaje revizora ako su finansijski iskazi bili predmet revizije;
  - 3) imenuje i razrješava izvršnog direktora i utvrđuje naknadu za njegov rad;
  - 4) nadzire rad direktora;
  - 5) odlučuje o povećanju i smanjenju osnovnog kapitala društva, kao i o svakoj emisiji hartija od vrijednosti;
  - 6) odlučuje o raspodjeli dobiti i načinu pokrića gubitaka, uključujući i određivanje dana sticanja prava na učešće u dobiti i dana isplate učešća u dobiti članovima društva;
  - 7) odlučuje o pokretanju postupka likvidacije, restrukturiranju, kao i o podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka od strane društva;
  - 8) imenuje likvidacionog upravnika;
  - 9) odlučuje o sticanju sopstvenih udjela;
  - 10) odlučuje o zahtjevu za istupanje člana društva;
  - 11) odlučuje o isključenju člana društva iz razloga neplaćanja, odnosno neunošenja upisanog uloga;
  - 12) odlučuje o pokretanju spora za isključenje člana društva;
  - 13) daje prokuru;
  - 14) odlučuje o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu sa prokuristom, kao i u sporu sa izvršnim direktorom;
  - 15) odlučuje o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu protiv člana društva;
  - 16) odobrava ugovor o pristupanju novog člana i daje saglasnost na prenos udjela trećem licu;
  - 17) odlučuje o promjenama pravne forme;
  - 18) donosi poslovnik o svom radu;
  - 19) vrši druge poslove i odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom i statutom.
- (3) Sjednica se može održati i bez sazivanja, ako joj prisustvuju svi članovi društva, osim ako je osnivačkim aktom ili statutom drukčije određeno.

Telefonske sjednice, glasanje pisanim putem i odlučivanje bez sjednice

Član 310

- (1) Sjednice skupštine mogu se održavati korišćenjem konferencijske veze ili druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, tako da sva lica koja učestvuju u radu sjednice mogu da međusobno istovremeno komuniciraju.
- (2) Smatra se da su lica koja na ovaj način učestvuju u radu sjednice lično prisutna.
- (3) Član društva može glasati i pisanim putem, osim ako je ugovorom o osnivanju, statutom ili poslovnikom skupštine drukčije utvrđeno i u tom slučaju, za potrebe izračunavanja kvoruma, smatra se da taj član društva prisustvuje sjednici.

- (4) Svaka odluka može se donijeti i bez sjednice, ako je potpišu svi članovi društva sa pravom glasa.

3. Izvršni direktor društva sa ograničenom odgovornošću u kojem ne postoje drugi organi upravljanja

Status i ovlaštenja izvršnog direktora

Član 311

- (1) Izvršni direktor je obavezan organ društva.
- (2) Izvršni direktor je zakonski zastupnik društva i vodi poslove društva u skladu sa osnivačkim aktom, statutom i odlukama skupštine društva.
- (3) Izvršni direktor ne može izdati punomoćje za zastupanje niti zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana on ili sa njim povezano lice.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, punomoćje izdaje skupština ili drugi organ društva, u skladu sa statutom.

Uslovi za imenovanje izvršnog direktora

Član 312

- (1) Skupština društva imenuje direktora na način utvrđen osnivačkim aktom ili statutom društva.
- (2) Izvršni direktor može biti svako poslovno sposobno lice i mora zasnovati radni odnos u društvu.
- (3) Osnivačkim aktom, statutom ili odlukom skupštine mogu se odrediti uslovi koje neko lice treba da ispunjava da bi bilo imenovano za izvršnog direktora.

Prestanak svojstva izvršnog direktora

Član 313

- (1) Skupština društva može razriješiti izvršnog direktora u svakom trenutku, bez obaveze da navede razloge za razrješenje, osim ako je to izričito predviđeno osnivačkim aktom ili odlukom skupštine.
- (2) Na prestanak svojstva izvršnog direktora društva s ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 178 ovog zakona o prestanku svojstva izvršnog direktora akcionarskog društva, s tim da se pravila koja se odnose na odbor direktora imaju primijeniti na skupštinu društva.

GLAVA VIII

VOĐENJE POSLOVNE EVIDENCIJE I JAVNOST POSLOVANJA

Obaveza čuvanja akata i dokumenata

Član 314

- (1) Društvo čuva sljedeće akte i dokumenta:
  - 1) osnivački akt i statut društva;
  - 2) rješenje o registraciji osnivanja društva;
  - 3) opšte akte društva;
  - 4) zapisnike sa sjednica skupštine i odluke skupštine;
  - 5) knjigu udjela;
  - 6) dokumenta koja dokazuju svojinu i druga imovinska prava društva;
  - 7) ugovore koje su članovi organa upravljanja, kao i članovi društva ili sa njima povezana lica u smislu ovog zakona, zaključili sa društvom.
- (2) Društvo je dužno da dokumenta i akte iz stava 1 ovog člana čuva u svom sjedištu ili na drugom mjestu koje je poznato i dostupno svim članovima društva.

Pristup aktima i dokumentima društva

Član 315

- (1) Pored prava na pristup dokumentima u skladu sa shodnom primjenom člana 126 stav 5 ovog zakona, član društva ograničene odgovornosti ima pravo da zahtijeva da mu izvršni direktor ili predsjednik upravnog odbora kod dvodomnog upravljanja, stavi na uvid i druga dokumenta vezana za poslovanje društva ili za ostvarivanje prava članova društva.
- (2) Pravo iz stava 1 ovog člana ima i raniji član društva u pogledu dokumenata nastalih tokom perioda u kojem je bio član društva.
- (3) Pravo iz st. 1 i 2 ovog člana ostvaruje se u skladu sa postupkom ostvarivanja prava akcionara na informisanje iz člana 126.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, odgovorno lice iz stava 1 ovog člana može uskratiti članu društva ostvarivanje prava iz st. 1 i 2, ako postoji opravdana bojazan da bi to pravo bilo iskorišćeno za svrhe suprotne interesima društva, odnosno za svrhu koja nije u vezi sa njegovim članstvom u društvu ili ako bi time društvu ili njegovom povezanom društvu mogla biti pričinjena znatna šteta.
- (5) Stav 4 ovog zakona ne odnosi se na dokumenta iz člana 126 stav 2 ovog zakona.
- (6) U pogledu prava člana društva kojem je uskraćeno ostvarivanje prava na uvid u skladu sa stavom 4 ovog člana, shodno se primjenjuje član 127 ovog zakona.

Registracija promjena

Član 316

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću, bez odlaganja, dužno je dostaviti radi registracije u CRPS, a registarski organ objavljuje u "Službenom listu Crne Gore", sljedeće dokumente i podatke o:
  - 1) izmjenama statuta ili osnivačkog akta, uključujući produženje roka utvrđenog za trajanje društva;

- 2) promjeni naziva i sjedišta, kao i adrese za prijem službenih dopisa;
- 3) imenovanju, razrješenju i podatke o licima izabranim za članove organa upravljanja, za članove administracije ili druga ovlaštena lica, ako takva lica postoje;
- 4) imenovanju, razrješenju i podatke o licima koja, kolektivno ili pojedinačno, imaju ovlaštenje da zastupaju društvo u odnosima sa trećim licima;
- 5) likvidaciji društva;
- 6) poništenju osnivanja društva od strane nadležnog suda;
- 7) imenovanju likvidatora, njegov identitet, kvalifikacije i ovlaštenja koja nijesu navedena u ovom zakonu i statutu;
- 8) iznosu kapitala, ukoliko povećanje kapitala ne zahtijeva izmjenu statuta.

GLAVA IX

PROMJENA FORME DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Promjena forme društva sa ograničenom odgovornošću

Član 317

- (1) Na postupak restrukturiranja društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe koje se odnose na akcionarsko društvo.
- (2) Na postupak restrukturiranja društva sa ograničenom odgovornošću promjenom forme u akcionarsko društvo, komanditno ili ortačko društvo, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju tih društava.
- (3) Prelazak u formu akcionarskog društva moguć je pod sljedećim uslovima:
  - 1) skupština članova društva donosi posebnu odluku o restrukturiranju društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo;
  - 2) kapital društva ne smije biti manji od 25 000 eura u trenutku donošenja odluke iz stava 3 tačke 1 ovog člana;
  - 3) statut mora biti izmijenjen kako bi se utvrdilo da se društvo organizuje kao akcionarsko društvo;
  - 4) udjeli članova u društvu sa ograničenom odgovornošću se poništavaju i izdaju se akcije u srazmjeri sa postojećom vlasničkom strukturom, ukoliko se svi zainteresovani članovi nijesu drukčije sporazumjeli;
  - 5) akcije akcionarskog društva registruju se u skladu sa Zakonom o hartijama od vrijednosti.
- (4) Nakon ispunjavanja uslova za restrukturiranje društva sa ograničenom odgovornošću u akcionarsko društvo, komanditno ili ortačko društvo, društvo nastavlja sa radom u novoj formi od dana registracije promjene u CRPS.

GLAVA X

PRESTANAK DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Osnovi prestanka društva

Član 318

- (1) Društvo prestaje da postoji brisanjem iz registra privrednih subjekata, usljed:
  - 1) statusne promjene koja ima za posljedicu prestanak društva;
  - 2) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu odluke skupštine društva;
  - 3) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu sudske odluke;
  - 4) zaključenja postupka stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

DIO SEDMI

PREKOGRANIČNA SPAJANJA DRUŠTAVA KAPITALA

Pojam prekograničnog spajanja i shodna primjena odredbi ovog zakona

Član 319

- (1) Prekogranično spajanje društava kapitala u smislu ovog zakona je postupak restrukturiranja prilikom kojeg se jedno ili više društava (preuzeta društva) pripajaju postojećem društvu (društvo preuzimalac) prenosom cjelokupne imovine i obaveza na to društvo, koje u zamjenu emituje akcije ili izdaje udjele članovima društava koja se pripajaju (prekogranično spajanje putem pripajanja), ili se dva ili više društava spajaju formiranjem novog društva koje izdaje akcije ili izdaje udjele novoformiranog društva članovima društava koja se spajaju (prekogranično spajanje putem osnivanja novog društva), gdje je od društava koja učestvuju u postupku prekograničnog spajanja makar jedno od njih:
  - 1) akcionarsko društvo ili društvo ograničene odgovornosti sa sjedištem registrovanim u Crnoj Gori;
  - 2) društvo kapitala u smislu člana 2, tačke 1 Direktive 2005/56/EZ, koje je osnovano prema zakonima države članice Evropske unije ili države strane ugovornice Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru sa registrovanim sjedištem, upravom ili glavnim mjestom obavljanja djelatnosti u nekoj od ovih država.
- (2) U prekograničnom spajanju prema odredbama ovoga Zakona ne mogu učestvovati:
  - 1) zadruge, čak i ako prema pravu druge države članice Evropske unije ili države potpisnice Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru ispunjavaju uslove iz člana 2, tačke 1 Direktive 2005/56/EZ;
  - 2) društva iz člana 1, stava 2 Direktive 2009/65/EZ, čiji je cilj kolektivno ulaganje kapitala dobijenog od strane javnosti, a koje funkcioniše na načelu podjele rizika i čije se hartije od vrijednosti na zahtjev imaoca otkupljuju, direktno ili indirektno iz imovine tih društava, pri čemu se radnja koju takvo društvo preduzme radi zadržavanja vrijednosti svojih akcija na tržištu hartija od vrijednosti na nivou koji ne odstupa značajno od njihove neto knjigovodstvene vrijednosti, smatra ekvivalentnom takvom otkupu;
  - 3) društva koja su predmet primjene instrumenata sanacije, ovlašćenja i mehanizma utvrđenih Dijelom IV Direktive 2014/59/EU.

- (3) Odredbe ovoga zakona o prekograničnim spajanjima shodno se primjenjuju i na postupke spajanja kod kojih je jedno od preuzetih društava osnovano i ima registrovano sjedište u državi koja nije članica Evropske unije, odnosno strana ugovornica Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru, kada se društvo preuzimalac osniva ili već ima registrovano sjedište u Crnoj Gori.
- (4) Ako odredbama ovog zakona nije drukčije propisano, na postupke prekograničnih spajanja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na spajanje akcionarskih društava.

Nacrt ugovora o prekograničnom spajanju

Član 320

- (1) Nadležni organi upravljanja društava koja učestvuju u prekograničnom spajanju usaglašavaju nacrt ugovora o prekograničnom spajanju, koji mora sadržati sljedeće podatke:
  - 1) forma, naziv i sjedište društava koja se spajaju i predložena forma, naziv i sjedište društva preuzimaoca, ako se sprovodi postupak prekograničnog spajanja putem osnivanja novog društva;
  - 2) srazmjera vrijednosti akcija, odnosno udjela prilikom njihove zamjene, a ukoliko se za pravičnu naknadu dodatno daje i novčani iznos, predloženi iznos naknade,
  - 3) uslove za dodjeljivanje akcija ili udjela koji predstavljaju kapital društva koje nastaje prekograničnim spajanjem;
  - 4) očekivane posljedice postupka spajanja na status zaposlenih u društvima koja učestvuju u postupku spajanja;
  - 5) datum od kojeg sticaoci akcija ili udjela u društvu preuzimaocu imaju pravo na učešće u dobiti društva, kao i druge uslove za sticanje tog prava;
  - 6) datum od kojeg se sve radnje preuzetih društava smatraju i u računovodstvene svrhe tretiraju kao radnje preduzete od strane društva preuzimaoca;
  - 7) prava koja društvo preuzimalac daje članovima društva koji imaju posebna prava i licima koja posjeduju druge hartije od vrijednosti koje daju posebna prava, kao i mjere koje se u odnosu na njih predlažu;
  - 8) novčane isplate ili druge koristi se vrše ili ustupaju nezavisnim ekspertima koji vrše ispitivanje ugovora o prekograničnom spajanju, kao i članovima organa upravljanja i nadzora društava koja učestvuju u spajanju;
  - 9) ugovor o osnivanju i statut društva preuzimaoca;
  - 10) ako to postoji kao mogućnost, informacija o načinu uključivanja zaposlenih u definisanju njihovih prava na učešće u upravljanju društvom koje nastaje prekograničnim spajanjem;
  - 11) podatke o procjeni vrijednosti imovine i obaveza koji se prenose na društvo preuzimaoca;
  - 12) datumu na koji se odnose finansijski izvještaji uzeti u obzir prilikom određivanja uslova spajanja.

Objavljivanje nacrta ugovora o prekograničnom spajanju

Član 321

- (1) Društva iz člana 319 stav 1 tačka 1 dužna su dostaviti nacrt ugovora o prekograničnom spajanju radi registracije u CRPS, radi objave prekograničnog spajanja u "Službenom listu Crne Gore", koja mora biti učinjena najmanje mjesec dana prije dana održavanja skupštine akcionara koja treba da donese odluku o prekograničnom spajanju.
- (2) U objavi u "Službenom listu Crne Gore" iz stava 1 ovog člana moraju se posebno navesti sljedeći podaci:
  - 1) obavještenje o tome da je usaglašeni nacrt ugovora o prekograničnom spajanju dostavljen radi registracije u CRPS;
  - 2) pravna forma, naziv i registrovano sjedište svakog od društava koja učestvuju u prekograničnom spajanju;
  - 3) podaci o registrima u kojima su upisana društva koja učestvuju u prekograničnom spajanju;
  - 4) informacija o tome na koji je način predviđeno da povjerioci i manjinski članovi društava koja učestvuju u prekograničnom spajanju mogu ostvariti svoja prava i adresa na kojoj oni o tome mogu dobiti punu informaciju, bez plaćanja naknade.

Izveštaj o prekograničnom spajanju

Član 322

- (1) Nadležni organi upravljanja svakog društva koje učestvuje u postupku prekograničnog spajanja, moraju za potrebe informisanja skupština svojih društava, odnosno članova, sastaviti pisani izvještaj o prekograničnom spajanju koji sadrži detaljno pravno i ekonomsko obrazloženje usaglašenog nacrta ugovora o prekograničnom spajanju, a naročito detaljno obrazloženje pravnih posljedica sprovođenja postupka prekograničnog spajanja na članove, povjerioce i zaposlene društava koja učestvuju u prekograničnom spajanju.
- (2) Zaposlenima, odnosno njihovim predstavnicima, mora se omogućiti uvid u izvještaj iz stava 1 ovog člana najkasnije mjesec dana prije održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o prekograničnom spajanju.
- (3) Ako zaposleni sačine u pisanoj formi svoje mišljenje o izvještaju o prekograničnom spajanju i dostave ga organima iz stava 1 ovog člana, isto se mora priložiti uz izvještaj o prekograničnom spajanju radi stavljanja na uvid skupštini akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o prekograničnom spajanju.

Odluke skupština društava učesnika u prekograničnom spajanju

Član 323

- (1) Skupština svakog društva koje se spaja odlučuje o nacrtu ugovora o prekograničnom spajanju, uz zadržavanje prava da odluku o prihvatanju nacrta ugovora o prekograničnom spajanju uslovi svojim odobrenjem dogovora o učešću zaposlenih u društvu preuzimaocu, koji treba da bude postignut naknadno, u skladu sa propisima koji regulišu prava zaposlenih u društvima koja učestvuju u prekograničnom spajanju.

- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, umjesto skupštine akcionara, odluku o prekograničnom spajanju i druge odluke koje se radi sprovođenja postupka prekograničnog spajanja donose na skupštini akcionara društva preuzimaoca, može donijeti odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, ako su ispunjeni uslovi iz člana 252 stav 17 ovog zakona.

Pojednostavljena prekogranična spajanja

Član 324

- (1) Kad prekogranično spajanje putem pripajanja vrši društvo preuzimalac, koje je vlasnik svih akcija i drugih hartija od vrijednosti koje daju pravo glasa na skupštini preuzetog društva, ne primjenjuju se odredbe:
- 1) člana 320 stav 1 tač. 2, 3 i 5;
  - 2) člana 252 st. 6, 7, 8, 9 i 10, koji se shodno primjenjuje na postupak prekograničnih spajanja u pogledu angažovanja nezavisnog stručnjaka radi ispitivanja nacrta ugovora o prekograničnom spajanju;
  - 3) člana 328 stav 3 tačka 3;
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, na preuzeta društva ne primjenjuju se ni odredbe člana 323 stav 1.
- (3) Kad prekogranično spajanje putem pripajanja vrši društvo preuzimalac koje je vlasnik najmanje 90%, ali ne i svih akcija i drugih hartija od vrijednosti koje daju pravo glasa na skupštini društva koje se preuzima, u pogledu mogućnosti pojednostavljenja postupka prekograničnog spajanja, primjenjuju se odredbe člana 257 ovog zakona.

Posebna prava članova društva

Član 325

- (1) Odredbe ovoga zakona o postupku ostvarivanja posebnog prava akcionara iz člana 129 stav 1 tačka 2, primjenjuju se na preuzeto društvo koje ima registrovano sjedište u drugoj državi članici Evropske unije ili u državi koja je strana ugovornica Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru čije pravo ne poznaje takav postupak, samo ako se sa njihovom primjenom pred nadležnim sudom te države izričito saglasi skupština tog društva prilikom odlučivanja o prekograničnom spajanju.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, organ nadležan za nadzor postupka prekograničnog spajanja može izdati potvrdu da su u potpunosti i u skladu sa zakonom obavljene sve potrebne radnje u postupku prekograničnog spajanja i prije okončanja postupaka realizacije posebnih prava članova društva započetih pred sudom nadležnim za društvo iz stava 1 ovog člana.

Prijava prekograničnog spajanja u registar preuzetog društva s registrovanim sjedištem u Crnoj Gori i izdavanje potvrde o ispunjenosti uslova za prekogranično spajanje

Član 326

- (1) Za preuzeto društvo koje ima registrovano sjedište u Crnoj Gori nadležan za nadzor svih radnji tog društva u postupku prekograničnog spajanja je Poreska uprava.

- (2) Po usvajanju usaglašenog nacrtu ugovora o prekograničnom spajanju na skupštini akcionara, odbor direktora preuzetog društva kod jednodomnog sistema upravljanja, ili upravni odbor preuzetog društva kod dvodomnog sistema upravljanja, ili izvršni direktor društva sa ograničenom odgovornošću u kojem nema drugih organa upravljanja, mora podnijeti prijavu za upis prekograničnog spajanja u CRPS i u njoj navesti informaciju o postupcima iz člana 325, ukoliko su isti pokrenuti.
- (3) Prilikom upisa prekograničnog spajanja po prijavi iz stava 2 ovog člana, Poreska uprava će upisati u registar i zabilježbu da će spajanje biti punovažno tek po ispunjenju uslova koje propisuje pravo države mjerodavno za društvo preuzimaoca i objaviti prekogranično spajanje u "Službenom listu Crne Gore".
- (4) U objavi upisa o prekograničnom spajanju mora se navesti da traju postupci iz stava 2 ovog člana i objaviti napomena u vezi sa zabilježbom iz stava 3 ovog člana.
- (5) Rješenje o registraciji prekograničnog spajanja po osnovu prijave iz stava 2 ovog člana, koje mora sadržati i podatke iz stava 4 ovog člana, smatra se potvrdom da su u potpunosti i u skladu sa zakonom obavljene sve potrebne radnje iz stava 1 ovog člana.
- (6) Preuzeto društvo mora nadležnom tijelu u državi u kojoj je registrovano sjedište društva preuzimaoca dostaviti potvrdu iz stava 5 ovog člana najkasnije u roku od šest mjeseci od kada mu ona bude izdata i uz nju usaglašeni nacrt ugovora o prekograničnom spajanju koji je odobrila skupština preuzetog društva.
- (7) Nakon što od nadležnog tijela iz stava 6 ovog člana dobije obavještenje da su nastupile pravne posljedice pripajanja, Poreska uprava mora bez odgađanja upisati u CRPS zabilježbu o tome i nadležnom tijelu iz stava 6 ovog člana poslati zbirku isprava preuzetog društva koja se kod njega nalazi.

Prijava prekograničnog spajanja u registar društva preuzimoaca s registrovanim sjedištem u Crnoj Gori

Član 327

- (1) Za društvo preuzimaoca koje ima registrovano sjedište u Crnoj Gori, nadležnost za nadzor nad sprovođenjem postupka prekograničnog spajanja ima Poreska uprava.
- (2) U smislu stava 1 ovog člana, Poreska uprava će posebno potvrditi da su društva koja učestvuju u postupku prekograničnog spajanja usaglasila i usvojila nacrt ugovora o prekograničnom spajanju u skladu sa zakonom, kao i da su uređena pitanja o učešću zaposlenih u upravljanju u društvu preuzimaocu.
- (3) U slučaju prekograničnog spajanja putem pripajanja, prijavu za upis prekograničnog spajanja u CRPS za društvo preuzimoaca podnosi njegov odbor direktora, kod društva sa jednodomnim upravljanjem, odnosno upravni odbor, kod društva sa dvodomnim upravljanjem, odnosno izvršni direktor, kod društva sa ograničenom odgovornošću koje nema druge organe upravljanja, a u slučaju prekograničnog spajanja putem osnivanja novog društva, prijavu za upis za društvo preuzimaoca zajednički podnose ovlašćeni organi preuzetih društava.
- (4) Uz prijavu za upis podnosi se usvojeni ugovor o prekograničnom spajanju sačinjen u formi notarskog zapisa i potvrde iz člana 326 stav 5 ovoga zakona, koje ne smiju biti starije od šest mjeseci.

- (5) Nakon registracije prekograničnog spajanja po prijavi iz stava 3, Poreska uprava će ugovor o prekograničnom spajanju objaviti u "Službenom listu Crne Gore" i bez odgađanja obavijestiti o izvršenom upisu sve registre u kojima su bila upisana preuzeta društva, preko sistema interkonekcije registara privrednih subjekata uspostavljenog u skladu sa direktivom 2009/101/EZ.

Pravne posljedice prekograničnog spajanja

Član 328

- (1) Ako je registrovano sjedište društva preuzimoaca u Crnoj Gori, pravne posljedice prekograničnog spajanja nastupaju danom registracije u CRPS, u skladu s članom 327.
- (2) Ako je registrovano sjedište preuzetog društva u Crnoj Gori, pravne posljedice prekograničnog spajanja nastupaju u skladu sa propisima države u kojoj je registrovano sjedište društva preuzimaoca.
- (3) Pravne posljedice prekograničnog spajanja okončanog u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana su:
- 1) sprovedeno prekogranično spajanje ne može se proglasiti ništavim;
  - 2) sva imovina i obaveze preuzetih društava prenosi se na društvo preuzimaoca;
  - 3) članovi preuzetih društava postaju članovi društva preuzimoaca;
  - 4) preuzeta društva prestaju da postoje;
  - 5) prava i obaveze preuzetih društava iz radno-pravnih odnosa, koji su nastali prije dana registracije prekograničnog spajanja, preuzimaju se od strane društva preuzimaoca;
  - 6) nastupaju i druge pravne posljedice, u skladu sa zakonom.

DIO OSMI

DIO STRANOG DRUŠTVA

Pojam i registracija

Član 329

- (1) Dio stranog društva je dio društva osnovanog i registrovanog izvan Crne Gore, koji obavlja djelatnost na teritoriji Crne Gore, u skladu sa zakonom.
- (2) Strano društvo koje obavlja privrednu djelatnost preko svog dijela društva na teritoriji Crne Gore dužno je da svoje poslovanje usaglasi sa odgovarajućim odredbama ovog zakona i drugih zakona u Crnoj Gori.
- (3) Strana društva koja osnivaju djelove svojih društava u Crnoj Gori dužna su da u roku od 30 dana od dana osnivanja dijela društva, dostave radi registracije u CRPS sljedeće podatke za registraciju:
- 1) adresu sjedišta dijela stranog društva u Crnoj Gori;
  - 2) djelatnost;

- 3) naziv i pravna forma stranog društva i naziv dijela društva, ako je drukčiji od naziva društva;
  - 4) ovjerenu kopiju statuta stranog društva i prevod statuta na jezik koji je u službenoj upotrebi, ovjeren od strane sudskog tumača;
  - 5) kopiju potvrde o registraciji stranog društva ili odgovarajući, na propisani način, ovjereni dokument kojim se potvrđuje pravno valjana registracija društva u matičnoj državi;
  - 6) imena i adrese lica koja su ovlaštena da zastupaju društvo u odnosima sa trećim licima:
    - a) kao organ društva utvrđen zakonom ili kao članovi takvog organa;
    - b) kao stalni predstavnici društva za poslovanje dijela stranog društva, kao i ovlaštenja da ta lica zastupaju društvo, pojedinačno ili kolektivno.
  - 7) imena i adrese jednog ili više lica sa prebivalištem u Crnoj Gori ovlaštenih da zastupaju društvo u pravnim postupcima;
  - 8) posljednji bilans stanja i bilans uspjeha ili slične finansijske dokumente propisane zakonom zemlje u kojoj je društvo registrovano.
- (4) Strana društva koja su osnovala svoj dio na teritoriji Crne Gore dostavljaju radi registracije u CRPS izmjene podataka iz stava 3 ovog člana, u roku od 20 dana od dana izvršenih izmjena i pored toga dostavljaju na registraciju i sljedeće:
- 1) obavještenje o likvidaciji društva, imenovanju likvidatora, podatke o njima, otvaranju stečajnog postupka ili drugim postupcima koji se vode protiv društva;
  - 2) prestanak obavljanja privredne djelatnosti dijela društva.
- (5) Dio stranog društva u svim poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima navodi:
- 1) naziv registarskog organa;
  - 2) broj pod kojim je zavedeno u CRPS;
  - 3) naziv, pravna forma i sjedište stranog društva i naziv dijela stranog društva, ako je različit od naziva stranog društva;
  - 4) sjedište dijela stranog društva;
  - 5) napomenu da je strano društvo u likvidaciji, ako je takav slučaj u pitanju.

DIO DEVETI

REGISTRACIJA

GLAVA I

OSNOVNE ODREDBE

Primjena odredaba o registraciji

Član 330

- (1) Odredbama o registraciji ovog zakona uređuje se:
- 1) postupak u kojem se dostavljaju, evidentiraju i objavljuju podaci i dokumenta, koje oblici obavljanja privrednih djelatnosti dostavljaju radi registracije u CRPS, u skladu sa ovim zakonom;
  - 2) svrha i pravni značaj registracije;
  - 3) prava i obaveze registarskog organa u postupku registracije;
  - 4) druga pitanja od značaja za postupak registracije.

Definicije

Član 331

Pojedini izrazi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeće značenje:

„dostavljanje podataka i dokumentacije“ je čin prezentiranja registracione prijave ili dokumenta u papirnoj ili elektronskoj formi Poreskoj upravi ili ovlaštenom licu za posredovanje u registraciji, koje Poreska uprava registruje u CRPS, u skladu sa ovim zakonom;

„registraciona prijava“ je propisani obrazac u papirnoj ili elektronskoj formi, u koji podnosilac registracione prijave unosi odgovarajuće podatke radi njihove registracije;

„osnivačka dokumentacija“ predstavlja dokumentaciju potrebnu za osnivanje nekog od oblika obavljanja privredne djelatnosti utvrđenih ovim zakonom;

„podnosilac registracione prijave“ je fizičko ili pravno lice koje radi registracije u CRPS dostavlja dokumenta i podatke potrebna za njegovu registraciju;

„ovlašćeno lice za posredovanje u registraciji“ je fizičko ili pravno lice koje je ovlašćeno za prijem dokumenata ili registracionih prijava radi posredovanja u registraciji;

„registracija“ predstavlja akt unošenja podataka u CRPS u skladu sa zakonom;

„vrijeme registracije“ je datum i čas podnošenja registracione prijave ili dokumenta radi registracije u CRPS ili ovlaštenom licu za posredovanje u registraciji;

„rješenje o registraciji“ je dokumenat koji je ovjeren pečatom Poreske uprave, odnosno elektronski dokument potpisan naprednim elektronskim potpisom i izdat od strane Poreske uprave u skladu sa propisima koji uređuju upravni postupak, odnosno propisima koji uređuju elektronsku upravu i elektronsko poslovanje, koji služi kao dokaz da su društvo, dio stranog društva ili preduzetnik registrovani;

„izvod“ je dokumenat koji izdaje Poreska uprava kojim se utvrđuje koja su dokumenta i podaci dostavljeni u CRPS od strane njihovog podnosioca.

Registarski organ

Član 332

- (1) Upis u CRPS vrši Poreska uprava u upravnom postupku, na osnovu registracione prijave uz koju se prilaže dokumentacija utvrđena ovim zakonom ili po službenoj dužnosti.
- (2) CRPS vodi Poreska uprava u Podgorici.

Zaštita podataka o ličnosti

Član 333

- (1) Podaci o ličnosti koji se prikupljaju i obrađuju u postupku registracije koji se vodi u skladu sa ovim zakonom predmet su zaštite u skladu propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti u Crnoj Gori.

GLAVA II

POSTUPAK REGISTRACIJE I NAČIN VOĐENJA CRPS

Dostavljanje registracione prijave i prateće dokumentacije

Član 334

- (1) Podnosilac može registracionu prijavu i svi dokumente koji se dostavljaju radi registracije u CRPS podnijeti u papirnoj formi jedinicama Poreske uprave ili elektronskim putem, u skladu sa propisima koji regulišu upravni postupak, odnosno propisima koji uređuju elektronsku upravu i elektronsko poslovanje.
- (2) Svaki član menadžmenta ili vlasnik pravnog lica, odnosno ovlašćeno lice može dostaviti osnivačku dokumentaciju radi registracije u CRPS.
- (3) Isključivo ovlašćena lica mogu dostaviti dokumentaciju utvrđenu propisima radi registracije.
- (4) U slučaju stečaja, stečajni upravnici i druga lica određena zakonom kojim se uređuje stečaj ili od njih ovlašćena lica, mogu dostaviti dokumentaciju koja je utvrđena propisom radi registracije, u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Isključivo lica određena drugim zakonom za podnošenje dokumentacije za registraciju mogu dostaviti dokumentaciju utvrđenu tim propisima.
- (6) Likvidatori akcionarskog društva, društva sa ograničenom odgovornošću, komanditnog i ortačkog društva ovlašćeni su da dostavljaju dokumenta za registraciju, u skladu sa ovim zakonom.
- (7) Ovlašćeno lice za posredovanje u registraciji, ovlašćeni organ, nakon prijema dokumentacije, izdaju podnosiocu zahtjeva pisani dokaz u obliku potvrde, na kojoj je označeno vrijeme podnošenja dokumentacije i prilažu kopiju potvrde dokumentaciji koja se arhivira.
- (8) Obrasci za upis i bliže uputstvo o vođenju CRPS utvrđuju se propisom organa državne uprave nadležnom za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Vođenje postupka registracije

Član 335

- (1) Nakon dostavljanja registracione prijave i dokumentacije potrebne za registraciju, Poreska uprava izdaje potvrdu kojom se dokazuje vrijeme prijema registracione prijave i dokumentacije.

- (2) Poreska uprava je dužna da nakon prijema registracione prijave registruje privredno društvo, dio stranog društva i preduzetnika, ukoliko dostavljena dokumentacija sadrži sve potrebne podatke utvrđene ovim zakonom i dodjeljuje im registracioni broj.
- (3) Registracioni broj iz stava 1 ovog člana, pored elemenata jedinstvenih za registrovani subjekt, mora sadržati i element koji će biti zajednički za sve subjekte registrovane u CRPS, odnosno u Crnoj Gori, radi ostavljanja prostora da se preko sistema interkonekcije registara država članica Evropske unije nesporno može ustanoviti da je društvo registrovano u Crnoj Gori, odnosno njegov registracioni broj.
- (4) Poreska uprava odbiće registraciju, ako:
  - 1) dokumentacija nije kompletna;
  - 2) dokumentacija nije dostavljena u propisanoj formi;
  - 3) su podaci nepotpuni;
  - 4) je pod istim nazivom registrovan neki drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti;
  - 5) je ispunjen uslov za odbijanje zahtjeva za registraciju, propisan posebnim zakonom.
- (5) Rješenje o odbijanju registracije mora se donijeti u roku od tri radna dana od dana prijema dokumentacije.
- (6) Ako Poreska uprava ne odbije registraciju u roku iz stava 5 ovog člana, privredno društvo, odnosno preduzetnik smatra se uredno registrovanim.
- (7) Upis podataka iz registracione prijave i dokumenata u CRPS vrši se na osnovu rješenja o registraciji.
- (8) Rješenjem iz stava 7 ovog člana određuje se i poreski identifikacioni broj, PDV registracioni broj i registracioni broj obveznika akcize, u skladu sa zakonom.
- (9) Protiv rješenja Poreske uprave može se izjaviti žalba Ministarstvu.
- (10) Žalba iz stava 9 ovog člana ne zadržava izvršenje ožalbenog rješenja.

Način izdavanja rješenja u postupku registracije

Član 336

- (1) Sve rješenja, potvrde i izvodi koje izdaje Poreska uprava u postupku registracije, izdaju se u utvrđenim rokovima na šalteru Poreske uprave, a na zahtjev podnosioca registracione prijave biće mu dostavljena i poštanskom pošiljkom, na registrovanu adresu za prijem pošte pravnog lica ili preduzetnika.
- (2) Ukoliko je registraciona prijava podnijeta elektronskim putem, rješenja, potvrde i izvodi koje izdaje Poreska uprava u postupku registracije, izdaju se podnosiocu registracione prijave elektronskim putem, u skladu sa propisima koji uređuju upravni postupak, odnosno propisima koji uređuju elektronsku upravu.

Naknada za registraciju u CRPS

Član 337

- (1) Za registraciju u CRPS plaća se naknada.
- (2) Naknade za upis u CRPS iznose:
  - 1) za registraciju akcionarskog društva - 50 eura;
  - 2) za registraciju preduzetnika, ortačkog, komanditnog društva i društva sa ograničenom odgovornošću - 10 eura;
  - 3) za izdavanje ovjerene kopije rješenja o registraciji ili potvrde da privredno društvo odnosno preduzetnik nije registrovan - 5 eura;
  - 4) za dostavljanje drugih zahtjeva, uključujući i zahtjev za brisanje iz registra - 5 eura;
  - 5) za objavljivanje podataka u "Službenom listu Crne Gore" - u visini stvarnih troškova objavljivanja.
- (3) Sredstva od naknada iz stava 2 ovog člana prihod su budžeta Crne Gore.

Odgovornost za vjerodostojnost registrovanih podataka

Član 338

- (1) Poreska uprava obezbjeđuje da su podaci registrovani u CRPS istovjetni onima koji su dostavljeni za registraciju i da se javnost može pouzdati u njihovu istovjetnost.
- (2) Registracija na osnovu ovog zakona je potvrda da osnivačka dokumentacija, na osnovu koje je izvršena registracija, sadrži podatke utvrđene ovim zakonom i ne predstavlja potvrdu istinitosti podataka sadržanih u osnivačkoj dokumentaciji.
- (3) Lica koja zaključuju pravne poslove sa registrovanim subjektima snose rizik utvrđivanja tačnosti podataka sadržanih u registru za njihove potrebe.

Način vođenja i način ostvarivanja uvida u CRPS

Član 339

- (1) Podaci i dokumentacija dostavljeni radi registracije u CRPS vode se u jedinstvenoj informacionoj bazi podataka.
- (2) Uvid u bazu podataka iz stava 1 ovog člana može se vršiti lično šest sati dnevno svakog radnog dana.
- (3) U vrijeme predviđeno za uvid, svako lice može pregledati, prepisivati ili kopirati izvod iz registra i dokumentaciju registrovanu u CRPS.
- (4) Poreska uprava obezbjeđuje neprekidan uvid u podatke CRPS putem elektronskih sredstava komunikacije, u skladu sa propisima kojima se reguliše elektronska uprava.

DIO DESETI

KAZNENE ODREDBE

Prekršaji privrednih društava za koje je propisana novčana kazna do 15 000 eura

Član 340

- (1) Društvo ili drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti kazniće se novčanom kaznom do 15 000 eura za prekršaje navedene u stavu 3 ovog člana.
- (2) Svako lice u društvu ili drugom obliku obavljanja privredne djelatnosti, koje je odgovorno za prekršaje iz stava 3 ovog člana, kazniće se novčanom kaznom do 2 500 eura.
- (3) Društvo ili drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti vrši prekršaj ako:
  - 1) obavlja djelatnost bez posebnog odobrenja za vršenje te djelatnosti, ako je dobijanje takvog odobrenja predviđeno posebnim propisom (član 16 stav 3);
  - 2) u obavljanju djelatnosti ne koristi naziv društva pod kojim je registrovan (član 6 stav 4, čl. 17, 18, 19, 20, 21 i 22, član 67, član 82, član 115 stav 2 tačka 2, član 116 stav 2 tačka 1, član 120 stav 1 tačka 4, član 146 stav 8, član 248 st. 1 i 9, član 252 stav 15 tačka 2, član 258 stav 4, član 259 stav 3 tačka 4, član 279 stav 1 tačka 2, član 280 stav 1 tačka 1, član 316 stav 1 tačka 2, član 320 stav 1 tačka 1, član 329 stav 3 tačka 3 i stav 5 tačka 3);
  - 3) član ili akcionar zloupotrijebe okolnost da nijesu odgovorni za obaveze komanditnog društva, društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionarskog društva (član 12 st. 1 i 2);
  - 4) obavlja djelatnost bez minimalnog osnovnog kapitala utvrđenog zakonom (član 107 stav 3, član 232, član 259 stav 1, čl. 284 i 286);
  - 5) podijeli dobit, ne izvrši povraćaj primljene dobiti ili isplaćuje dividende protivno ovom zakonu, ugovoru o osnivanju, statutu ili drugim važećim propisima (član 247, član 248 stav 4, član 226);
  - 6) povećanje kapitala i emisiju novih akcija ili izdavanje udjela vrši protivno ovom zakonu, ugovoru o osnivanju, statutu ili drugim važećim propisima (član 212, član 216 stav 2 tačka 1, čl. 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225 i 285);
  - 7) u rokovima utvrđenim zakonom ne izabere, odnosno imenuje obavezne organe, službenike ili revizora društva (član 136 stav 1 tačka 2, član 161 stav 1, član 175 stav 1, član 183 stav 1, član 194 stav 1, član 202 stav 1, član 205 stav 1, član 309 stav 2 tačka 3, član 312 stav 1);
  - 8) izvrši ili pokuša da izvrši nedopušteni uticaj na rad revizora (član 209);
  - 9) da zajam, garanciju ili obezbijedi drugu vrstu finansijske podrške nekom licu u svrhu kupovine akcija društva u suprotnosti sa ovim zakonom (član 242 stav 1);
  - 10) učini javni poziv za upis i uplatu akcija u prospektu ili drugom javnom dokumentu koji sadrži lažnu izjavu, lažne podatke ili ne sadrži obavezne podatke u skladu sa zakonom (član 210 stav 2);
  - 11) ne vodi knjigu odluka na način utvrđen ovim zakonom (član 110 stav 3 i član 283);
  - 12) ne sačini izvještaj o odnosima sa matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva (član 136 stav 2);

- 13) ne izvrši prilagođavanje strukture organa upravljanja, odnosno strukture članova tih organa u roku propisanim ovim zakonom (član 308 st. 4 i 5).

Prekršaji privrednih društava za koje je propisana novčana kazna do 10 000 eura

Član 341

- (1) Društvo ili drugi oblik obavljanja privredne djelatnosti kazniće se novčanom kaznom do 10 000 eura za prekršaje iz stava 3 ovog člana.
- (2) Svako lice u društvu ili drugom obliku, koje je odgovorno za neki od prekršaja iz stava 3 ovog člana, kazniće se novčano do iznosa od 1 500 eura.
- (3) Društvo ili drugi oblik vrši prekršaj ako:
  - 1) ne izvrši propisno dostavljanje pisanog ugovora o osnivanju, statuta ili drugog osnivačkog akta utvrđenog ovim zakonom ili ukoliko propusti da unese u te akte one podatke koji su utvrđeni zakonom (čl. 62, 67, 68, 95, 96, 115, 116, 117, 279, 280, 281, član 329 stav 3, član 338);
  - 2) propusti da blagovremeno dostavi za registraciju informacije utvrđene ovim zakonom ili promjene podataka koje je dužan dostaviti prema ovom zakonu (član 7, član 60 stav 1, čl. 82 i 101, član 120 stav 2, član 121, član 174 stav 6, član 178 stav 6, član 198 stav 8, član 206 stav 3, član 212 stav 11, član 224 stav 1, član 228 stav 4, član 243, član 252 st. 15 i 18, član 261 stav 5, član 266 stav 1, član 282 i član 329 stav 4);
  - 3) odbije da pruži informaciju ili odgovor koji je dužno pružiti na osnovu ovog zakona ili statuta, ugovora o osnivanju ili drugog osnivačkog akta članu ili akcionaru društva ili ukoliko dostavlja lažne informacije ili ukoliko ih sprječava da koriste svoje pravo da dobiju informaciju ili ukoliko ne objavi podatke koje je dužno objaviti po zakonu, ne izda obavještenja na način utvrđen zakonom ili ukoliko da lažnu izjavu ili drugo javno obavještenje ili proglaš (član 102, član 119 stav 2, čl. 126, 127, 128, 141, 154, član 208 stav 4, član 252 stav 11, član 269 stav 3, član 315);
  - 4) u slučaju neuspjeha emisije akcija, u roku utvrđenom zakonom, ne izvrši povraćaj uloga licima koja su upisala i uplatila akcije ponuđene na prodaju u postupku neuspješne emisije (član 112 stav 5);
  - 5) ne obezbijedi poštovanje propisanog postupka za sazivanje skupštine (čl. 138, 139, 140 i 141);
  - 6) u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima, odnosno na svom sajtu ne navede propisane podatke (član 120 i član 329 stav 5);
  - 7) odluku od emisiji obveznica ne donese u postupku propisanom ovim zakonom (čl. 217 i 218);
  - 8) ne omogući glasanje elektronskim putem u skladu sa ovim zakonom (čl. 139, 148 i 150);
  - 9) ne učini dostupnim akcionarima rezultate glasanja u skladu sa ovim zakonom (član 153);

- 10) ne stekne ili otuđi sopstvene akcije u skladu sa ovim zakonom (čl. 234, 235, 236, 237, 238 i 239);
- 11) smanjenje kapitala vrši suprotno odredbama o zaštiti povjerilaca (čl. 227, 228, 229, 230, 231, 232 i 286).

Prekršaji preduzetnika

Član 342

- (1) Novčanom kaznom do 5 000 eura kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:
  - 1) obavlja djelatnost iz mjesta koje nije registrovano u skladu sa ovim zakonom, osim ako je po prirodi same djelatnosti obavljanje iste van registrovanog mjesta jedino moguće ili uobičajeno (član 62);
  - 2) ne istakne registrovani naziv u svom sjedištu, kao i na drugom mjestu obavljanja djelatnosti (član 17 stav 5);
  - 3) obavlja djelatnost preko poslovođe koji nije registrovan u skladu sa zakonom o registraciji, nije u radnom odnosu kod preduzetnika ili ne ispunjava posebne uslove koji su propisani u pogledu ličnih kvalifikacija preduzetnika (član 63).

DIO JEDANAESTI

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih propisa

Član 343

- (1) Ministarstvo finansija će, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti akt iz člana 334 ovog zakona.

Usklađivanje sa zakonom

Član 344

- (1) Privredna društva uskladiće strukturu svojih organa, odnosno njihovih članova sa odredbama ovog zakona i podnijeti zahtjev za registraciju promjena u CRPS u roku od 210 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, ukoliko pojedinim odredbama ovog zakona nije drukčije propisano.
- (2) Ortačka društva i preduzetnici koji nijesu registrovani u CRPS, podnijeće zahtjev za registraciju u skladu sa ovim zakonom u roku iz stava 1 ovog člana.
- (3) Osim društava iz stava 2 ovog člana, privredna društva koja ne moraju mijenjati strukturu svojih organa ili njihovih članova u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno drugi oblici obavljanja privrednih djelatnosti, nijesu obavezni da izvrše novu registraciju u roku iz stava 1 ovog člana.
- (4) Privredna društva koja ne postupe u skladu sa odredbama iz stava 1 ovog člana, Poreska uprava će brisati iz CRPS, nakon sprovedenog postupka likvidacije koji će nadležni sud pokrenuti po službenoj dužnosti.

- (5) U roku od 30 dana po isteku roka iz stava 1 ovog člana, Poreska uprava će dostaviti nadležnom sudu informaciju o privrednim društvima koja nijesu izvršila obavezu iz stava 1 ovog člana u ostavljenom roku, radi pokretanja postupka prinudne likvidacije.

Postupak registracije u prelaznom periodu

Član 345

- (1) Postupci registracije započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji su važili u vrijeme započinjanja postupka.
- (2) Postupci registracije započeti nakon stupanja na snagu ovog zakona, a za vrijeme primjene važećih podzakonskih propisa, okončaće se u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim propisima koji su važili u vrijeme započinjanja postupka.

Započeti postupci restrukturiranja

Član 346

- (1) Postupci restrukturiranja započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po propisima koji su važili u vrijeme započinjanja postupka.

Stupanje na snagu

Član 347

- (1) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".
- (2) Odredbe DIJELA SEDMOG ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.